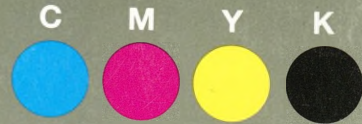
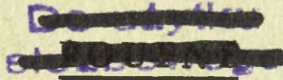

Grey Scale #13

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP
im. gen. broni Karola Śwterczewskiego

Egz. Nr.....1

**MATERIAŁY Z KONFERENCJI
DYDAKTYCZNO-METODYCZNEJ ASG WP
PODSUMOWUJĄCEJ ROK AKADEMICKI 1977/78
I USTALAJĄCEJ ZADANIA W DZIEDZINIE
DYDAKTYCZNO-WYCHOWAWCZEJ
NA ROK AKADEMICKI 1978/79
ODBYTEJ W DNIACH 11-13.09.1978 r.**

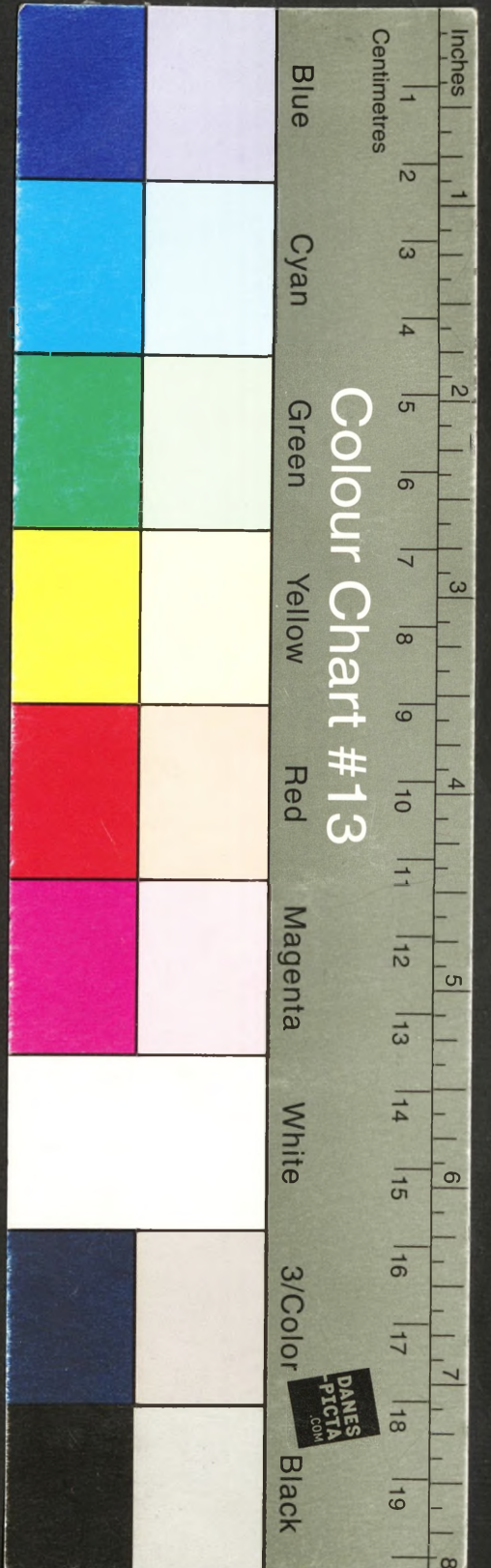

47385

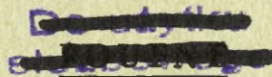
WARSZAWA

WRZESIEŃ

1978

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP
im. gen. broni Karola Świerczewskiego

Egz. Nr.....1

**MATERIAŁY Z KONFERENCJI
DYDAKTYCZNO-METODYCZNEJ ASG WP
PODSUMOWUJĄCEJ ROK AKADEMICKI 1977/78
I USTALAJĄCEJ ZADANIA W DZIEDZINIE
DYDAKTYCZNO-WYCHOWAWCZEJ
NA ROK AKADEMICKI 1978/79
ODBYTEJ W DNIACH 11-13.09.1978 r.**

47385

WARSZAWA

WRZESIEŃ

1978

PRZEKLASYFIKOWANO

Protokół Nr 54305

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP
il. generała broni Karola Świerczewskiego

JAWNE

~~_____~~
~~_____~~
Egz.nr 1

PRZEKLASYFIKOWANO
Protokół Nr 12657

MATERIAŁY Z KONFERENCJI
DYDAKTYCZNO-METODYCZNEJ ASG WP PODSUMOWUJĄCEJ ROK
AKADEMICKI 1977/78 I USTALAJĄCEJ ZADANIA W DZIE -
DZINIE DYDAKTYCZNO-WYCHOWAWCZEJ NA ROK AKADEMICKI
1978/79 ODBYTEJ W DNIACH 11-13-09.1978 r.

WARSZAWA

WRZESIEŃ

1978 r.

1873

SPIS TRESCI

	Strona
Sprawozdanie z przebiegu i wyników egzaminu dyplomowego w Akademii Sztabu Generalnego WP	5
gen. broni Józef KAMIŃSKI Podsumowanie procesu dydaktyczno-wychowawczego w roku akademickim 1977/78 i zadania w dziedzinie dydaktyczno-wychowawczej na rok akademicki 1978/79	23
plk prof. dr Kazimierz NOŻKO Sprawozdanie z przeprowadzonych badań kontrolnych dotyczących stopnia uwzględnienia w procesie studiów na I, II i III kursach zadań wynikających z dyrektyw i wytycznych w zakresie nauczania taktyki ogólnej i sztuki operacyjnej w roku akademickim 1977/78 ..	90
plk prof. dr hab. Jerzy ZAKRZEWSKI plk doc. dr hab. Kazimierz GOCYLA Wniosek z kontroli realizacji zadań w zakresie pracy instruktorsko-metodycznej	109
gen. bryg. Zbigniew KAMIŃSKI plk dr Wiesław WÓJTOWICZ Zmiany w nauczaniu problematyki tyłów wojsk lądowych	128

Załączniki:

- nr 1 - Podstawowe zadania zabezpieczenia tyłowego wojsk lądowych oraz organa kierowania zabezpieczeniem tyłowym współuczestniczące w realizacji tych zadań;
- nr 2 - Model kierowania zabezpieczeniem tyłowym wojsk lądowych w działaniach bojowych;
- nr 3 - Model obowiązującej i poprzedniej struktury organizacyjnej organów kierowania zabezpieczeniem tyłowym wojsk.

SPRAWOZDANIE

Z PRZEBIEGU I WYNIKÓW EGZAMINU DYPLOMOWEGO W AKADEMII SZTABU GENERALNEGO WP im. generała broni Karola Świerczewskiego w okresie od 19.06. do 13.07.1978 roku

Na podstawie rozkazu Ministra Obrony Narodowej Nr PF-6/Szkol.Oper. z dnia 13 maja 1978 roku Komisja Egzaminacyjna przeprowadziła w dniach od 19.06. do 13.07.1978 roku egzamin dyplomowy, do którego przystąpili słuchacze trzecich kursów stacjonarnych i zaocznych wojsk lądowych oraz trzecich kursów stacjonarnych: wojsk OPK, wojsk lotniczych i tyłów wojsk lotniczych i OPK, a także kursów zaocznych - grupy ogólnowojskowej, wojsk obrony powietrznej kraju i wojsk lotniczych.

Egzamin dyplomowy obejmował:

- znajomość wiedzy teoretycznej z naukowego komunizmu;
- część pisemną z taktyki rodzajów wojsk i sztuki operacyjnej;

- część ustną z taktyki rodzajów wojsk i sztuki operacyjnej;
- obronę prac dyplomowych.

Trzyletnie studia w 1975 roku rozpoczęło 249 oficerów. W toku studiów zwolniono 27 oficerów, z tego: 16 ze względu na słabe postępy w nauce, 3 ze względu na stan zdrowia, 1 wydano dyscyplinarnie, 8 zwolniono na własną prośbę. W trakcie studiów dodatkowo zakwalifikowano 5 oficerów, z tego na specjalności: Wojsk Łączności - 1, Tyły - 1, Wojsk Lądowych /zaoczne/ - 1, Wojsk Lotniczych /zaoczne/-1, Wojsk OPK /zaoczne/ - 1.

Zwolnieni oficerowie rekrutowali się z: POW-6, SOW-3, WOW-1, wojsk lotniczych - 10, wojsk obrony powietrznej kraju - 3, Sztabu Generalnego WP - 4, Głównego Kwatermistrzostwa - 1.

Do egzaminu przystąpiło 226 oficerów z następujących specjalności studiów stacjonarnych: ogólnowojskowej - 50, rozpoznania wojskowego - 15, wojsk rakietowych i artylerii - 14, wojsk obrony przeciwlotniczej - 9, tyłów - 28, wojsk inżynierskich-13, wojsk łączności - 12, wojsk chemicznych - 11, wojsk lotniczych - 21, wojsk obrony powietrznej kraju-14, tyłów wojsk lotniczych i OPK - 10. Ponadto zorganizowano w roku 1977/78 grupę 14 słuchaczy w specjalizacji dydaktyczno-naukowej. Ze studiów zaocznych do egzaminu przystąpiło - w specjalnościach: wojsk lądowych - 13 oficerów, wojsk obrony powietrznej kraju - 8, wojsk lotniczych - 8.

Ogółem studia ukończyło 226 słuchaczy, z tego:

z wynikiem bardzo dobrym - 27 /w tym z wyróżnie -
niem - 10/, z wynikiem dobrym - 132 i z wynikiem
dostatecznym - 67. Oficerowie ci uzyskali tytuł
oficera dyplomowanego.

Szczegółowe wyniki egzaminu oraz imienny wy-
kaz absolwentów przedstawiono w załącznikach nr 1
i 2 /tabulogramy/.

A. OCENA WYNIKÓW EGZAMINU Z NAUKOWEGO KOMUNIZMU

Przeprowadzone egzaminy państwowe z naukowe-
go komunizmu potwierdziły słuszność zastosowania
tej formy egzekwowania wiedzy ASG WP. Stanowi ona
ważny etap w ideowo-wychowawczym i merytorycznym
przygotowaniu absolwentów ASG WP do pełnienia od-
powiedzialnych funkcji dowódczych i sztabowych w
jednostkach wojskowych.

Egzaminy z naukowego komunizmu wykazały do-
bre opanowanie materiału programowego. Ilościowym
wyrazem poziomu odpowiedzi słuchaczy jest wysoka
średnia ocena wszystkich egzaminowanych - 4,49.

Przebieg egzaminów z naukowego komunizmu oraz
obrony prac dyplomowych z tematów politycznych po-
twierdził, że wytyczone cele nauczania zostały
osiągnięte. Słuchacze dobrze opanowali problemy
z zakresu naukowego komunizmu, pracy partyjno-po-
litycznej i wydarzeń aktualnych. W czasie egzami-
nów wykazali dobrą znajomość teorii i metodologii
marksistowsko-leninowskiej ze szczególnym uwzględ-
nieniem jej praktycznego zastosowania w ocenie i
wartościowaniu zjawisk społeczno-politycznych i mi-
litarnych. W wypowiedziach dominowała pełna aproba-

ta polityki partii i państwa, programu Zjazdów naszej Partii oraz kolejnych plenarnych posiedzeń KC PZPR. Stwierdza się duże zaangażowanie i właściwe przygotowanie egzaminowanych do realizacji tych zadań w jednostkach.

Jak wynika z protokołu pokontrolnego, jest to bezpośredni rezultat realizacji Dyrektywy MON, całości kształtu programu szkolenia oraz zaleceń Komisji GZP WP.

Oficerowie wykazali dobrą znajomość głównych problemów strategii rozwoju społeczno-gospodarczego Polski nakreślonej przez PZPR. Należyście opanowali program budowy komunizmu w ZSRR, potrafili w pełni wykazać historyczną rolę KPZR. Słuchacze na ogół dobrze znają podstawowe materiały i dokumenty regulujące zasady pracy partyjno-politycznej w wojsku w okresie pokoju oraz pracy partyjno-politycznej w warunkach ćwiczeń i na ewentualnym polu walki.

Do najlepiej opanowanych zagadnień programowych należą: teoria rewolucji socjalistycznej, założenia budowy rozwiniętego społeczeństwa socjalistycznego w Polsce i innych krajach socjalistycznych, istota demokracji socjalistycznej oraz sytuacja w międzynarodowym ruchu robotniczym i komunistycznym.

Oceniając całokształtowo wyniki egzaminów należy stwierdzić, że słuchacze III kursów ASG WP - jako przyszli dowódcy i oficerowie sztabu - zostali należyście przygotowani do pracy politycznej w jednostkach wojskowych.

W trakcie egzaminów słuchacze wykazali się właściwym zrozumieniem swojej odpowiedzialności za całokształt pracy partyjno-politycznej. Egzaminowani ujawniali rzetelną znajomość zadań i roli organizacji partyjnych i młodzieżowych w zakresie kształtowania właściwych ideowo-politycznych i społecznych postaw żołnierzy, a także form i metod zmierzających do kształtowania wysokiego poziomu dyscypliny i ugruntowania socjalistycznych stosunków międzyludzkich.

Należyte przygotowanie do pracy ideowo-wychowawczej oraz zaangażowanie społeczne absolwentów ASG WP stanowi gwarancję, że powiększą oni grono dobrych, zaangażowanych dowódców - wychowawców młodego pokolenia, budowniczych i obrońców socjalistycznej Ojczyzny.

Obok tych niewątpliwych osiągnięć, egzaminy ujawniły także pewne słabości. Dotyczą one nieznacznej części słuchaczy.

Do najważniejszych problemów, które zostały słabiej opanowane należy zaliczyć:

- fakty z historii polskiego i międzynarodowego ruchu komunistycznego oraz najnowszej historii Polski;
- zagadnienia funkcjonowania i teorii państw burżuazyjnych oraz najnowszych doktryn politycznych.

Rzetelne przygotowanie słuchaczy do egzaminów, uzyskane wyniki to bezpośredni rezultat dalszego rozwoju pracy partyjno-politycznej i wzrostu jej rangi w życiu uczelni. Uważa się, że praca par-

tyjno-polityczna i ideowo-wychowawcza prowadzona przez wszystkie ogniwa naukowe i służbowe Akademii, stanowi dobry wzór dla słuchaczy, przyszłych dowódców i oficerów sztabów, jak ją należy prowadzić i organizować w jednostkach.

B. OCENA WYNIKÓW EGZAMINU Z TAKTYKI RODZAJÓW WOJSK

W formie i treści ćwiczenia egzaminacyjnego uwzględnione zostały postulaty szkoleniowe zawarte w aktualnej dyrektywie i rozkazie szkoleniowym MON na rok 1978, a także wnioski wynikające z ćwiczeń.

Ódpowiednio założone tło operacyjno-taktyczne oraz układ i treść ćwiczeń egzaminacyjnych umożliwiły sprawdzenie u słuchaczy dojrzałości i wiedzy taktycznej oraz umiejętności rozwiązywania charakterystycznych dla przewidywanego teatru działań i taktycznego szczebla dowodzenia - zadań bojowych.

Podjęcie przez słuchaczy prawidłowej decyzji przy rozwiązywaniu zadania pisemnego wymagało od słuchaczy głębokiej kompleksowej wiedzy z zakresu taktyki ogólnej i sztuki operacyjnej z uwzględnieniem specyfiki warunków terenowych.

Na egzaminie ustnym słuchacze wykazali się dobrą znajomością taktyki i sztuki operacyjnej, zasad użycia rodzajów wojsk, wiedzą o wojskach własnych i przeciwnika oraz znajomością zasad wykonywania pracy dowódczej i sztabowej.

Słuchacze wykazali należyłą wyobraźnię taktyczną pola walki oraz umiejętność logicznego ro -

zumowania i kojarzenia zjawisk występujących w złożonej sytuacji taktycznej. Wyrażało się to głównie w podejmowaniu taktycznie uzasadnionych decyzji, umiejętności organizowania działań i kierowania działaniami wojsk na polu walki stosownie do wynikłej sytuacji.

Słuchacze właściwie interpretowali problemy teoretyczne zawarte w aktualnych materiałach szkoleniowych. Na uwagę zasługuje pewien postęp w porównaniu z ubiegłym rokiem w umiejętnościach dokonywania wszechstronnej oceny nieprzyjaciela, realnych kalkulacji czasu i przestrzeni oraz analizy terenu, co rzutowało na realność przyjmowanych rozwiązań. W porównaniu do absolwentów ubiegłego roku dostrzega się także lepszą znajomość wytycznych do szkolenia wojsk oraz aktów normatywnych. Podniósł się również u większości absolwentów poziom służby sztabów, co ujawniło się w opracowywanych w czasie egzaminu dokumentach bojowych i mapach.

Średnia ocena z egzaminu /pisemny i ustny/ z taktyki rodzajów wojsk wynosi na studiach stacjonarnych 4,31, a na studiach zaocznych 4,20.

Na podkreślenie zasługuje:

- dobra ocena położenia wojsk nieprzyjaciela i przewidywania jego działań;
- przygotowanie przez większość słuchaczy prawidłowej koncepcji zamiaru dowódcy armii w zakresie działania związków taktycznych oraz dążność do konsekwentnej realizacji zadań wynikających z celu operacji;

- stosowanie aktywnych i zdecydowanych działań w celu uprzedzenia nieprzyjaciela.

W trakcie egzaminu stwierdzone również pewne braki w zakresie opanowania wiedzy taktyczno-operacyjnej i umiejętności dowódczo-sztabowych.

Do braków w tym względzie, charakterystycznych dla dyplomantów wszystkich kierunków, można zaliczyć:

- niezbyt ugruntowaną znajomość treści szeregu pojęć i terminów z zakresu taktyki i sztuki operacyjnej, zwłaszcza w zakresie praktycznego ich stosowania;
- zbyt rozwlekłe formułowanie ustnych odpowiedzi na postawione problemy oraz niezbyt komunikatywne przedstawianie omawianych zagadnień;
- słabiej opanowane zagadnienia praktycznej kalkulacji manewru siłami i środkami oraz znajomość możliwości nowo wprowadzanego w uzbrojenie sprzętu technicznego i bojowego;
- nieprzestrzeganie przez słuchaczy w pracy na mapach właściwych znaków taktycznych /brak jedno - litości/;
- słabiej opanowane problemy współdziałania wojsk OPK w jednolitym systemie obrony.

Mimo tych niedociągnięć stwierdzonych w zakresie opanowania całokształtu wiedzy, ogólny poziom przygotowania teoretycznego i praktycznego słuchaczy należy uznać jako dobry.

C. OBRONA PRAC DYPLOMOWYCH

Komisji Egzaminacyjnej przedstawiono do oceny prace dyplomowe, z tego: 115 referatów i 114 ćwiczeń taktycznych. Wśród prac dyplomowych opracowanych w formie referatów przedstawiono: 9 referatów z historii sztuki wojennej, 2 - z geografii wojennej, 4 - z problematyki pracy partyjno-politycznej, 4 referaty z dydaktyki wojskowej szkoły wyższej, pozostałe obejmowały problemy operacyjno-taktyczne. Przedstawiono także do oceny dwie prace zespołowe.

W tematach prac dyplomowych zawarty był szeroki wachlarz problemów, głównie taktycznych i operacyjnych, wynikających z bieżących i perspektywicznych zainteresowań wojsk. Tematyka prac dyplomowych uwydatniała również zasadnicze problemy określone w Dyrektywie i Rozkazie Szkoleniowym MON na rok 1978 oraz wnioski z ćwiczeń.

Nadal reprezentowane były prace dyplomowe na tematy zgłoszone przez dowództwa rodzajów sił zbrojnych, rodzajów wojsk i służb, okręgów wojskowych i związków taktycznych. Tematyka prac dyplomowych była odpowiednio ukierunkowana w stosunku do zainteresowań i możliwości słuchaczy. Umożliwiało to pełne wykazanie wiedzy nabytej przez słuchaczy w toku studiów.

Uwidoczniła się również tendencja, postulowana przez komisję egzaminacyjną w ubiegłym roku, koncentrowania tematyki prac dyplomowych wokół głównych i zasadniczych problemów. Stwarzało to korzyści

tne przesłanki do opracowania tematów prac dypl -
mowych jako prac zespołowych.

Prace dyplomowe pod względem merytorycznym ,
metodycznym i redakcyjnym zostały w większości opra -
cowane na dobrym poziomie. Stanowią one samodzielny
dorobek dyplomantów, a w treści ich zawarta zo -
stała wiedza i doświadczenie nabyte i pogłębione w
toku studiów. W pracach zawarte zostały pewne ele -
menty nowatorskie, wzbogacające ich treść i war -
tość. Dotyczy to również prac dyplomowych opraco -
wanych w formie ćwiczeń taktycznych. W pracach dy -
plomanci w większości założyli oryginalne tło ope -
racyjno-taktyczne i przejawili inwencję w poszuki -
waniu efektywniejszych rozwiązań metodologicznych i
organizacyjnych. Na podkreślenie zasługuje opraco -
wanie przez słuchaczy dwóch oryginalnych prac ze -
społowych, oraz wysokie oceny jakie otrzymali w wy -
niku ich obrony.

Dobra ocena prac znajduje potwierdzenie tak -
że w fakcie kwalifikowania dużej liczby prac do wy -
korzystania w szkoleniu wojsk i sztabów, co podkre -
ślali zarówno recenzenci prac, jak i przewodniczą -
cy poszczególnych podkomisji.

Obrona prac dyplomowych stanowiła potwier -
dzenie dobrego przygotowania teoretycznego i doj -
rzałości taktycznej słuchaczy oraz wnikliwego zgłę -
bienia problemów związanych z tematyką prac. Znalaz -
ło to wyraz również w wyczerpującym i swobodnym
przedstawieniu prac komisji i wyjaśnieniu uwag
zgłoszonych przez komisję i recenzentów.

Na podkreślenie zasługuje również dobór materiałów poglądowych, ilustrujących treść pracy, jak i sposób ich eksponowania. Do ilustracji problematyki zastosowano w pracach szereg problemów na EMC.

Do słabszych stron prac dyplomowych można zaliczyć:

- mało precyzyjnie opracowaną w ćwiczeniach stronę metodyczno-organizacyjną, co należy tłumaczyć małym doświadczeniem praktycznym słuchaczy;
- niepełne uzasadnienie stawianych tez w referatach;
- częsty brak wniosków podsumowujących przyjęte rozwiązania;
- zbyt obszerne potraktowanie niektórych prac dyplomowych w formie referatów;

Ogólna ocena treści prac dyplomowych i przebiegu ich obrony wyraziła się w następujących wynikach, a mianowicie: 134 prace dyplomowe uzyskały ocenę bardzo dobrą, 81 dobrą i 11 dostateczną, a średnia ocena za obronę prac dyplomowych kształtuje się powyżej 4,54.

Zgodnie z Zarządzeniem Szefa Sztabu Generalnego WP /nr 30 z dnia 15.06.1974 r./ Akademia przeprowadziła doroczny konkurs na najlepsze prace dyplomowe. Konkurs ten zgodnie z decyzją Przewodniczącego Głównej Komisji Egzaminacyjnej przeprowadzono w ramach państwowych egzaminów dyplomowych.

Wykaz absolwentów których prace dyplomowe zostały wyróżnione przez Komisję Egzaminacyjną przedstawia załącznik nr 3.

Biorąc pod uwagę całokształt wyników uzyskanych w czasie studiów oraz na egzaminie dyplomowym Komisja przedstawiła Ministrowi Obrony Narodowej do wyróżnienia medalem i dyplomem pamiątkowym absolwentów - których wykaz przedstawia załącznik nr 4.

D. WNIOSKI OGÓLNE

1. Na podstawie przeprowadzonych egzaminów komisja stwierdza, że przekazywane w toku studiów treści nauczania zgodne były z najnowszymi tendencjami w dziedzinie nauki i sztuki wojennej oraz aktualną Dyrektywą i Rozkazami Szkoleniowymi Ministra Obrony Narodowej i Szefa Sztabu Generalnego WP.
2. Absolwenci są przygotowani do objęcia stanowisk przewidzianych dla oficerów dyplomowanych. Posiedli oni wiedzę i umiejętności, które pozwolą im w szybkim tempie wdrożyć się do praktycznej działalności dowódczo-sztabowej, a w przyszłości adaptować się do nowych sytuacji i zadań oraz samodzielnie śledzić rozwój teorii sztuki wojennej. Oficerom specjalizacji dydaktyczno-naukowej zdobyta wiedza i umiejętności pozwolą na właściwe pełnienie funkcji nauczycieli akademickich lub pracowników naukowo-badawczych.
3. Przyjęta forma egzaminu dyplomowego pozwalała sprawdzić u słuchaczy stopień opanowania wiedzy i umiejętności zastosowania jej w rozwiązaniu

zadania taktyczno-operacyjnego. Praktyka opracowywania przez słuchaczy prac dyplomowych, odpowiednio ukierunkowanych z punktu widzenia przydatności ich w procesie szkolenia wojsk - powinna być nadal stosowana i pogłębiana.

4. Należy kontynuować opracowywanie prac zespołowych przez słuchaczy, jako bardzo pożądanej formy kompleksowego opracowania problematyki operacyjno-taktycznej. Prace tego typu mają dużą wartość merytoryczną, poznawczą i użytkową i z powodzeniem mogą być wykorzystywane w procesie szkolenia wojsk.
5. Komisja stwierdza, że Akademia z powodzeniem realizowała zadanie eksperymentalnego uruchomienia studiów w specjalności dydaktyczno-naukowej i zapoczątkowała działalność w przygotowaniu dla wyższego szkolnictwa wojskowego nauczycieli akademickich i pracowników naukowo-badawczych o stosunkowo wysokich kwalifikacjach.
6. Komisja stwierdza, że Akademia Sztabu Generalnego WP uczyniła kolejny krok w kierunku wszechstronnego wykształcenia absolwenta jako dobrego znawcę zasad taktyki, sztuki operacyjnej, mogącego objąć stanowiska dowódcze i sztabowe szczebla taktycznego i pomocnicze szczebla operacyjnego.

X

X

X

PRZEWODNICZĄCY GŁÓWNEJ KOMISJI EGZAMINACYJNEJ

gen. broni Józef KAMIŃSKI
Komendant Akademii Sztabu
Generalnego WP

ZASTĘPCY PRZEWODNICZĄCEGO

gen. bryg. Kazimierz LEŚNIAK
Szef Zarządu i Głównego Zarządu
Szkoła Bojowego

gen. bryg. Leon SZYSZKO
Główny Specjalista
Sztabu Generalnego WP

CZŁONKOWIE:

gen. bryg. Tadeusz BELCZEWSKI
Zastępca Komendanta ASG WP
do spraw liniowych

gen. bryg. Zbigniew JUREWICZ
Zastępca Komendanta ASG WP
do spraw naukowych

plk mgr Władysław JURA
Zastępca Komendanta ASG WP
do spraw politycznych

plk prof. Jakub BROCH
Zastępca Komendanta ASG WP
do spraw szkolenia

gen. bryg. dr hab. Czesław DEGA
Komendant Wydziału Wojsk Lądowych
ASG WP - równocześnie przewodniczący
podkomisji nr 13 na kursie wojsk
rakietowych i artylerii

gen. bryg. Zdzisław ŻARSKI
Komendant Wydziału Wojsk Obrony
Powietrznej Kraju i Lotnictwa ASG WP

plk Marian KOTT
Szef Oddziału II
Departamentu Kadry

ppłk dr Stefan CIEŚLAK
st. instruktor GZP WP

SEKRETARZ

plk dr Kazimierz GIERCZAK
Szef Oddziału Szkolenia ASG WP

WYKAZ ABSOLWENTÓW
KTÓRZY UKOŃCZYLI AKADEMIE SZTABU GENERALNEGO WP
Z WYKOZNIENIEM

Lp.	Stopień	Imię i nazwisko	Specjalność	Kierownik grupy
1.	kpt.	Stanisław BRUDZIŃSKI	tyłów wojsk lądowych	pik dypl. Mieczysław GRODZKI
2.	kpt.	Waldemar DZIĘCIELEWSKI	wojsk OPK	pik dr Witold FOKRUSZYŃSKI
3.	mjr	Krzysztof CHMIELOWIEC	tyłów wojsk lądowych	pik dypl. Mieczysław GRODZKI
4.	mjr	Wojciech MICHAŁAK	wojsk lotniczych	pik dypl. Władysław BARTOCHA
5.	kpt.	Paweł KUCZMER	wojsk rakietowych i art.	pik dr Antoni KOWALSKI
6.	mjr	Władysław KULMA	tyłów wojsk lotniczych	ppik dypl. Jerzy NIEDZIELSKI
7.	mjr	Paweł MARCHEWKA	ogólnowojskowa	ppik dypl. Konstanty SOŁTYKIEWICZ
8.	kpt.	Piotr GAIK	wojsk rakietowych i art.	pik dr Antoni KOWALSKI
9.	kpt.	Lech KOŁODZIEŃSKI	wojsk OPL	pik dypl. Daniel KAZMIEROWSKI
10.	kpt.	Waldemar LEWANDOWSKI	wojsk chemicznych	kpt. dr Michał KRAUZE

W I K A Z

WYRÓŻNIONYCH PRAC DYPLOMOWYCH ABSOLWENTÓW ASG WP

Lp.	Stopień	Imię i nazwisko	Temat pracy	Kierownik pracy
1.	kpt.	Zbigniew BIEŻŃSKI	"Organizacja i prowadzenie działań bojowych przez dywizję zmechanizowaną w składzie desantu morskiego"	pik dr Wiesław KISIEL
2.	por.	Tadeusz KUZIORA	"Zwalczanie przez plmb pododdziałów przeciwczołgowych rakiet"	pik dypł. Zygmunt GRZEBA
3.	kpt.	Antoni ŁUCZEJKO	"Praca szefostwa artylerii cywilnej w procesie planowania i organizowania systemu ognia na odcinku przesłaniania"	pik dr Antoni KOWALSKI
W Y R Ó Ż N I E N I A				
1.	mjr	Tadeusz MATUSZAK	"Kryteria oceny skuteczności rozpoznania batalionu rozpoznania radioelektronicznego armii"	pik dr Tadeusz CEPAK
2.	kmdr ppor.	Marian MORETA	"Organizacja i funkcjonowanie ruchomego węża łączności pomocniczego stanowiska dowódcy na rynku wojennej w oparciu o czepnej frontu nadmorskiego"	pik mgr inż. Kazimierz PATKOWSKI

3.	kpt.	Lech KOŁOZIELSKI	"Analiza działań lotniczych prze- ciwnika na obszarach terytorialnych na podstawie doświadczeń z wojen lokalnych oraz ćwiczeń sił zbrojnych państwa NATO"	kpt. dypl. Stanisław KOTLIŃSKI
4.	kpt.	Stanisław KUŹNIAR	"Organizacja i prowadzenie szko- lenia spoochronowego podchorą- żych wyższych szkoł oficerskich"	plk dr Władysław WYDRA
1.	kpt.	WYBRZEŃNIEŃ I A Wiesław AUSEMBERG	"Badowa modelu podziału celów i zadań pałku zmecnanizowanego w nawierciu"	plk dypl. Krzysztof STANGRET
2.	kpt.	Bogdan SZULC	"System wyłaniania i kształce- nia siłuchaczy szczególnie uzdolnionych"	plk dr Roman SIELEŃSKI
3.	por.	Jakub KRZYŻANOWSKI	"Możliwości i kierunki uspra- wniania obiegu informacji w pic- necie operacyjnym polowego syste- mu dowodzenia"	plk dypl. Sylwester PIOTROWSKI
4.	mjr.	Pawel MARCHEWKA	"Możliwości wykorzystania sił pozamilitarnych do walki z de- szatem powietrznym na obszarze okręgu wojskowego"	plk dypl. Zdzisław WRZEŚNIAK
5.	kpt.	Ignacy URBAŃIAK	"Prowadzenie rozpoznania pow- trznego przez BIRP"	ppk dypl. Maciej SWIŃCICKI
6.	kpt.	Stanisław TARGOSZ	"Działania bojowe BIRP z zagro- sowaniem konwencjonalnych i je- drowych środków rezerwa"	plk dypl. Jerzy GAJEWSKI

1.	2.	3.	4.	5.
7. por.	Ryszard KUBIAK	Andrzej SULIKOWSKI	"Nawigatorskie zabezpieczenie działañ bojowych BLESK"	ppłk dypl. Stefan REKAS
8. kpt.	Andrzej SULIKOWSKI	Waldemar DZIUBIELEWSKI	"Tyłowe zabezpieczenie działañ bojowych BLESK"	ppłk dypl. Kazimierz BUIKA
9. por.	Waldemar DZIUBIELEWSKI	Władysław KUDŁA	"Podstawowe problemy organizacji łączności w systemie dowodzenia korpusu OPE"	ppłk dypl. Jerzy KORKUS
10. mjr	Władysław KUDŁA	Zbigniew FIKSIŃSKI	"Możliwości, zasady i organizacja cjis remontu lotnisk lotnictwa OPE"	ppłk dr Mieczysław TORUN
11. mjr	Zbigniew FIKSIŃSKI	Janusz KARPIŃSKI	"Zabezpieczenie inżynieryjne martaia DZ /DPanc/ w mieście z pokonanem przeszkod wodnych"	mjr dypl. Józef MARCZAK
12. kpt.	Janusz KARPIŃSKI	Dionizy KWASOWSKI	"Zabezpieczenie inżynieryjne obrony wybrzeża PRL"	ppłk dypl. Władysław KURAL ppłk dypl. Marian HAWRYSZCZAK
13. mjr	Dionizy KWASOWSKI	Wiktor ADAMCZAK	"Organizacja i kierowanie zabezpieczeniem tyłowym DPD w rejonie działania w głębi"	ppłk dypl. Franciszek MALECKI
14. kpt.	Wiktor ADAMCZAK		"Planowanie i organizacja przeładunków środków materiałowych w armijnym opłwie dowozu"	gen. bryg. Mieczysław CYGAN

Gen. broni Józef KAMIŃSKI
Komendant ASG WP

FODSUMOWANIE PROCESU
DYDAKTYCZNO-WYCHOWAWCZEGO W ROKU AKADEMICKIM 1977/78
I ZADANIA W DZIEDZINIE DYDAKTYCZNO-WYCHOWAWCZEJ
NA ROK AKADEMICKI 1978/79

Zakończyliśmy naszą trzydniową ogólnoakademicką konferencję dydaktyczno-metodyczną. Spełniła ona swoją rolę, wytyczone cele zostały osiągnięte, poziom wygłoszonych referatów oceniam bardzo wysoko, a ich autorom serdecznie dziękuję.

Teraz z kolei dokonam podsumowania naszej działalności w roku akademickim 1977/78 i wytyczenia zadań na nowy rok akademicki 1978/79.

Na ocenę pracy ASG WP w roku akademickim 1977/78 i wytyczenie głównych kierunków działalności w roku 1978/79 pragnę spojrzeć przez pryzmat realizacji pierwszego 2,5-letniego etapu realizacji Dyrektywy MON do działalności Sił Zbrojnych PRL w latach 1976-80, wykonania zadań zawartych w rozkazie szkoleniowym na 1978 r. oraz zadań sprecy-

zowanych na VIII posiedzeniu kolegium Szefa Sztabu Generalnego WP z dnia 6.09.1977 r.

Powinniśmy wszyscy, każdy na swoim odcinku pracy, głęboko i rzetelnie oraz krytycznie przeanalizować nasze dokonania w wykonaniu zadań zawartych w powyższych dokumentach, a jednocześnie ustalić niedomagania, które powinny stać się przedmiotem naszej stałej troski w walce o wyższą jakość realizowanych zadań. Musimy wyzwolić rezerwy twórcze, abym mógł zameldować Ministrowi Obrony Narodowej, Szefowi Sztabu Generalnego WP o jak najlepszym jakościowo wykonaniu stojących przed całą akademią i każdym z nas ambitnych zamierzeń. Stałym naszym bodźcem, powinna być opinia wyrażona przez Ministra Obrony Narodowej, że ASG WP "stosownie do swoich statutowych zadań - zajmuje czołowe miejsce w systemie wyższego szkolnictwa wojskowego, przy czym w dziedzinie sztuki wojennej sprawuje funkcję wiodącą".

Oceny nasze są coraz pełniejsze, gdyż wzbogaceni jesteśmy o wnioski i doświadczenia całorocznego procesu wdrażania nowych planów i programów studiów.

Głębszemu spojrzeniu na nasze słabe strony i niedomagania sprzyja bogaty dorobek i cenne wnioski wynikające z ćwiczenia "Lato-78" stanowiącego najważniejsze przedsięwzięcia szkoleniowe roku jubileuszu Sił Zbrojnych PRL, w którym większość kadry naszej uczelni bezpośrednio uczestniczyła. Ćwiczenie "Lato-78" było kolejnym przykładem naszego ak-

tywnego udziału w umacnianiu koalicyjnego systemu obronnego państw wspólnoty socjalistycznej. Nie mamy prawa nie uronić z owoców tego ćwiczenia. Zgrun-
towując i upowszechniając wnioski i doświadczenia z ćwiczenia "Lato-78" musimy wiele problemów, zwi-
szcza taktyczno-operacyjnych, dalej rozwijać i po-
głębiać, nauczyć słuchaczy ich rozwiązywania w
wojskach. Głębszemu i obiektywniejszemu spojrzeniu
na nasze dokonania sprzyja również fakt, że w ok-
resie od 21-24 marca 1978 r. komisja pod przewod-
nictwem I Zastępcy Szefa Sztabu Generalnego WP prze-
prowadziła kontrolę naszej uczelni, określiła nie-
domagania, a Szef Sztabu Generalnego WP sprecyzo-
wał stosownie do wniosków komisji odpowiednie za-
dania i ustalenia wykonawcze.

Na pewno odcinek przebytej drogi był trudny,
lecz także satysfakcjonujący swoimi niemałymi osią-
gnięciami akademii, gdyż już w 1 punkcie protokołu
Komisji Sztabu Generalnego WP m.in. czytamy: "Wdra-
żanie dyrektyw i zaleceń przełożonych odbywa się z
regułą planowo i konsekwentnie zarówno w procesie
dydaktyczno-wychowawczym, jak też naukowo-bada-
wczym". Komisja stwierdza, że "Zarówno w ramowym
programie nauczania, jak i planach tematycznych
pierwszych kursów i w przygotowanych planach tema-
tycznych dla II i III kursów oraz w planie pracy
naukowo-badawczej na lata 1976-80 zostały uwzględ-
nione podstawowe problemy związane z nowoczesnoś-
cią i perspektywicznością treści nauczania i prac
naukowo-badawczych".

Z zadowoleniem przyjmujemy stwierdzenie komisji, iż "Treść działalności dydaktycznej ASG WP odpowiada wymogom określonym w dyrektywach, rozkazach i zarządzeniach Ministra Obrony Narodowej i Szefa Sztabu Generalnego WP. Oczekiwałem, że więcej katedr zdoła uzyskać wyróżnienie. "Zdaniem komisji - bowiem - w działalności tej wyróżniają się katedry: Sztuki Operacyjnej, Taktyki Ogólnej, Taktyki WRiA, Taktyki Wojsk Łączności, Taktyki Tyłów oraz katedry Wydziału Wojsk OPK i Lotnictwa.

Komisja Sztabu Generalnego WP sprecyzowała szereg niedociągnięć, które występują w naszej uczelni i których wyeliminowanie jest w zasięgu naszych możliwości i umiejętności. O nich będę mówił później. Chociaż już wstępnie mogę stwierdzić, że wielkiego wysiłku trzeba będzie, aby czerpiąc doświadczenia z dokonań w przebytych etapach, zwłaszcza w roku akademickim 1977/78, zajęć dogodną pozycję wyjściową do ataku na wyższe jakościowo regiony naszego działania w roku szkolnym 1978/79. Podkreślam rok akademicki 1977/78, gdyż - jak mi się wydaje - był on okresem, który stanowi w życiu uczelni przedział czasowy o wielkiej doniosłości. Obfitował on bowiem w wydarzenia i procesy, które w istotny sposób rzutowały na rytm pracy naukowo-dydaktycznej, określały polityczną i ideową atmosferę studiów oraz działalność organizacyjno-planistyczną akademii. Rozwój naszej uczelni wyznacza sytuacja kraju i sił zbrojnych. Stanowią one wewnętrzne tło życia i funkcjonowania akademii. Świadomo-

ni jesteśmy, że istnieje także ścisły, dialektyczny związek pomiędzy naszymi zadaniami, działalnością uczelni a sytuacją międzynarodową - zwłaszcza jej komponentami polityczno-militarnymi. Jest to zewnętrzne tło, które pośrednio i bezpośrednio określa kierunki oraz treść naszej pracy.

Nowy, wyższy etap rozwoju Akademii Sztapu Generalnego Wojska Polskiego osiągnięty w roku 1977/78 wiązał się integralnie z zadaniami, które wynikają dla nas z Uchwały VII Zjazdu i postanowień II Krajowej Konferencji Partyjnej PZPR. Szczególnym impulsem do uzyskania wyższej jakości pracy partyjno-politycznej, dydaktyczno-wychowawczej i bardziej efektywnych wyników działalności naukowej w akademii miały obrady i postanowienia XII Plenum KC PZPR. Na podkreślenie zasługuje to, że nasze akademickie środowisko nie tylko w pełni przyswoiło sobie całe bogactwo treści, które wypływa z szerokiej dyskusji nad węzłowymi problemami nauki polskiej, z obrad plenarnych KC PZPR i podjętej Uchwały, ale także widzi i formułuje dla siebie konkretne zadania na dziś, na najbliższą przyszłość i dalszą perspektywę. Dowiodły tego odbyte niedawno twórcze dyskusje na forum partyjnym, jak i na posiedzeniu Rady Naukowej ASG WP.

Głęboko ideowa i zaangażowana atmosfera studiów oraz pracy naukowej i działalności polityczno-wychowawczej, jaką ukształtowano wśród nauczycieli akademickich, personelu administracyjno-gospodarczego i słuchaczy stanowi potwierdzenie naszej peł-

nej identyfikacji z programem i polityką partii, a zarazem jest najpełniejszym dowodem aktywnego poparcia dla stawianych przez nią zadań. Partia i jej najwyższe kierownictwo wykazuje głęboką i nieustanną troskę o siły zbrojne, by stosownie do potrzeb obronnych kraju i wspólnoty socjalistycznej zapewnić wszystkie niezbędne warunki bezpieczeństwa. Wyrazem tej troski oraz uznania dla dotychczasowej ofiarnej i wiernej służby żołnierzy LWP wobec narodu i socjalizmu jest Uchwała Sekretariatu Komitetu Centralnego PZPR, która czyni jubileusz naszego 35-lecia świętem ogólnonarodowym, nadając tym samym obchodom rocznicowym wojska wysoką ogólnopartystową i ogólnonarodową rangę.

Atmosfera jubileuszu 35-lecia LWP i 30-lecia naszej uczelni określały w sposób najbardziej dynamizujący tok życia i działalności akademickiej społeczności. Tworzyła ona korzystne ideowo i politycznie warunki studiów i pracy naukowej, wyzwalała dodatkowe bodźce i energię do dalszej i bardziej perspektywicznej działalności podporządkowanej programowi doskonalenia sił zbrojnych. Świadomie i z pełnym ideowym zaangażowaniem realizujemy hasło, które w roku 35-lecia brzmi: "Pod przewodnictwem partii, wspólnie z całym narodem - rzetelną żołnierską służbą i pracą współtworzymy siłę i wielkość socjalistycznej Polski". Polityczno-propagandowe treści tego hasła konkretyzowaliśmy i konkretyzujemy we wszystkich płaszczyznach działania, które zostały określone dla uczelni, które sprecyzowaliśmy w na-

szych planach i programach. Z satysfakcją i zadowoleniem mogę stwierdzić, że wszyscy żołnierze i pracownicy akademii na miarę swoich możliwości odpowiedzieli godnie na apel kościuszkowców o czyn żołnierski na 35-lecie naszego święta. Efektem licznych zobowiązań i czynów, którymi akademia zadookumentowała, że tkwi w głównym nurcie życia sił zbrojnych, jakim jest wyższa świadomość, głębsze motywacje ideowe ludzi, a przede wszystkim wyrażenie lepsze wyniki studiów i materialne dokonania w funkcjonowaniu uczelni.

Merytoryczne, metodologiczne i organizacyjne kierunki działalności akademii w minionym roku studiów określały podstawowe dokumenty dyrektywne Ministra Obrony Narodowej sformułowane w jego rozkazach, zarządzeniach i wystąpieniach oraz zadania wykonawcze postawione przez Szefa Sztabu Generalnego WP i Szefa Głównego Zarządu Politycznego WP.

Ważną płaszczyznę działania akademii stanowiły wprowadzone w dniu 12.10.1977 r. nowe regulaminy Sił Zbrojnych PRL oraz stanowiący ich merytoryczne rozwinięcie "Program umacniania dyscypliny w wojsku". Istotnym elementem rzutującym na treść studiów oraz na działalność naukową i całokształt życia uczelni nie tylko w roku nadchodzącym, ale i w dalszej perspektywie, posiada "Program rozwoju kultury w Siłach Zbrojnych PRL" i sformułowany na jego podstawie nasz własny akademicki program rozwoju kultury.

Ważnym czynnikiem wzbogacania ideowo-polity-

cznej i naukowo-dydaktycznej działalności akademii były narady ideologiczne Sił Zbrojnych oraz konferencje odbyte na szczeblu centralnym, w których nasz aktyw brał czynny udział. Przed kilku miesiącami odbyła się III Narada Ideologiczna Sił Zbrojnych poświęcona problemom wychowania patriotycznego i internacjonalistycznego. Treści tej narady i wypracowane w toku jej trwania wnioski pozwolą rozszerzyć i pogłębić w naszym akademickim systemie wychowawczym i dydaktycznym tę doniosłą problematykę. Efektem tego powinno być pełniejsze i bardziej skuteczne realizowanie pierwszego punktu statutu ASG WP, który głosi m.in., że naszym głównym celem jest "... wychowanie słuchaczy na aktywnych budowniczych socjalizmu, oddanych partii i władzy ludowej obywateli - patriotów i internacjonalistów, ściśle związanych z postępowymi i rewolucyjnymi tradycjami narodu i oręża polskiego, oraz w duchu braterstwa broni z Armią Radziecką i innymi armiami państw członków Układu Warszawskiego".

Istotne znaczenie miały zwłaszcza te narady, które uwrażliwiły nas na polityczno-militarne aspekty sytuacji międzynarodowej i wynikające stąd zagrożenia. W toku studiów, pracy naukowo-badawczej oraz polityczno-propagandowej ta problematyka zawsze stanowiła dla nas istotną płaszczyznę odniesienia, jednakże wnioski i bogate treściowo wyniki narad pozwoliły nam głębiej wnikać i lepiej przygotować absolwentów oraz zbliżyć ich do roli ekspertów problematyki polityczno-militarnej.

Wyływające z powyższych uwarunkowań, dyrektywnych zaleceń i nakreślonych celów ustalenia stanowiły podstawę programowania działalności akademii w roku 1977/78. W życiu akademii oznaczałoby to zapoczątkowanie nowego etapu w jej rozwoju. W dniu 12 grudnia 1977 r. Akademia Sztabu Generalnego WP uroczystie obchodziła swoją XXX-letnią rocznicę istnienia. W oparciu o trzydziestoletni dorobek, zdobyte doświadczenia i wypracowane w realnym trudzie osiągnięcia uczelnia rozpoczęła 31 rok swej działalności. Zgodnie z wypracowaną i zaakceptowaną przez Ministra Obrony Narodowej nową koncepcję studiów w ASG WP (przygotowano i wdrożono nowy program studiów oraz nową strukturę organizacyjno-etatową. Miniony rok zapoczątkował wdrażanie nowych modelowych rozwiązań. Wymagało to zwiększonego wysiłku pracowników naukowych i organów planistyczno-organizacyjnych oraz wszystkich ogniw zabezpieczenia. Zdobyliśmy przy tym wiele doświadczeń. Stwarza to dobrą podstawę, by ten zapoczątkowany proces dalej kontynuować i w pełni wdrożyć modelowe założenia koncepcyjne przewidziane w programie rozwoju akademii.

Ubiegły rok wykazał, że mamy wszelkie warunki, by postawione przed akademią cele perspektywiczne i bieżące zadania wykonywać coraz lepiej, skuteczniej i na wyższym poziomie ideowym, naukowo-dydaktycznym i organizacyjnym oraz w oparciu o bogatą bazę. Posiadamy mocny fundament w postaci liczącego się dorobku i bogatego doświadczenia wypra-

cowane w oparciu o wskazania partii i zalecenia Ministra Obrony Narodowej oraz ustalenia przełożonych, dokumenty realizacyjne w postaci dobrych planów, programów i koncepcyjnych rozwiązań. Mamy ofiarą kadre naukową i zdolnych organizatorów i to stanowi kluczowy warunek powodzenia w rozwiązywaniu wszystkich węzłowych problemów życia akademii.

W świetle powyższego zapoczątkowany proces przekształcania ASG WP w uczelnię przygotowującą kadry dowódczo-sztabowe na okres budowy rozwinętego socjalizmu w Polsce, odpowiadające perspektywnym wymogom nauki wojennej i sztuki operacyjnej, wysokim wymaganiom w dziedzinie ideowo-politycznej i wyższego etapu rewolucji naukowo-technicznej w siłach zbrojnych musi być efektywnie rozwijany i sukcesywnie doskonalony. Opiera się on na trzech podstawowych zasadach:

- jedności wychowania, nauczania i rozwoju nauki;

- jedności teorii z praktyką wyrażającą się głównie w operatywnym i ścisłym wdrażaniu dyrektyw, rozkazów i zaleceń MON, konsekwentnym i konkretnym stosowaniu oraz respektowaniu regulaminów i instrukcji obowiązujących w Siłach Zbrojnych oraz zasad etyki i obyczajów;

- pełniejszym zespaleniu codziennej pracy wychowawczej i dydaktycznej w uczelni z aktualnymi, a zwłaszcza perspektywnymi potrzebami sił zbrojnych.

Mając na uwadze powyższe, powinniśmy w cało-

kształcie naszej działalności stawiać sobie bardziej ambitne cele i formułować konkretne zadania, zwłaszcza na trudnych, newralgicznych odcinkach.

Do spraw, które powinniśmy przyjąć jako zasadę działania zaliczyć należy postulat ustawicznego doskonalenia i zgłębiania kultury w szerokim rozumieniu tego pojęcia. Chciałbym wskazać, że w tej dziedzinie idzie nie tylko o kulturę rozumianą formalnie. Sądzę, że powinniśmy się koncentrować na podnoszeniu i doskonaleniu kultury pracy sztabowej oraz kultury technicznej kadry, a przede wszystkim słuchaczy. W procesie dydaktycznym i wychowawczym musimy także więcej uwagi poświęcić kulturze języka. Mam na myśli zarówno potrzebę bardziej precyzyjnego opanowania i władania językiem polskim przez naszych absolwentów oraz dobrego opanowania języka rosyjskiego. Dotyczy to nie tylko słuchaczy, ale także kadry naukowo-dydaktycznej.

Akademia Sztabu Generalnego WP jest uczelnią wojskową o szczególnie odpowiedzialnych zadaniach. Rozwijając i doskonaląc działalność naukową powinniśmy pamiętać o wskazaniach I Sekretarza KC PZPR tow. Edwarda Gierka, który na XII Plenum powiedział: "Po to, by nauka mogła efektywnie realizować swoją funkcję społeczną, muszą być spełnione co najmniej dwa warunki. Pierwszy z nich to rozwój samej nauki, tworzenie przez nią nowych wartości poznawczych. Drugi - to więź nauki z życiem, z potrzebami kraju, synchronizacja kierunków badań z kierunkami rozwoju gospodarki i kultury narodowej,

koncentracja wysiłków na zadaniach najważniejszych oraz sprawnie i efektywnie działające mechanizmy stosowania wyników badań w praktyce gospodarczej i społecznej. Polityka naszej partii zmierza do spełnienia tych warunków i wykorzystania wszystkich możliwości nauki dla budowy Polski silnej i zasobnej".

Z tych ogólnych wskazań, które w pełni odnoszą się także do naszej uczelni wynikają konkretne zadania mieszczące się w procesie ideowo-wychowawczym, naukowo-dydaktycznym i organizacyjno-gospodarczym zarówno w skali ogólnoakademickiej, jak i w wymiarze jednostkowym, osobistym każdego pracownika i słuchacza uczelni.

X

X

X

Wielkie znaczenie dla pracy partyjno-politycznej i nauk społeczno-politycznych posiadają zadania zawarte w Dyrektywie Ministra Obrony Narodowej do działalności Sił Zbrojnych w latach 1976-80 oraz jego zalecenia sformułowane na posiedzeniu zespołu MON w dniu 19.01.1977 r., dotyczące doskonalenia procesu ideowo-wychowawczego i naukowo-badawczego w nowym - wyższym etapie rozwoju ASG WP.

Dotyczą one w szczególności systematycznego umacniania postaw ideowo-moralnych oraz pogłębiania wiedzy polityczno-wojskowej kadry i słuchaczy; przygotowania słuchaczy na miarę działacza wojsko-politycznego, aktywisty partyjnego i społecznika; pogłębiania erudycji kadry i odpowiednio słuchaczy w zakresie wiedzy marksistowsko-leninowskiej;

utrwalania w środowisku kadry i wpajania słuchaczom zamiłowania do systematycznego studiowania problemów socjalistycznej nauki wojennej; inspirowania do publikacji i opracowania przez kadrę współczesnych aspektów socjalistycznej nauki i doktryny wojennej, a zarazem uprawiania merytorycznej krytyki burżuazyjnych poglądów teoretycznych oraz militarystycznych poczynań; zapewnienia nabywania przez całą kadrę naukowo-dydaktyczną oraz odpowiednio - każdego absolwenta wytrawnej znajomości, jak również umiejętności interpretacji naszych narodowych i koalicyjnych założeń obronnych, zwłaszcza na tle konkretnych procesów rozwoju sytuacji polityczno-militarnej w Europie i na świecie.

Na realizację ww. zaleceń Ministra ukierunkowana została praca Komendy, organu partyjno-politycznego ASG WP, całego kolektywu uczelni oraz organizacji partyjnych. Istotną rolę w tym zakresie mają do spełnienia przedmioty społeczno-polityczne i program tych przedmiotów musi być nadal doskonalony przez katedrę właśnie w aspekcie realizacji zaleceń zawartych w protokóle Zespołu MON z dnia 19.01.1977 r.

Teoretyczne i metodologiczne problemy marksizmu-leninizmu, problemy rozwoju i popularyzacji socjalistycznej nauki wojennej, patriotycznego i internacjonalistycznego wychowania, procesy rozwoju sytuacji polityczno-militarnej w Europie i na świecie, zwłaszcza w kontekście przeciwbieżności między reprezentowanym przez państwa socjalistycz-

ne nurtem odprężenia i ograniczeniem zbrojeń. a utrzymywany przez państwa imperialistyczne kursem zagrożenia i wyścigu zbrojeń - muszą być stale zgłębiane tak wśród kadry, jak i słuchaczy. Muszą zajmować poczesne miejsce w planie naukowo-badaw - czym i publicystycznym naszej uczelni.

Przeprowadzone egzaminy i kolokwia z przed - miotów społeczno-politycznych na poszczególnych la - tach studiów, a w szczególności egzamin dyplomowy z naukowego komunizmu potwierdził dobrą znajomość przez słuchaczy teoretycznych i metodologicznych problemów marksizmu-leninizmu. Egzamin jest wskaź - nikiem, że zrobiliśmy dalszy krok w zakresie po - głębiania umiejętności u słuchaczy w praktycznym zastosowaniu metodologii i teorii marksistowsko-le - ninowskiej do wiedzy taktyczno-operacyjnej. Egzamin wykazał także, że słuchacze zdobyli w toku studiów niezłe umiejętności stosowania wiedzy o organizo - waniu i kierowaniu pracą partyjno-polityczną w działalności praktycznej, zwłaszcza w rozwiązywa - niu problemów współczesnego pola walki, łączącego umiejętności kojarzenia wiedzy politycznej z wojs - kową w procesach decyzyjnych. Ogólnie należy stwier - dzić, że uczyniono kolejny krok w zakresie przygo - towania współczesnego oficera - dowódcy jako eru - dyty marksizmu-leninizmu, eksperta zagadnień mili - taro-politycznych współczesnego świata i proble - mów wychowania wojskowego.

Wymienione zadania określone przez Ministra Obrony Narodowej oraz wnioski z egzaminów powinny być podstawą działania wszystkich nauczycieli aka - demickich.

Podstawowym warunkiem należytego realizowania zadań akademickich była praca partyjno-polityczna zapewniająca kształtowanie wysokiego stanu moralno-politycznego i postaw patriotycznych. Realizowana ona była w jedności z procesem dydaktyczno-naukowym i przyczyniła się do uzyskania dobrych wyników szkoleniowych, naukowo-badawczych i techniczno-gospodarczych. Istotnymi przedsięwzięciami Komendy i organu partyjno-politycznego były konferencje i sympozja - zapewniające doskonalenia merytoryczne i praktyczne naszej działalności w omawianej dziedzinie. Do szczególnie znaczących należy zaliczyć:

- konferencję naukową przeprowadzoną 16 lutego 1978 r., poświęconą 60-leciu Armii Radzieckiej nt. "Internacjonalistyczny charakter radzieckiej nauki wojennej";

- sympozjum przeprowadzone w dniu 3 maja 1978 r. nt. "Doskonalenie systemu poznawania oraz kształtowania stanu moralno-politycznego i nastrojów w procesie kształcenia kadr dowódczo-sztabowych w ASG WP";

- naradę partyjno-służbową w dniu 12 czerwca 1978 r. nt. "Doskonalenie procesu wychowania patriotyczno-internacjonalistycznego w ASG WP";

- sympozjum aktywu kobiecego przeprowadzone w dniu 6 marca 1978 r. nt. "Rodzina wojskowa - socjalistyczna, obywatelska i patriotyczna".

Wypracowane w czasie wymienionych sympozjów i narad kierunki pracy ideowo-wychowawczej zapewniały należyłą działalność przełożonych wszystkich szczebli, organizacji partyjnych i młodzieżowych oraz społecznych. Liczący się był również wkład naszych towarzyszy w wystąpieniach na III Naradzie Ideologicznej Sił Zbrojnych poświęconej doskonaleniu wychowania patriotyczno-internacjonalistycznego w LWP.

X

X

X

Z tego co powiedziałem, nasuwa się wniosek, że posiadamy należyty fundament do rozwijania sprawnej i owocnej działalności dydaktyczno-wychowawczej, w której jak w soczewce ogniskują się zadania dyrektywie Ministra Obrony Narodowej do działalności Sił Zbrojnych w latach 1976-1980 oraz zadania sprecyzowane przez Ministra w dniu 19.01.78r.

Ubiegły rok był w działalności dydaktyczno-wychowawczej trudnym sprawdzianem dla całej naszej społeczności. Realizowaliśmy zatwierdzony program rozwoju akademii, wprowadziliśmy w życie nową koncepcję studiów oraz ustalenia pokontrolne, a jednocześnie wdrażaliśmy do pracy dydaktyczno-wychowawczej młodych pracowników, na których spadły odpowiedzialne obowiązki w związku z odejściem w stan spoczynku części zasłużonych i doświadczonych wykładowców.

Zadania dydaktyczno-wychowawcze wynikające z nowej koncepcji studiów wymagały jakościowej zmiany w sferze dydaktyczno-wychowawczego działania.

Nasuwa się zasadnicze pytanie, jak wobec istniejących warunków, przy nowych założeniach i trudnościach kadrowych zostały zrealizowane przez kolektyw akademicki zadania dydaktyczno-wychowawcze?

Z zadowoleniem mogę stwierdzić, że wysiłek dydaktyczno-wychowawczy nauczycieli akademickich, wytrwała nauka słuchaczy i działalność wszystkich komórek zabezpieczających proces studiów dają pozytywny obraz realizacji polityki naszej Partii na gruncie uczelni. Są naszym wkładem w umacnianie obronności kraju w sojuszu obronnym państw Układu Warszawskiego.

O wysiłku uczelni świadczy fakt, że w minionym roku w akademii studiowało 772 słuchaczy, w tym na kursach dyplomowych - 659, podyplomowych - 113. Mury naszej uczelni opuściło w tym roku 226 absolwentów z tytułem oficera dyplomowanego. W większości zostali oni skierowani na stanowiska dowódczo-sztabowe w jednostkach wojskowych. Po raz pierwszy ukończyło studia 14 absolwentów specjalności dydaktyczno-naukowej, przygotowujących się do pracy dydaktyczno-wychowawczej i naukowo-badawczej.

Teraz krótko przedstawię ocenę poszczególnych kursów.

1/ I kurs Wojsk Lądowych i I kurs Wojsk Lotniczych i Obrony Powietrznej Kraju

Na I kursie obydwu wydziałów akademii rozpoczęło studia 228 oficerów, a zakończyło - uzyskując promocję na drugi rok - 216 słuchaczy, 12 oficerów /4%/ opuściło akademię z różnych powodów

/na własną prośbę, słabych wyników w nauce, zarówno wotnych i dyscyplinarnych/.

Po pierwszym roku studiów 30 słuchaczy uzyskało ocenę b.dobłą i zdobyło uprawnienia do ewentualnego ukończenia studiów z wyróżnieniem. Taką samą szansę mają jeszcze i inni słuchacze, którzy I rok ukończyli z nieco słabszymi wynikami.

Program I kursu ujmował wszystkie generalne ustalenia i zlecenia przełożonych przetworzone na grunt akademicki. Prowadzone w bieżącym roku kontrole przez komisje centralne oraz specjalnie powołane na szczeblu akademickim zespoły badawcze, a także przez Komendę akademii pozwalają stwierdzić, iż nowo wprowadzona koncepcja studiów na I kursie odpowiada potrzebom, chociaż na pełną ocenę programu należy jeszcze poczekać. Szczególnie pozytywnie należy ocenić fakt wprowadzenia na 1 roku nauczania ćwiczenia informacyjno-pokazowego z operacji zaczepnej armii. Ćwiczenie zostało bardzo starannie przygotowane i na wysokim poziomie przeprowadzone przez katedry Sztuki Operacyjnej, WRIA, Łączności, Służby Sztabów i Informatyki. Nie wszyscy jednak wykładowcy prowadzący to ćwiczenie właściwie zrozumieli i realizowali wielokrotnie omawiane cele tego ćwiczenia; zamiast pokazywać jak rozwiązywać określony problem taktyczno-operacyjny, wymagali jego rozwiązania, nie dawali również przykładów wzorowego rozwiązania. W sumie jednak słuchacze wyjątkowo wysoko ocenili wyniesione nauki z przeprowadzonego ćwiczenia. Badania kadry i wnioski słuchaczy pozwoli-

ły wnieść szereg zmian i uzupełnień do założeń teoretycznych i samego ćwiczenia. Jeszcze raz przypomnam o potrzebie szczególnie wnikliwego metodycznego przygotowania zarówno ćwiczenia, jak i wykładowców do tego ćwiczenia.

Niepokojący jest jednak fakt, że przeprowadzone ćwiczenie informacyjne-pokazowe nie było należycie wykorzystywane przez nauczycieli akademickich w czasie prowadzenia ćwiczeń głównych i doskonałych. Nie nawiązywano do jego tła taktyczno-operacyjnego, nie wykorzystywano wniosków rozwiązań i uzyskanych doświadczeń. Problem wymaga więc pogłębionego rozwiązania w bieżącym roku studiów zarówno na I, jak i II kursach. Zobowiązuję szefów katedr taktycznych do wypracowania metody spożytkowania treści i rozwiązań z ćwiczenia operacyjnego w toku realizacji programu z przedmiotów taktycznych. Każdy zaś wykładowca I i II kursu musi być zapoznany z treścią i dokumentami tego ćwiczenia.

Ogólnie należy stwierdzić, że rezultaty uzyskane przez słuchaczy I kursu zasługują na pozytywną ocenę. Oceny wystawione przez komisje egzaminacyjne I kursu na obydwóch wydziałach, należy sądzić, są odzwierciedleniem wiedzy i umiejętności słuchaczy. Jednak i w tym względzie pragnę zwrócić uwagę na pewną tendencję do wystawienia przez wykładowców ocen rocznych wyższych średnio o blisko 0,2 punktu w porównaniu z wynikami egzaminów. Sytuacja w naszej praktyce powinna być wręcz odwrotna. Praktyka zawyżania ocen w akademiach była już

wielokrotnie piętnowana. Ocena musi odzwierciedlać nie tylko faktyczną wiedzę oficera, lecz także głębokie jej zrozumienie i umiejętne stosowanie, musi to być ocena wszechstronnie przemyślana i głęboko uzasadniona, a przede wszystkim obiektywnie sprawiedliwa. Wnioski z egzaminów wskazują, że słuchacze słabiej opanowali wiele zagadnień, które występują nawet jako zadania w Dyrektywie MON. Do nich między innymi należy zaliczyć: organizację systemu ognia, zwłaszcza w natarciu, forsowanie przeszkód wodnych, organizowanie współdziałania, wszechstronne zabezpieczenie wprowadzenia do walki drugich rzutów oraz zabezpieczenie tyłowe. Ponadto w odpowiedziach i w pracy pisemnej raziła nieporadność w stosowaniu właściwej terminologii wojskowej, wystąpiły tradycyjne braki w pracy na mapach. Nadal słabe wyniki uzyskują słuchacze w nauce języka rosyjskiego, a zwłaszcza w posługiwaniu się nim w praktyce ćwiczebnej. Oceniam, że na tym odcinku zadania wynikające z dyrektyw MON nie są należycie realizowane.

Analiza rezultatów uzyskanych na I kursie wskazuje na konieczność wprowadzenia do programów studiów pewnych zmian.

Komenda akademii widzi między innymi potrzebę:

- dokonania pewnych przesunięć godzinowych w niektórych działach "Ramowego Planu Studiów", aby wzbogacić wiedzę i poszerzyć horyzonty intelektualne słuchaczy z zakresu systemów uzbrojenia, szeroko rozumianej techniki wojennej i elektroniki;

- zmniejszenia liczby godzin na specjalizację w ćwiczeniach doskonalących, a "wygospodarowane" godziny przesunąć do ćwiczeń głównych na problematykę specjalistyczną;

- wprowadzenia tematyki dotyczącej użycia oddziałów rodzajów wojsk i służb w poszczególnych profilach nauczania już podczas I roku studiów rezygnując z niektórych tematów ćwiczeń doskonalących;

- głębokiego przeanalizowania i wprowadzenia niezbędnych korekt i zmian do programu i metody kształcenia oficerów w specjalności: kwatermistrzowskiej, zabezpieczenia technicznego i komunikacji wojskowej.

Pragnę mocno podkreślić, że osobiście do kształcenia słuchaczy na pierwszym kursie przywiązuję ogromną wagę. Na tym właśnie kursie słuchacz musi doskonale, bez niedomówień opanować rzemiosło wojskowe na szczeblu pułku /brygady/, musi doskonale znać regulaminy /nawet na pamięć wyuczone całe paragrafy/. Na I kursie należy tak realizować proces dydaktyczno-wychowawczy, aby w pełni wykonać zadanie postawione przez MCN o "... przygotowaniu w toku studiów dowódców i oficerów sztabu jako doskonałych organizatorów i realizatorów walki na szczeblu pułku, dywizji-jako ogniwo główne...".

Bez rzetelnego przygotowania słuchaczy na I kursie trudno mówić o możliwości właściwej realizacji na II kursie ogniwa dywizyjnego.

Szczególnie wielką wagę przywiązuję do rad pedago-

gicznych, które powinny być przysłowiowym "sitem", decydującym o przejściu słuchacza na II rok studiów.

2/ II kurs Wojsk Lądowych i II kurs Wojsk Lotniczych i Obrony Powietrznej Kraju

II kurs na obu wydziałach rozpoczęło studia 204 i ukończyło 200 oficerów, uzyskując prawo studiowania na trzecim roku; tylko 4 oficerów ubyło z drugiego rocznika z powodu słabych postępów w nauce i zdrowotnych.

Wśród słuchaczy II kursu 20 oficerów utrzymało formalne podstawy do ewentualnego ukończenia studiów z wyróżnieniem. Oficerów tych należy otoczyć szczególną opieką i wszechstronną rozumną pomocą, oczywiście bez sztucznego "ciągnięcia za uszy".

Stwierdzam, że również na drugim roku występuje zjawisko wystawiania przez katedry wyższych ocen rocznych o 0,14 punktu w stosunku do ocen uzyskanych na egzaminach. Jest to, jak sądzę, przejaw źle rozumianego współzawodnictwa i braku ciekawizmu.

Mimo pozytywnych ocen są również problemy słabiej opanowane, które, w moim przekonaniu, nie mogą mieć miejsca na II kursie. Do nich trzeba zaliczyć: planowanie działań bojowych i graficzne przedstawienie decyzji na mapie; niepełne uwzględnienie specyfiki terenu; meldowanie decyzji i przedstawienie meldunków przez oficerów rodzajów wojsk, organizacji marszu i ubezpieczenia wojsk w reje -

nach postępu, a także zasad natarcia w rejonach zurbanizowanych i zabezpieczenie wprowadzenia do walki drugich rzutów. Słabo jest nadal z organizacją współdziałania. Powtarzają się również słabości z I kursu w zakresie organizowania i wykorzystania systemu ognia, co daje się zauważyć również w wojskach. Przypomnę, że Minister Obrony Narodowej w podsumowaniu ćwiczenia "Lato-78" bardzo mocno zaakcentował, że "... Szczególnego znaczenia nabiera kompleksowość ognia, tj. umiejętność taktyczno-operacyjnego wiązania ognia artylerii z uderzeniami lotnictwa, z ogniem czołgów, BWP, śmigłowców szturmowych oraz wszelkich innych rodzajów broni, a także z działaniami wojsk inżynierskich oraz wojsk chemicznych stosujących miotacze ognia".

Kierując się tą zasadą, nie należy dopuszczać, by różne rodzaje ognia były traktowane w sposób niejako autonomiczny. Widać z tego, że nie w pełni wykonaliśmy te niezwykle ważne zadania dyrektywne, chociaż znalazły się one w wytycznych do działalności akademii w 1978 r. Pragnę mocno podkreślić, że wymienione słabości i zadania stąd wynikające, dotyczą nie tylko Katedry TO i Katedry WRiA, obowiązują one wszystkie katedry.

W obecnym roku szkolnym również drugi kurs rozpocznie realizację nowych programów nauczania. Zobowiązuję komendantów wydziałów i szefów katedr do wnikliwego analizowania programów w trakcie ich realizacji oraz do 30 lipca 1979 r. przedstawienia racjonalnych projektów ich udoskonalenia na nowy, następny rok akademicki.

3/ III dyplomowy kurs Wojsk Lądowych i III kurs
Wojsk Lotniczych i Obrony Powietrznej Kraju

III kurs rozpoczęło w ubiegłym roku 227, a ukończyło 226 oficerów, uzyskując tytuł oficera dyplomowanego, w tym z Wydziału Wojsk Lądowych - 165 i Wydziału Wojsk Lotniczych i OPK - 61 oficerów.

Absolwenci XXVIII promocji rozpoczęli studia w ASG WP w 1975 r. Było ich wtedy 249. W toku studiów zwolniono z różnych przyczyn 27 oficerów. Na podstawie tych liczb można stwierdzić, że sprawność studiów wynosiła bez mała 90%.

Wyniki III kursu stanowiącego finałny efekt naszej trzyletniej pracy dydaktycznej i wychowawczej warto potraktować bardziej wnikliwie.

Egzaminy z naukowego komunizmu wykazały dobre opanowanie materiału programowego. Potwierdzeniem tego są odpowiedzi słuchaczy, wysokie oceny egzaminowanych, średnia ocen wynosi 4,49 i jest wyższa od uzyskanej oceny w ubiegłym roku akademickim /4,07/ o 0,42 punktu.

Egzamin ze sztuki operacyjnej i taktyki rodzajów wojsk w części pisemnej wykazał prawidłowe podejmowanie decyzji przez oficerów oraz duży zasób wiedzy i umiejętności zarówno dowódczych, jak i sztabowych. W części ustnej słuchacze wykazali także dobrą znajomość zasad taktyki i sztuki operacyjnej, wystarczającą wiedzę o wojskach własnych i przeciwnika oraz znajomość zasad pracy dowódcy i sztabu.

Średnia ocena za egzamin /pisemny i ustny/ z

taktyki i sztuki operacyjnej wynosi 4,3. W ubiegłym roku akademickim grupy III kursu uzyskały wyniki 4,4 tj. o 0,1 wyższy, aniżeli w minionym roku szkolnym. Komisje egzaminacyjne wysoko oceniły prace dyplomowe, o czym świadczy średnia 4,54 i wyróżnienia aż 21 prac dyplomowych. W roku akademickim 1976/77-wyróżnionych było tylko 12 prac dyplomowych naszych słuchaczy. Cieszą jednak nie stopnię, lecz rzeczywiście bardzo dobry poziom prac dyplomowych. Są one wykładnią fachowej wiedzy dyplomatów oraz ich umiejętności metodologicznych. W bieżącym roku musimy przywiązywać większą wagę do poziomu opracowywania tematów prac kursowych I i II rocznika słuchaczy oraz nadal doskonalić proces kierowania pracami dyplomowymi i rocznymi.

Z oceną egzaminów dyplomowych towarzysze zostali zapoznani, omówię tylko niektóre problemy pogłębiając je o własną obserwację i uwagi moich zastępców. Niezależnie od pozytywnych ocen stale jeszcze występują braki, które zostały sprecyzowane w protokóle Państwowej Komisji Egzaminacyjnej. Powtarzają się one niemal w dosłownym brzmieniu również w protokóle z roku 1976/77. Do braków tych Komisja zalicza: "Niezbyst ugruntowaną znajomość szeregu pojęć i terminów z taktyki i sztuki operacyjnej w zakresie praktycznego ich zastosowania. Słabiej opanowane zagadnienia praktycznej kalkulacji manewru siłami i środkami oraz znajomość możliwości nowo wprowadzonego w uzbrojenie wojsk sprzętu technicznego i bojowego. Zbyt rozwlekłe formułowa-

nie ustnych odpowiedzi na postawione pytania oraz niezbyt komunikatywne przedstawianie omawianych zagadnień. Słabiej opanowane problemy współdziałania wojsk OPK w jednolitym systemie obrony. Nie zawsze w pełni przestrzega się w pracy na mapach właściwych znaków taktycznych /brak jednolitości/. To ostatnie stwierdzenie jest żenujące zarówno dla nas jako nauczycieli, jak i naszych absolwentów. Mam nadzieję, że nie powtórzą się one w 1979 roku akademickim.

W wydziałach i katedrach jeszcze raz gruntownie przestudiować protokoły Państwowej Komisji Egzaminacyjnej oraz uwagi i stwierdzone niedociągnięcia na I i II kursach, a następnie do 30.10.1978 r. opracować plan likwidacji tych niedomagań.

X

X

X

Pragnę słów kilka poświęcić studiom w grupie dydaktyczno-naukowej na III kursie Wojsk Lądowych.

Jak już wspomniałem, realizując ustalenia Ministra Obrony Narodowej, uruchomiliśmy w ubiegłym roku z dwuletnim wyprzedzeniem studia specjalizacji dydaktyczno-naukowej.

Zostały one zorganizowane w trybie eksperymentalnym w ramach wyodrębnionej grupy. Uzyskane wyniki są bardzo dobre, o czym świadczy najwyższa przeciętna wynosząca za trzyletnie studia 4,71/przy średniej na III kursie - 3,86/. Nie były one dla nas zaskoczeniem, gdyż do grupy zostali skierowani

najlepsi i wyróżniający się słuchacze drugiego roku studiów. Uzyskaliśmy w tym względzie pewne doświadczenia, które wykorzystamy w dalszych eksperymentach. Większą uwagę zwrócimy na przygotowanie fachowo-specjalistyczne słuchaczy. Zajęcia z przedmiotów fachowo-specjalistycznych będą prowadzone w macierzystych grupach specjalistycznych, a pedagogiczno-metodologiczne w grupie dydaktyczno-naukowej. Stworzymy słuchaczom o specjalności dydaktyczno-naukowej, a także słuchaczom uzdolnionym z innych grup warunki, aby mogli w czasie studiów otworzyć przewody i zdać egzaminy doktorskie.

Posiadamy akceptację Ministra Obrony Narodowej na tego typu rozwiązania, aby zaktywizować słuchaczy i przyspieszyć ich dalszy pedagogiczny i naukowy rozwój.

Kształcenie słuchaczy specjalizujących się w zakresie dydaktyczno-naukowym powinno być przedmiotem zainteresowania nie tylko Instytutu Dydaktyki Wojskowej, ale również Wydziału Wojsk Lądowych i wszystkich katedr wydziałowych i ogólnoakademickich.

Przyjęte rozwiązanie nie jest ostateczne. Wyniki 2-letniego eksperymentu w kształceniu i specjalizacji dydaktyczno-naukowej posłużą do opracowania w 1979 r. ostatecznej koncepcji studiów w specjalności dydaktyczno-naukowej. Polecam gromadzić wnioski i doświadczenia za co bezpośrednio czynię odpowiedzialnego Szefa Instytutu Dydaktyki.

4/ Studia podyplomowe. Mówiąc wiele o studiach dyplomowych nie możemy pomijać w naszych ocenach studiów podyplomowych - PSOS, KPO i PSI. Już mówi -

łem, że słuchacze tych kursów tworzą nam i naszym absolwentom swoistą wizytówkę. Tym bardziej, że przychodzą bezpośrednio z wojsk i IC MON i po roku lub 2,5 miesiącach powracają zwykle na wyższe stanowiska służbowe. To bardzo ważny odcinek naszej działalności. Minister Obrony Narodowej nadaje tym studiom coraz wyższą rangę. Nasi przełożeni i sami słuchacze bardzo pozytywnie oceniają studia podyplomowe. Szczególnie wysoką rangę uzyskały Podyplomowe Studia Operacyjno-Strategiczne. Duża w tym zasługa zarówno katedr, jak i dowódcy tego kursu płk. Koziańskiego. W tym roku będą utworzone dwie grupy PSOS; jedna - złożona z oficerów ogólnowojskowych i druga - posiadających dyplom inżyniera magistra. Będzie to już trzecia grupa techników. Stawia to przed nami nowe wyższe wymagania w przygotowaniu i prowadzeniu tego kursu, oraz wykorzystań wiedzy i doświadczenia tych oficerów dla doskonalenia kształcenia na kursach dyplomowych. Chcemy także, aby stali się oni naszą transmisją do wojsk i sztabów oraz IC MON. W podobny sposób oceniam pracę i działalność na podyplomowym kursie przeszkolenia oficerów, których w ciągu roku szkolimy trzy turnusy. Pragnę przypomnieć, że na kursach tych nadal obowiązuje zasada prowadzenia zajęć przez najlepiej przygotowanych nauczycieli akademickich. Wykłady i zasadnicze zajęcia powinni prowadzić przede wszystkim szefowie katedr. Pragnę również zwrócić szczególną uwagę na podyplomowe studia z pedagogiki wojskowej, organizowane

dla nowo przybyłych do akademii nauczycieli akademickich. W bieżącym roku wobec nich zostaną zwiększone wymagania. Zwracam uwagę szefów katedr, aby okazali zainteresowanie swoimi oficerami i ichownikami. W ocenie kształcenia i wychowania słuchaczy na wszystkich kursach i profilach ważnym elementem jest również opinia i sygnały docierające z wojsk, dotyczące pracy naszych absolwentów w jednostkach wojskowych i w sztabach. Wiem, że przeważają opinie pozytywne, jednak zdarzają się sygnały niepokojące. Na przykład ze ŚOW uzyskaliśmy informację, że nasi ubiegłoroczni absolwenci, w porównaniu z absolwentami innych akademii, z reguły uzyskują gorsze wyniki w czasie organizowanych w okręgu kilkutygodniowych kursach adaptacyjnych. Miejmy nadzieję, że w tym roku będzie lepiej, gdyż w cyklu kończącym studia, zapoznaliśmy słuchaczy z praktyczną działalnością w jednostkach po objęciu stanowisk służbowych. Polecam skonfrontować nasze programy z programami kursów adaptacyjnych organizowanych w OW i RW i wprowadzić niezbędne poprawki i korekty.

Oceniając stopień realizacji Dyrektywy Ministra Obrony Narodowej do działalności Sił Zbrojnych PRL w latach 1976-80 pozwolę sobie powrócić się jeszcze raz na ujemną uwagę wyrażoną przez komisję kontrolną Sztabu Generalnego WP. Cytuję z protokołu: "Istnieje potrzeba bardziej systematycznego i szczegółowego wdrażania w procesie dydaktycznym praktycznych nawyków organizacji współdzia-

łania między sobą oddziałów i związków taktycznych wojsk lądowych z oddziałami i związkami taktycznymi lotnictwa i marynarki wojennej, a także oddziałów lotnictwa, wojsk OPK i OPL przy wspólnym odpiętraniu ataków powietrznych nieprzyjaciela". O tym niedociągnięciu mówiłem już w podsumowaniu ćwiczenia szkieletowego III kursów.

Jest to problem zasługujący na najwyższą uwagę chociażby z racji wymagań i ocen w tym względzie Ministra Obrony Narodowej. Dosłownie cytuję: "Współdziałanie - jak mówił gen. armii Wojciech Jaruzelski w omówieniu ćwiczenia "Tarcza-76" - należy do rzędu najwyższych umiejętności dowódczych i sztabowych". Pragnę również przypomnieć o szczególnej randze współdziałania w układzie koalicyjnym. Obserwujemy nieporadność w przejmowaniu dowództwa nad wojskami sojuszniczymi i wykorzystanie wojsk sojuszniczych przy wchodzeniu do bitwy. Uczyć koalicyjnego współdziałania musimy od pierwszego roku studiów. Metodę zaś najlepszego wykonania tego zadania powinniśmy wypracowywać, a wnioski nieustannie uogólniać i upowszechniać. Już aktualnie zasługuje na to praca naukowa wykonana przez zespół ASG WP na zlecenie Sztabu Zjednoczonego Dowództwa Sił Zbrojnych Państw Członków Układu Warszawskiego.

Następnymi z kolei problemami godnymi większego zainteresowania są: stan nauczania i wdrażania regulaminów. Jest to jedno z głównych zadań ujętych w Dyrektywie Ministra Obrony Narodowej. Prze-

prorowadzone kontrole oraz moje osobiste spostrzeżenia podpowiadają, że problem znajomości zwłaszcza "Regulaminu Walki" i wdrażania postępowań wg niego w procesie nauczania jest na słabym poziomie. Zobowiązuję Komendanta Wydziału Wojsk Lądowych do zorganizowania ogólnoakademickiego sympozjum lub seminarium na temat: "Rola, znaczenie i sposoby wdrażania regulaminów w procesie studiów w ASG WP".

Do innych poważniejszych niedociągnięć występujących w przygotowaniu słuchaczy zaliczam:

- zbyt fragmentaryczne opanowanie zagadnień taktyczno-operacyjnych i społeczno-politycznych, w związku z czym wiedza słuchacza nie tworzy kompleksowego i spójnego systemu;

- statyczne i zbyt teoretyczne opanowanie niektórych podstawowych umiejętności. Mało widać oryginalności i nowatorstwa w dowodzeniu wojskami na ćwiczebnym polu walki, zwłaszcza w toku manewrowych i dynamicznych działań. To samo dotyczy planowania i organizowania szkolenia bojowego i taktyczno-operacyjnego;

- rzadko przejawiające się takie pozytywne cechy osobowości słuchaczy, jak: ambicja, emocjonalne identyfikowanie się z zawodem oficera, stanowczość i uporczywość w dążeniu do sukcesu, wyrażające się między innymi w stałym samokształceniu i podnoszeniu kwalifikacji. Jeszcze raz podkreślam, że wymienione niedociągnięcia mają charakter zjawiska powszechnego i dotyczą wszystkich katedr.

Każda katedra musi wyraźnie uzmysławiać swoje miej-

sce w usuwaniu stwierdzonych niedociągnięć. Akceptują wnioski przedstawione w wystąpieniach Szefa Instytutu Dydaktyki i szefów katedr:

- Sztuki Operacyjnej;
- TO;
- Służby Sztabów;
- Taktyki Tyłów.

Żywię nadzieję, że nasz akademicki kolektyw przystąpi zdecydowanie i planowo do usunięcia stwierdzonych słabości w naszej pracy i działalności.

Z kolei dokonamy krótkiej oceny działalności dydaktyczno-wychowawczej i instruktorsko-metodycznej.

Działalność wydziałów, katedr i instytutów w tej dziedzinie należy w sumie ocenić pozytywnie. Na ogół właściwie rozumiały one swe zadania i dobrze wywiązywały się z obowiązków dydaktyczno-wychowawczych.

Jednak poza tymi ogólnikowymi stwierdzeniami w pracy katedr występują określone słabości:

- w nauczaniu zwraca się głównie uwagę na opanowanie wiadomości z danego przedmiotu, nie łącząc tego ze zdolnością kojarzenia różnych dziedzin wiedzy ogólnej i wojskowej w procesach decyzyjnych;

- w małym stopniu wiąże się proces przekazywania wiedzy z wyrabianiem u słuchaczy szerokich horyzontów myślowych oraz zdolności nowatorskiego myślenia operacyjno-taktycznego;

- mało uwagi poświęca się metodzie organizowania działań bojowych;

- obserwuje się dążenie do egzekwowania technicznych zamiast taktycznych umiejętności kierowania walką;

- szwankuje zwięzłość i jasność referowania, meldowania i stawiania zadań;

- brak umiejętności sterowania samodzielną pracą słuchaczy, jako formą nauczania.

Braki te, niezwykle istotne, powinny znaleźć się w centrum uwagi wszystkich jednostek dydaktyczno-naukowych ASG WP i być przedmiotem ich troskliwej działalności w procesie dydaktycznym. Muszą także znaleźć odzwierciedlenie w działalności instruktorsko-metodycznej wydziałów, katedr i instytutów.

W ubiegłym roku szkolnym praca instruktorsko-metodyczna przebiegała w warunkach wdrażania w życie nowych koncepcji strukturalno-organizacyjnych uczelni, nowych planów i programów studiów. W związku z tym na zeszłorocznej Konferencji Dydaktyczno-Metodycznej mówiliśmy o potrzebie stosowania bardziej efektywnych form i metod działania.

W pracy instruktorsko-metodycznej doszukiwaliśmy się słabości, głównie w braku widzenia perspektywicznych potrzeb procesu studiów, wynikających z zachodzących przeobrażeń strukturalno-organizacyjnych akademii i nowej koncepcji studiów. Sądzę, że doświadczony kolektyw pracowników dydaktyczno-naukowych naszej akademii sięgnie do nowych rozwiązań metodycznych nasycając nimi codzienny proces dydaktyczny.

Poziom działalność instruktorsko-metodycznej wydziałów jest w zasadzie dobry. Kontrola prowadzona w ubiegłym roku wykazała, że niektóre katedry Wydziału Wojsk Lądowych mają w tym względzie duże osiągnięcia, zwłaszcza w dziedzinie organizacyjno-planistycznej. W szczególności idzie tutaj o katedry Sztuki Operacyjnej, Taktyki Łączności, Taktyki Wojsk Inżynieryjnych, Taktyki Wojsk Rakietowych i Artylerii.

Natomiast realizacją planów w świetle wytycznych i zadań sformułowanych na ubiegłorocznej Konferencji Dydaktyczno-Metodycznej może budzić zastrzeżenia. Odnosiło się wrażenie, że katedry poprzestawały głównie na zabezpieczeniu bieżących potrzeb, w izolacji od programu studiów i bez kontaktu z innymi placówkami dydaktyczno-naukowymi. W planach instruktorsko-metodycznych większości katedr nie została wyeksponowana konieczność nawiązywania w toku zajęć taktycznych I kursu do problematyki operacyjnej, omówionej w ramach ćwiczenia z operacji zeczepnej armii. Te same przyczyny powodują, że na zajęciach instruktorsko-metodycznych katedr nie podejmuje się problemów o charakterze interdyscyplinarnym i kompleksowym.

✓
Podczas opracowania planów pracy instruktorsko-metodycznej na bieżący rok, wydziały i katedry oraz instytuty powinny nawiązać do merytorycznej koncepcji studiów i celów kształcenia w sposób całościowy. Natomiast w praktycznej działalności instruktorsko-metodycznej muszą zwrócić większą uwagę na:

- znalezienie bardziej skutecznych sposobów przekazywania słuchaczom wiedzy w układzie systemowym i interdyscyplinarnym;

- nawiązywanie podczas zajęć z przedmiotów taktyczno-operacyjnych do problematyki interdyscyplinarnej podejmowanej między innymi przez katedry Nauk Społeczno-Politycznych, Historii Sztuki Wojskowej oraz Instytutu Dydaktyki i odwrotnie, placówki te powinny podczas swoich zajęć jak najściślej wiązać prezentowaną tematykę z problemami taktyki i sztuki operacyjnej oraz mocno ją osadzać w realiach rzeczywistego i ćwiczebnego pola walki;

- wypracowanie metod wyrabiania u słuchaczy twórczych umiejętności organizatorskich w rozwiązywaniu praktycznych problemów pola walki, połączonych z kształtowaniem właściwych dla dowódcy i oficera sztabu cech umysłu i charakteru.

Główną rolę w dalszym doskonaleniu pracy instruktorsko-metodycznej powinny spełniać katedry. Tydziały spełniają funkcję integrującą pracę instruktorsko-metodyczną. Powinny one podejmować problemy dotyczące metodyki nauczania w układzie kompleksowym, interdyscyplinarnym i międzykatedralnym.

Obiektywnym wskaźnikiem oceny katedr powinno być również obciążenie nauczycieli akademickich katedry. I w tym przypadku występowały w ubiegłym roku duże rozpiętości od 270 godzin dydaktycznych na jednego oficera w Katedrze Tyłów Wojsk Lotniczych, 260 w Katedrze Sztuki Operacyjnej i 244 w Katedrze Przedmiotów Specjalnych do około 120 w Katedrze Wojsk

Rakietowych i Artylerii i w Katedrze Wojsk Łączności. Sprawa wymaga pogłębionej analizy, tym niemniej oczekuję bardziej równomiernego rozłożenia wysiłków na poszczególne katedry. Katedry o mniejszym obciążeniu trzeba obarczać dodatkowymi zadaniami naukowo-badawczymi i organizacyjnymi, zwiększając ich udział w ćwiczeniach w wojskach, oraz prowadzeniu zajęć poza akademią.

W miesiącach luty - kwiecień 1979 r. czeka nas kolejne okresowe opiniowanie kadry w oparciu o udoskonalony arkusz opinii okresowej. W najbliższym czasie należy zorganizować w akademii akcję informacyjno-instruktażową z tej problematyki.

x

x

x

Istotny wpływ na jakość procesu kształcenia wywiera stan i poziom przygotowania materiałów szkoleniowych oraz rozbudowa bazy szkoleniowej.

W latach 1977/78 opracowane zostały od nowa w akademii liczne pomoce naukowe, dostosowane do nowych założeń programowych, zwłaszcza na I i II roku studiów. Odnosi się to zarówno do materiałów teoretycznych jak i ćwiczeń.

Dużego formatu osiągnięciem niektórych katedr jest opracowanie podręczników tego typu, jak np. "Użycie WR i Artylerii", "Zasady i założenia sztuki operacyjnej", "Operacja zaczepna armii". Radzę wszystkim katedrom zainteresować się takim rozwiązaniem. W bieżącym roku akademickim duży wysiłek należy skoncentrować na rozbudowie gabinetowej ba-

zy szkoleniowej, na opracowaniu materiałów szkoleniowych dla II i III kursów.

Chciałbym podkreślić, że w ostatnich 2-3 latach wszelkie ćwiczenia /w liczbie około 200/ opracowane w naszej uczelni dla potrzeb wszystkich kursów i profili nauczania oparte były o założenia czterech jednolitych teł operacyjno-taktycznych i operacyjno-strategicznych oraz stosownie do przyjętej rejonizacji ćwiczeń w terenie dla I, II i III kursów. Za taką praktyką przemawia wiele argumentów i dlatego powinna być kontynuowana.

W odniesieniu do ćwiczeń szkieletowych należy przygotować ich udoskonaloną wersję w oparciu o nowe założenia taktyczno-operacyjne zgodnie z moimi wytycznymi i wstępnie przyjętymi ustaleniami. Dla III kursów polecam je traktować jako ćwiczenie egzaminacyjne w miejsce dotychczas praktykowanego piśmennego egzaminu dyplomowego.

Bogaty proces dydaktyczny akademii realizowany jest z wykorzystaniem różnorodnej bazy szkoleniowej własnej i wielu jednostek wojskowych. Zdziwnych względów zaniedbana została baza gabinetowa akademii. Trudno uzasadnić likwidację dobrze niegdyś urządzonych i funkcjonujących gabinetów katedralnych.

Opracowany obecnie i akceptowany przeze mnie plan rozbudowy bazy gabinetowej nakazuje energicznie realizować, to pozwoli nam usprawnić nie tylko proces dydaktyczny, ale jednocześnie stanowić będzie swego rodzaju "wizytówkę" osiągnięć, zadań

i działalności akademii, wydziałów, instytutów i katedr. Będzie to jednocześnie potężny bank danych, nieodzowny jako warsztat pracy szkoleniowej i naukowej.

Szczególnie jednak zabiegi należy podjąć w skali akademii w celu podwyższenia kwalifikacji nauczycieli akademickich. Wychodzimy bowiem z założenia, że właśnie nauczyciele akademicy spełniają główną rolę wśród wszystkich czynników warunkujących wysokie efekty kształcenia i wychowania słuchaczy. To przede wszystkim społeczność zgromadzonych na tej sali pracowników naukowo-dydaktycznych swoim zaangażowaniem i zacięciem pedagogicznym kształtuje postawy ideowe i zawodowe słuchaczy, decyduje o ich sukcesach, oddziałuje stymulująco na wszechstronny rozwój walorów i cech osobowych.

W centrum uwagi kadry kierowniczej akademii powinna więc być troska o poziom umiejętności zawodowych nauczycieli akademickich. Występuje u nas zjawisko stosunkowo szybkiego odmładzania kadry. W świetle nowej koncepcji studiów oraz zwiększających się wymagań w odniesieniu do słuchaczy, zakres obowiązków pełnionych przez nauczycieli akademickich poważnie rozszerzył się i skomplikował. Nie może się on już ograniczać do transmitowania dla słuchaczy gotowej wiedzy i kształtowania technicznych umiejętności stosowania tej wiedzy w praktycznych sytuacjach. Nauczyciel akademicki sam powinien być nosicielem i twórcą wiedzy naukowej, sam powinien się charakteryzować rozwiniętymi zdolnościami innowacyjnego działania.

Dlatego też, zgodnie z protokołem z posiedzenia zespołu MON nr 1/2 z dnia 19 stycznia 1977r., zlecono ASG WP zadanie: "przygotować i efektywnie wykorzystać mistrzów dydaktyki".

Jednocześnie u wszystkich nauczycieli akademickich aktywizować cechę inspiratora, który budzi, ukierunkowuje i rozwija ambitne zainteresowania słuchacza, skłania go i wdraża do samodzielnego myślenia, zachęca do studiowania literatury nadobowiązkowej, a zwłaszcza źródłowej literatury przedmiotu.

Te właśnie problemy zamierzamy podjąć na naszej konferencji dydaktyczno-naukowej. W szczególności chcemy poddać analizie i przedyskutowaniu w grupach szkoleniowych kwestię stymulacyjnej roli wykładowcy jako kierownika samodzielnych studiów słuchaczy. W związku z tym z inicjatywy Wydziału Wojsk Lądowych i Instytutu Dydaktyki Wojskowej organizujemy już w grudniu br. ogólnoakademickie sympozjum na temat: "System przygotowania i doskonalenia nauczycieli akademickich - mistrzów dydaktyki na tle doświadczeń ASG WP". Sądzymy, że sympozjum zaktywizuje nauczycieli akademickich i zdopinguje ich do dalszego samodzielnego podnoszenia kwalifikacji zawodowych.

Z procesem dydaktycznym wiąże się ściśle praca naukowa w uczelni.

W okresie od 1976 r. uczelnia nasza zrobiła dalszy liczący się krok w realizacji prac naukowych ujętych w "Planie prac naukowo-badawczych Akademii Sztabu Generalnego WP na lata 1976-1980". Uży-

skane w tym okresie wyniki badawcze umacniają jej rangę i rolę jako jednego z czołowych ośrodków naukowych naszych sił zbrojnych.

Zgodnie z Planem uczelnia powinna zakończyć opracowanie 61 tematów badawczych, z których 26 zostało już zrealizowanych do grudnia 1977 r. a pozostałe 35 tematów ma być wykonane do końca bieżącego roku kalendarzowego. Aktualny stan ich opracowania wskazuje, że wszystkie one powinny być pomyślnie zakończone w zaplanowanym terminie.

Do ważniejszych zrealizowanych tematów naukowych można zaliczyć:

1. Główne problemy dowodzenia zgrupowaniami wojsk o składzie koalicyjnym;
2. Metodyka skutecznego dysponowania i kierowania systemami ognia w natarciu na szczeblach taktycznych;
3. Rola wojsk raketowych i artylerii w tworzeniu przewagi ogniowej;
4. Zasilanie materiałowe frontu wojny;
5. Doskonalenie metodyki nauczania i wychowania słuchaczy akademii wojskowych typu dowódczo-sztabowego w studiowaniu dyscyplin operacyjno-taktycznych.

Szczególnie odpowiedzialne zadanie zostało zrealizowane w związku z przygotowaniem i organizacją konferencji naukowej z okazji 30 rocznicy powstania i działalności ASG WP, którą uroczystie obchodziliśmy w grudniu 1977 r.

Ponadto zespoły naukowe katedr, wydziałów i uczelni prowadziły intensywne prace przygotowawcze

i badawcze nad problemami istotnymi dla obronności naszego państwa w zakresie operacyjnym, których terminy realizacji upływają w latach 1979 i 1980.

W celu usprawnienia badań naukowych w roku akademickim 1977/78 zrealizowano dwadzieścia trzy wyjazdy na ćwiczenia prowadzone w wojskach, co dopomogło zespołom badawczym zweryfikować zakładane hipotezy oraz wnioski badawcze.

Ważne miejsce w działalności naszej uczelni zajmowała nadal naukowa współpraca zewnętrzna. Głównymi kierunkami działania w tym zakresie były: współpraca z instytucjami centralnymi MON, współpraca z dowództwami rodzajów sił zbrojnych, szefostwami rodzajów wojsk i służb, dowództwami okręgów wojskowych oraz współpraca z wojskowymi i cywilnymi uczelniami i placówkami naukowo-badawczymi. Akademia Sztabu Generalnego WP nawiązała również ścisłe robocze kontakty z Akademią Wojskową im. M.W. Frunzego. Wyrazem tych kontaktów jest zakończenie badań nad problemem "Doskonalenie metodyki nauczania i wychowania słuchaczy Akademii Sztabu Generalnego WP im. gen. broni Karola Świerczewskiego i Akademii Wojskowej im. M.W. Frunzego w studiowaniu dyscyplin operacyjno-taktycznych" oraz rozpoczęcie nowych badań dotyczących tematu: "Kierunki podnoszenia efektywności i jakości nauczania przedmiotów operacyjno-taktycznych w akademiach dowódczych". Akademia Sztabu Generalnego WP dla potrzeb instytucji centralnych MON, Okręgów Wojskowych, uczelni wojskowych i innych instytucji kształciła na kur-

sach doktoranckich stacjonarnych i dla pracują -
cych 126 oficerów. 15 przedstawicieli ASG WP jest
członkami rad naukowych innych placówek naukowych
wojskowych i cywilnych, komisji oraz międzyinsty -
tutowych zespołów koordynujących wojskową proble -
matykę naukowo-badawczą.

Głównymi celami tak szeroko zakrojonej współ-
pracy Akademii Sztabu Generalnego WP z innymi in -
stytucjami wojskowymi i cywilnymi były:

- zespolenie działalności naukowej uczelni z
potrzebami kierownictwa MON i wojsk oraz jej ścisłe
powiązanie z głównymi kierunkami rozwoju sił
zbrojnych i obronności kraju, jak również wzboga -
cenie własnego procesu naukowo-badawczego;

- przenoszenie do wojskowych badań naukowych
nowoczesnych metod badawczych oraz osiągnięć nauk
niewojskowych;

- zwiększenie wkładu akademii w rozwój koali-
cyjnej nauki wojennej;

- stworzenie podstaw rozwoju kadr naukowych
w wyższych szkołach oficerskich;

- okazywanie pomocy, zwłaszcza metodycznej w
szkoleniu wojsk.

W sumie zrealizowaliśmy ważny etap prac nau-
kowych bieżącego pięcioletcia, których wyniki zosta-
ły pozytywnie ocenione zarówno przez ich zlecenio-
dawców, jak i naszych przełożonych, co znalazło
swoją wyraz w ocenie komisji centralnych instytucji
MON z kontroli uczelni przeprowadzonej w marcu br.

W roku akademickim 1977/78 osiągnęliśmy po -

stęp na polu kształcenia kadry naukowej uczelni.

Na doktoranckich studiach stacjonarnych i dla pracujących kształciło się 187 oficerów; w tym 61 pracowników dydaktyczno-naukowych akademii. Największą liczbę doktorantów miały: Instytut Dowodzenia - 9; katedry Sztuki Operacyjnej i Taktyki Ogólnej - po 8 oraz katedra OPK - 5. Kontynuowaliśmy równoległe pomyślnie doktoryzację w trybie zaocznym. Promowaliśmy łącznie 32 doktorów, z czego 16 oficerów z naszej uczelni.

Osobny problem w Akademii Sztabu Generalnego WP stanowi jednak proces habilitacji, bez rozwiązania którego bardzo trudne, a nawet wręcz niemożliwe jest powoływanie nowych docentów i mianowanie nowych profesorów. Uwzględniając wymogi ustawy z dnia 31 marca 1965 r. o wyższym szkolnictwie wojskowym uczelnia potrzebuje przy obowiązującym etacie 56 doktorów habilitowanych. Aktualnie mamy ich trzech; w ubiegłym roku żaden z naszych pracowników dydaktyczno-naukowych nie uzyskał stopnia doktora habilitowanego. Uważam, że sytuacja w dziedzinie habilitacji jest gorsza niż krytyczna. O tym, jak ją poprawić będę mówił w części "zadaniowej" swego wystąpienia.

Rozpowszechnianiu osiągnięć naszych zespołów naukowo-badawczych służą przede wszystkim "Zeszyty Naukowe" Akademii Sztabu Generalnego WP. W omawianym okresie wydaliśmy 3 numery zeszytów tajnych, jeden zeszyt jawny oraz dwa dodatki specjalne. We wszystkich Zeszytach Naukowych ASG WP były zagad -

nienia dotyczące procesu dydaktyczno-wychowawczego, rozwoju współczesnej myśli wojskowej oraz praktyki działania wojsk i sztabów.

Istotną funkcją w zakresie rozpowszechniania wyników działalności naukowej akademii pełni również publikowanie prac jej oficerów na łamach takich czasopism, jak: Biuletyn Informacyjny, Myśl Wojskowa, Przegląd Wojsk Lądowych, Przegląd Wojsk Lotniczych i OPK, Przegląd Obrony Terytorialnej Kraju.

W ubiegłym roku oficerowie naszej uczelni opublikowali ogółem 231 artykułów i opracowań, w tym 15 w postaci książkowej a 12 numer Myśli Wojskowej z 1977 r. poświęcony 30-leciu działalności Akademii Sztabu Generalnego WP, zawierał wyłącznie artykuły napisane przez pracowników naukowo-dydaktycznych akademii.

W całokształcie ubiegłorocznej działalności naukowo-badawczej Akademii Sztabu Generalnego WP, bądź też w poszczególnych jej działach należy szczególnie wyróżnić:

- Katedrę Strategii, która ma nie tylko poważny dorobek naukowy, ale również szerokie powiązania z instytucjami centralnymi MON, a co ważniejsze - ambitne plany pracy naukowej i stanowczą wolę pełnej ich realizacji;

- Katedrę Służby Sztabów, która wykonała olbrzymią pracę w zakresie opracowania Regulaminu Służby Sztabów. Katedra ta umiejętnie łączyła pracę naukową z pracą dydaktyczną, widząc właściwie

zależności i powiązania między nimi oraz doceniając wysoką rangę kształcenia i doskonalenia własnych kadr naukowych.

Dobrze działające katedry to: Katedra Sztuki Operacyjnej, Katedra Taktyki Lotnictwa, Katedra Taktyki Wojsk Rakietowych i Artylerii, Katedra Taktyki Ogólnej, Katedra Taktyki Wojsk Chemicznych, Katedra Taktyki Tyłów. Wszystkie one mają bogaty dorobek naukowy oraz niezłe wyniki w zakresie doktoryzacji. Katedra Sztuki Operacyjnej rozwiązywała wiele istotnych problemów o dużym znaczeniu teoretycznym i metodologicznym, podczas gdy Katedry Taktyki Ogólnej i Taktyki Lotnictwa wykonały obszerną pracę w celu nowelizacji regulaminów walki Sił Zbrojnych PRL - dywizja - pułk i Walki Lotnictwa Operacyjnego.

Nie mają jeszcze należytych osiągnięć w pracy naukowo-badawczej Katedra Organizacji i Mobilizacji oraz Katedra Rozpoznania Wojskowego i Armii Obcych, co - mamy nadzieję - jest zjawiskiem przejściowym.

Pozytywny na ogół obraz całej działalności naukowo-badawczej Akademii Sztabu Generalnego WP nie może nam przesłonić pewnych ogólnych niedociągnięć i braków. Istotnym mankamentem było przede wszystkim to, że w dalszym ciągu nie we wszystkich komórkach dydaktyczno-naukowych zadania naukowe traktuje się stosownie do ich rangi i znaczenia. Zapomina się o tak oczywistej prawdzie, że praca dydaktyczna nie może się prawidłowo rozwijać bez wspar-

cia ze strony nauki, dla której z kolei ona sama powinna być cennym źródłem inspiracji oraz sferą weryfikacji rezultatów działalności naukowej.

Występują także pewne niedociągnięcia w pracy zespołów naukowo-badawczych. Dały się zauważyć przypadki opóźnionego rozpoczynania badań nad problemami naukowymi. Zbyt rzadko wyniki badań zespołów są poddawane rzeczowej i konstruktywnej krytyce specjalistów spoza składu zespołów badawczych. Wszystko to w konsekwencji odbijało się ujemnie na jakości prowadzonej pracy naukowej.

Tak więc mimo uzyskania w sumie dobrych wyników, obecny poziom pracy naukowej wciąż jeszcze nie jest na miarę rangi i znaczenia dla rozwoju obronności kraju.

x

x

x

Fundamentalną zasadą realizacji zadań w procesie dydaktyczno-wychowawczym i naukowo-badawczym jest wysoki stopień zdyscyplinowania całego stanu osobowego akademii. Oceniając poziom i stan dyscypliny, trzeba podkreślić, że szczególnie ważną rolę w jej kształtowaniu było poznawanie i wdrażanie MON-owskiego i akademickiego programu umacniania dyscypliny. Założenia ogólne, jak też przedsięwzięcia szczegółowe zawarte w harmonogramie "Programu umacniania dyscypliny"...realizowane są należycie. W latach 1977-1978 uzyskaliśmy w akademii stopniowy postęp w umacnianiu szeroko pojętej dyscypliny, w kształtowaniu indywidualnego zdyscyplinowania ka-

dry, słuchaczy, żołnierzy zasadniczej służby wojskowej i pracowników cywilnych. W omawianym okresie zmniejszyła się liczba wypadków nadzwyczajnych /12 w roku 1976, 6 w roku 1977, 2 wypadki w I półroczu 1978 r./, a przestępcy stanowią znikomy margines społeczności akademickiej /w latach 1976-1977 nie było sprawców przestępstw, w bieżącym półroczu jedno przestępstwo/.

Niewielki jest procent karalności nauczycieli akademickich /w roku 1976 - 4, w 1977 - 5, w bieżącym półroczu - 4 karanych na stan około 530 oficerów/, słuchaczy /w 1976 roku - 44, w 1977 - 16, w bieżącym półroczu - 11 ukaranych na stan około 600 oficerów/, chorążych i podoficerów zawodowych /11 ukaranych w roku 1976, 2 w roku 1977 i 3 w bieżącym półroczu - na stan około 75 chorążych i podoficerów zawodowych/. Notujemy jednocześnie wysoki procent wyróżnień w tych grupach osobowych - średnio około 80% kadry oficerskiej, ponad 90% chorążych i podoficerów i około 45-60% słuchaczy.

Decyzje profilaktyczno-organizacyjne komendy i przełożonych spowodowały wzrost odpowiedzialności użytkowników i wykonawców dokumentów niejawnych za przestrzeganie zasad ochrony tajemnicy państwowej i służbowej. Wykorzystane zostały w znacznych rozmiarach możliwości i prestiż organizacji partyjnej w kształtowaniu ideowych, zaangażowanych postaw służbowych w podnoszeniu karność swych szeregów. Utrwalona została wśród kadry ranga Sądów Honorowych i ich pryncypilaności. Przełożeni i do-

wódcy umiejętnie wykorzystywali swoje uprawnienia regulaminowe do udzielania wyróżnień i wymierzania kar dyscyplinarnych - praktyka dyscyplinarna stała się w ich rękach ważki instrument wychowawczy.

Analizy i oceny stanu dyscypliny prowadzone są w akademii systematycznie. Okresowe rozliczanie szefów ogniw organizacyjnych z zadań wynikających z dyrektyw MON, wytycznych MON, wytycznych GZP WP, regulaminów, "Zasad etyki..", "Programu umacniania dyscypliny w ASG WP" i innych ustaleń odbywa się podczas posiedzeń Zespołu Komendy, Rady Naukowej, odpraw organu partyjno-politycznego. Zbyt mało analitycznie i niesystematycznie prowadzone są okresowe analizy dyscypliny na kursach i w grupach szkoleniowych słuchaczy oraz żołnierzy pododdziałów..

Na tle ogólnej dyscypliny w ASG WP w latach 1977-78 najkorzystniej kształtowała się ona wśród kadry naukowo-dydaktycznej i ogniw zabezpieczenia. Zadowolające rezultaty przyniosło: konsekwentne wdrażanie w praktykę codziennego życia modelu osobowego akademickiego nauczyciela, objęcie opieką wychowawczą młodych nauczycieli akademickich, przestrzeganie zasady o wzorowym, dyscyplinującym oddziaływaniu kadry na słuchaczy uczelni. Realizuje się w pełniejszym wymiarze postulat o jedności nauczania i wychowania.

W roku bieżącym wyróżnionych zostało 48,3% słuchaczy - głównie za prezentowanie właściwej postawy wobec obowiązków słuchacza i aktywności spo-

ieczniejsze. Kary dyscyplinarne wymierzone zostały 11 oficerom. Przeważają wykroczenia polegające na nieusprawiedliwionych nieobecnościach na niektórych zajęciach programowych.

Fozytywne fakty w przedmiocie dyscypliny odnotowane w omawianym okresie nie doprowadziły jednakże w akademii do wyeliminowania wszystkich zjawisk negatywnych.

Wymienię tylko najważniejsze:

- do ASG WP wpłynęły 62 meldunki z Komendy Garnizonu i WSW na żołnierzy służby zasadniczej w związku z niechlujnym wyglądem, długimi włosami, awanturnictwem. W tym dwa dotyczące prowadzenia pojazdów w stanie nietrzeźwym, czternaście meldunków w związku z nadużyciem alkoholu;

- 16 meldunków wpłynęło na kadre i słuchaczy. W tym trzy za wykroczenie samochodowe, dziewięć za nadużycie alkoholu, inne - niechlujny wygląd;

- wiele jest zastrzeżeń do kadry odnośnie wyglądu zewnętrznego, a nawet zdarzały się dość często przypadki, że trzeba było wprost zmuszać przyjmujących służbę, by odwiedzili fryzjera;

- w życiu codziennym łatwo dostrzec brak uwojskowania, sprężystości, właściwej postawy i sylwetki żołnierskiej i to wśród młodej kadry;

- nadal wiele pozostawia do życzenia pełnie nie służby wewnętrznej i wartowniczej. Przeważający procent oficerów dyżurnych po prostu biernie ją pełni, nie egzekwuje ścisłego wykonawstwa od podległych służb, nie reaguje lub może nie dostrze-

ga oczywistych zaniedbań przez podległe im służby.

Przypominając ten niechlubny rejestr naruszeń dyscypliny pragnę z całą ostrością podkreślić, że Akademia jest zarówno uczelnią, jak i jednostką wojskową. Obowiązują nas bezwzględne przestrzeganie regulaminów.

Przeprowadzona kontrola w maju br. przez Sztab Generalny WP i Warszawski Okręg pozytywnie oceniła stan gotowości bojowej Akademii jako jednostki wojskowej.

Do niedociągnięć w wymienionej dziedzinie należy zaliczyć - niepodawanie przez nowo przybyłą kadrę dokładnych adresów zamieszkania, numerów telefonów oraz dość częste awarie urządzeń "TESSA". Ponadto nie wykonano miejsca pracy dla posterunku obserwacji powietrznej na bloku nr 104.

Mimo pozytywnej oceny pragnę przypomnieć o konieczności ciągłego dbania o wysoki stan gotowości bojowej we wszystkich komórkach organizacyjnych Akademii.

x

x

x

Towarzysze, poruszyłem najważniejsze problemy akcentując szczególnie mocno, ze względu na charakter naszej konferencji metodycznej, trzy dziedziny naszej działalności.

Zasygnalizowałem równocześnie problemy wynikające z oceny stanu dyscypliny, porządku wojskowego i gotowości bojowej. Są to również bardzo ważne dziedziny.

Szerzej i głębiej spojrzemy na te problemy w grudniu br. Pomińmy celowo ocenę sytuacji politycznej i militarnej, w której realizujemy cele i zadania stojące przed ASG WP.

Mówiłem o tym w czasie podsumowania ćwiczenia szkielekowego z III kursami, a wyjątkowo głęboka i wszechstronna ocena sytuacji polityczno-militarnej zawarta jest w wystąpieniu Ministra Obrony Narodowej, w podsumowaniu ćwiczenia "Lato-78". Do przyswojenia i upowszechnienia wniosków i doświadczeń ćwiczenia "Lato-78" jesteśmy szczególnie zobowiązani. Poświęcamy temu oddzielny czas zarówno w ramach akademii, jak i poszczególnych wydziałach i katedrach.

Już mówiłem, zapoznając wstępnie kadry akademii z ćwiczeniem "Lato-78", że dorobek tego ćwiczenia, wnioski i nauki z niego płynące musimy przetworzyć na nasz akademicki grunt, upowszechnić jego dorobek w każdej z wymienionych dziedzin naszej działalności.

Podsumowując rok akademicki 1977/78 powinniśmy równocześnie wytyczyć zadania na nowy rok akademicki 1978/79.

Na wstępie pragnę przypomnieć, że nadal obowiązuje nas bezwzględne wykonywanie zadań wynikających z Dyrektywy Ministra Obrony Narodowej do działalności Sił Zbrojnych PRL w latach 1976-80, jego rozkazu szkoleniowego, który niebawem się ukazuje, na 1979 rok. Musimy wykorzystać dotychczasowe doświadczenia z realizacji zadań zawartych w wymienionych dokumentach.

Nadal powinniśmy się kierować programem działania w zakresie doskonalenia wyższego szkolnictwa wojskowego, protokołem nr 1 posiedzenia zespołu MON z dnia 19-20.01.1977 r. protokołem VIII Posiedzenia Kolegium Szefa Sztabu Generalnego WP z dnia 6.09.1977 r. oraz zaleceniami przewodniczącego Rady Wyższego Szkolnictwa Wojskowego, zawartymi w protokołach plenarnych posiedzeń Rady oraz realizować zadania wynikające z powyższych oraz wszystkich innych dokumentów normatywnych obowiązujących w akademii. Zadania te, zweryfikowane w roku 1978 należy ująć w nowych wytycznych do działalności Akademii Sztabu Generalnego WP na rok 1979. Jednocześnie jeszcze raz pragnę przypomnieć główne cele i zadania naszego działania.

1. W dziedzinie ideowo-politycznej

Celem działalności ideowo-politycznej jest dalsze rozwijanie i pogłębianie świadomości socjalistycznej środowiska akademickiego oraz jego ideowego i społecznego zaangażowania, wykorzystując zwłaszcza dorobek III Narady Ideologicznej Sił Zbrojnych PRL.

Podstawą pełnego osiągnięcia tego celu powinny być zadania wynikające z Uchwały VII Zjazdu PZPR oraz Dyrektywy MON do działalności Sił Zbrojnych PRL w latach 1976-80 i jego rozkazu szkoleniowego na 1979 r., a także zaleceń sformułowanych w protokole pokontrolnym GZP WP z 1977 r.

W realizacji tych zadań szczególną uwagę zwrócić na:

- pogłębienie umiejętności praktycznego sto -

sowania metodologii i teorii marksistowsko-leninowskiej w procesie dydaktyczno-wychowawczym i naukowo-badawczym przez wszystkich nauczycieli akademickich;

- kształtowanie aktywnych partyjnych postaw w zwalczaniu poglądów antykomunistycznych, w walce z nasilającą się dywersją ideologiczną oraz nacjonalistyczno-szowinistyczną polityką przywódców chińskich;

- stosowanie oceny zjawisk i wydarzeń społeczno-politycznych oraz poznawanie i kształtowanie nastrojów przez wszystkich przełożonych;

- dalsze podnoszenie poziomu pracy ideowo-politycznej z całym stanem osobowym akademii i doskonalenie jej treści, form i metod;

- doskonalenie dydaktyczno-wychowawczych umiejętności nauczycieli akademickich zespalań kolektywów, a także wyrobienie u słuchaczy umiejętności zespalań kolektywów dowództw i sztabów;

- systematyczne doskonalenie stylu pracy organu partyjno-politycznego oraz organizacji partyjnych i młodzieżowej z jednoczesnym podnoszeniem jakości ich działania i efektywności wyników; podnoszenie rangi podstawowych organizacji partyjnych przez kształtowanie atmosfery twórczej krytyki i samokrytyki, klimatu dobrej roboty i aktywności społeczno-zawodowej;

- stałe podnoszenie stanu moralno-politycznego oraz dyscypliny i porządku wojskowego w kolektynie akademickim /zgodnie z "Programem umacniania dyscypliny w ASG WP w latach 1976-80"/;

- ugruntowanie wśród kadry i słuchaczy, pracowników cywilnych i rodzin materialistycznych postaw światopoglądowych;

- pogłębianie edukacji ekonomicznej i problematyki budownictwa rozwiniętego społeczeństwa socjalistycznego oraz zwalczanie postaw i poglądów konsumpcyjnych i malkontenckich;

- kształtowanie takiej świadomości stanu osobowego uczelni, przy której zaangażowanie polityczne i społeczne wyraża najwyższe wartości ideowo-etyczne żołnierza socjalistycznej armii;

- ugruntowywanie postaw patriotyczno-internacjonalistycznych polegających nie tylko na rozumowym, lecz również emocjonalnym stosunku do postępów i rewolucyjnych tradycji narodu i oręcza polskiego, treści Konstytucji PRL, symboli narodowych i wojskowych, patrona uczelni, braterstwa broni z Armią Radziecką i innymi armiami Układu Warszawskiego;

- ustawiczne rozwijanie ruchu przodownictwa i współzawodnictwa oraz racjonalizacji i nowatorstwa w myśl instrukcji o przodownictwie i współzawodnictwie w Siłach Zbrojnych i ASG WP;

- pogłębianie więzi ze społeczeństwem i intensyfikowanie pracy politycznej zmierzającej do wzrostu aktywności kadry i słuchaczy w działaniu na rzecz ludowej obronności /akcje lektorskie i szkoleniowe dla załóg zakładów pracy, organizacji społecznych, młodzieżowych itp./;

- dalsze pogłębianie pracy wychowawczej nad

kształtowaniem wysokiego poziomu gotowości bojowej i dyscypliny, przejawiającej się m.in. w walce z nadużywaniem alkoholu jako głównego źródła wypadków nadzwyczajnych i wykroczeń dyscyplinarnych.

2. W dziedzinie dydaktyczno-wychowawczej

Celem działalności dydaktyczno-wychowawczej pozostaje nadal wykształcenie i przygotowanie oficerów wojsk lądowych, wojsk OPK i lotnictwa operacyjnego do sprawowania funkcji dowódczych i sztabowych głównie w oddziałach i związkach taktycznych, przede wszystkim w okresie działań wojennych, w ścisłym sprzężeniu ze sprawowaniem podobnych funkcji w okresie pokoju. Na studiach poddyplomowych przygotowywać również oficerów do pełnienia funkcji dowódczych i sztabowych w ogniwach operacyjnych.

Cel ten osiągnąć w oparciu o jak najpełniejsze wykonywanie zadań zawartych w Dyrektywie MON do działalności Sił Zbrojnych PRL w latach 1976-80 i jego rozkazu szkoleniowego na 1979 r. oraz wskazań zawartych w wystąpieniu Ministra Obrony Narodowej i Szefa Sztabu Generalnego WP na odprawie z kierowniczą kadrą WP w październiku br. Upowszechnić również dorobek i wnioski z ćwiczeń "Lato-74", "Tarcza-76", "Zachód-77", "Fala-77", "Lato-78".

Przygotować się również należy do udziału pracowników akademii w ćwiczeniu "Kraj-79".

W procesie dydaktyczno-wychowawczym zapewnić:

- jak najpełniejsze i na najwyższym jakości-

wo poziomie realizowanie nowego programu studiów na I i II kursach, wszechstronne przygotowanie programów III kursów na 1979/80 rok akademicki;

- staranne przygotowanie materiałów szkoleniowych; rozwijać proces opracowywania podręczników akademickich oraz szczególnie wysoką rangę nadać opracowaniu nowych ćwiczeń uwzględniając w nich wnioski i doświadczenia ćwiczenia "Lato-78";

- w porozumieniu z SOW opracowanie wg nowych ustaleń ćwiczenia szkieletowego, zapewniając wysoki poziom jego przeprowadzenia;

- doskonalenie metodyki studiowania i wdrażania regulaminu walki zwłaszcza na I kursie.

Ponadto uwzględniając ustalenia dyrektywne i zadania sformułowane w dokumentach wykonawczych należy:

- przekazywać słuchaczom taki zasób systemowej wiedzy taktyczno-operacyjnej, specjalistycznej i ogólnorozwojowej, w którym doskonała znajomość przedmiotów zawodowych łączyć się będzie z szerokim horyzontem myślowym oraz ze zdolnością do nowatorskiego myślenia operacyjno-taktycznego i umiejętnością kojarzenia różnych dziedzin wiedzy ogólnej i wojskowej w procesach decyzyjnych;

- kształtować u słuchaczy umiejętność twórczego stosowania zdobytej przez samodzielne studia wiedzy teoretycznej w praktycznym działaniu, zwłaszcza do rozwiązywania złożonych problemów współczesnego pola walki i pokojowego zarządzania jednostkami;

- zapewnić przyswojenie przez słuchaczy w

pierwszym rzędzie obowiązującej wiedzy podstawowej i doskonale opanowanie warsztatu dowódczo-sztabowego. Na bazie biegłej znajomości normatywnych zasad działania, rozwijać zdolności dowódczo-sztabowe zwłaszcza poprzez ćwiczenia w samodzielnym, oryginalnym rozwiązywaniu różnych złożonych zadań, wynikających z coraz to nowych odmiennych warunków i problemów taktyczno-operacyjnych;

- podbudowywać znanstwo operacyjno-taktyczne i umiejętności dowódczo-sztabowe słuchaczy zintegrowaną wiedzą, przekazywaną w ramach dyscyplin ogólnokształcących, w tym geografii i topografii, historii sztuki wojennej i psychologii;

- doskonalić specjalistyczne kwalifikacje słuchaczy zwłaszcza poprzez wyznaczanie ich na odpowiedzialne funkcje w czasie ćwiczeń i praktyk oraz stosowany dobór tematyki prac dyplomowych;

- rygorystycznie i pedantycznie wpajać słuchaczom kulturę pracy sztabowej, zwłaszcza w zakresie umiejętności i organizowania współdziałania oraz opracowywania dokumentów bojowych;

- tak ukształtować osobowość absolwenta, aby był on samodzielnym, pełnym inicjatywy i zdecydowania dowódcą i oficerem sztabu, umiejącym perspektywnie myśleć i adaptować się do nowych, nieoczekiwanych sytuacji.

Ponadto w procesie dydaktyczno-wychowawczym na wszystkich kursach akademickich i podyplomowych szczególną uwagę zwrócić na gruntowne przyswojenie przez słuchaczy takich problemów, jak:

- organizacja i zachowanie ciągłości współdziałania w układzie koalicyjnym oraz przejmowanie dowodzenia nad wojskami sojuszniczymi;

- organizacja systemowego przeciwdziałania /zwalczania/ rozpoznania nieprzyjaciela;

- ocena i określanie obiektów, które w ugrupowaniu nieprzyjaciela spełniają decydującą rolę oraz ustalanie kolejnego ich niszczenia lub obezwładnienia;

- przełamywanie silnej obrony głównie przeciwpancernej i przeciwlotniczej nieprzyjaciela;

- sprawne i wysoce zorganizowane przechodzenie wojsk z natarcia do obrony i odwrotnie. Pełniejsze wykorzystywanie możliwości ogniowych i manewrowych WRiA;

- organizacja kompleksowego systemu ognia, tj. umiejętność taktyczno-operacyjnego wiązania ognia artylerii z uderzeniami lotnictwa i ogniem czołgów, BWP, śmigłowców szturmowych oraz wszelkich innych rodzajów broni, a także działaniami wojsk inżynierskich oraz wojsk chemicznych stosujących miotacze ognia;

- wszechstronne zabezpieczenie i zorganizowanie wprowadzenia wojsk do walki i bitwy głównie po przegrupowaniu na duże odległości oraz wprowadzanie do walki i bitwy drugich rzutów i odwodów;

- organizacja systemu rozpoznania, kompleksowe opracowywanie i przekazywanie informacji z rozpoznania zainteresowanym dowódcom, oficerom sztabu oraz szefostwom;

- doskonalenie koordynacji kompleksu stosowanych w WRE przedsięwzięć, tj. ogniowego rażenia, obezwładniania radioelektronicznego, przeciwdziałania technicznym środkom rozpoznania, obrony radioelektronicznej i kompatybilności elektromagnetycznej;

- organizacja i planowanie przegrupowania/marszu/ wojsk na duże odległości w różnych warunkach i sytuacjach taktyczno-operacyjnych.

Pomyślne i na wysokim poziomie wykonanie postawionych zadań oraz właściwe rozwiązanie poszczególnych problemów wymaga:

- ściślejszego zespolenia pracy. dydaktyczno - wychowawczej z naukowo-badawczą;

- podniesienia na wyższy poziom i ciągłego doskonalenia przygotowania metodycznego i dydaktycznego wszystkich nauczycieli akademickich. Przygotowywać i racjonalnie wykorzystywać "mistrzów dydaktyki". Jednocześnie u wszystkich nauczycieli akademickich, aktywizować cechę inspiratora, który budzi, ukierunkowuje i rozwija ambitne zainteresowania słuchacza, skłania go i wdraża do samodzielnego myślenia, zachęca do studiowania nadobowiązkowej, a zwłaszcza źródłowej literatury;

- dalszego rozwijania, utrwalania i doskonalenia współpracy z dowództwami i sztabami OW, ZT, szefostwami RW i dowództwami rodzajów Sił Zbrojnych oraz odpowiednimi ogniwami Sztabu Generalnego WP i IC MON.

Równocześnie polecam dorobek ogólnoakademic -

kiej konferencji metodycznej, kursów metodycznych wydziałów i katedr ująć w ramy planowego wdrażania w procesie dydaktyczno-wychowawczym.

3. W dziedzinie naukowo-badawczej

Główny wysiłek w działalności naukowo-badawczej w roku akademickim 1978/79 należy skupić na pracach przygotowujących pełną realizację "Planu prac naukowo-badawczych ASG WP na lata 1976-1980" oraz na zdynamizowaniu procesu kształcenia i doskonalenia kadr naukowych uczelni, a zwłaszcza objęciu jak największej liczby pracowników naukowych doktoryzacją i habilitacją.

Zgodnie z planem do końca grudnia 1978 r. całkowicie zakończyć opracowanie 31 problemów badawczych, jak też kontynuować badania nad 30 tematami naukowymi, których termin zakończenia upływa w grudniu 1979 r. Do ważniejszych wśród tych tematów zaliczyć należy: „Zasady badania teorii wojskowej w toku ćwiczeń”; „Modelowanie procesów operacji i walki z zastosowaniem metod symulacji komputerowej”; „Kryteria oceny i klasyfikacji rejonów, rubieży i obiektów na zachodnim teatrze działań wojennych dla określenia ich znaczenia strategicznego, operacyjnego i taktycznego”; „Ocena warunków przegrupowania wojsk własnych i sojusznicznych przez obszar PRL”; „Operacja zaczepna frontu”/podręcznik/; „Operacja obronna armii”/podręcznik/; „Działania bojowe dywizji”/podręcznik/.

Ponadto w nowym roku akademickim podejmujemy badania nad dodatkowo zleconymi naszej uczelni pro-

ciemami, takimi jak np. „Broń neutronowa i wnioski wynikające z jej wprowadzenia dla OPBMR wojsk”; „Metodologia pomiaru efektywności funkcjonowania Wyższego Szkolnictwa Wojskowego”; „Ocena efektywności rozpoznania na szczeblach taktycznych”.

Rozwiązywanie zaplanowanych problemów, a zwłaszcza opracowanie podręczników, przyczyni się także poważnie do pogłębienia więzi pracy naukowej z procesem dydaktycznym.

Szczególne znaczenie mają w tej mierze: doskonalenie metod badań zespołowych, angażowanie do rozwiązywania poszczególnych problemów specjalistów wysokiej klasy z wojskowych instytucji naukowych, z instytucji centralnych MON oraz z wojsk, jak też rozwijanie współpracy z wojskami i wyższymi szkołami oficerskimi. Doskonalić także formy i metody naszego działania w dziedzinie doradztwa naukowego na rzecz instytucji centralnych. Głównym długofalowym zadaniem w tym zakresie jest opracowanie prognoz specjalistycznych zgodnie z ustaleniami Sztabu Generalnego WP. Wyniki naszych badań nad modelem wojskowej szkoły wyższej mają stanowić podstawę podjęcia decyzji o doskonaleniu struktury i procesu kształcenia w ASG WP w systemie wyższego szkolnictwa wojskowego.

W zakresie współpracy naukowej z wojskami zasadniczą formą naszego działania powinno być lepiej niż dotychczas zorganizowane wykorzystanie ich ćwiczeń do celów prowadzonej w akademii działalności naukowo-badawczej. Do końca br. mamy szansę wy-

korzystania jeszcze 12 ćwiczeń w wojskach przez nasze zespoły naukowo-badawcze.

Głównym kierunkiem współpracy z wyższymi szkołami oficerskimi pozostaje nadal kształcenie ich kadr naukowych, głównie w ramach studiów doktoranckich. Powinniśmy ponadto zintensyfikować nasze współdziałanie na płaszczyźnie wspólnie prowadzonych badań naukowych.

Doskonaleniu naszych prac naukowych sprzyja również współdziałanie naukowe z uczelniami wojskowymi bratnich armii państw socjalistycznych. Musimy umacniać dobrze już rozwinięte kontakty w tym względzie z Akademią Wojskową im. M.W. Frunzego. Z ramienia naszej uczelni główna rola przypada tu nadal Instytutowi Dydaktyki Wojskowej.

Doceniając rangę i znaczenie współpracy naukowej z instytucjami, ośrodkami naukowymi i wojskami, powinniśmy równocześnie usprawniać nasze działanie na płaszczyźnie wewnętrznej w ramach akademii, wydziałów, instytutów i katedr. Główną jego treścią powinno być umacnianie więzi nauki z dydaktyką oraz rozwijanie krytyki naukowej jako głównego instrumentu kontroli merytorycznej wyników naszej działalności naukowej.

W dalszym ciągu we wszystkich naszych ćwiczeniach obok celów dydaktycznych należy stawiać cele naukowo-badawcze, włączając do tych ćwiczeń szeregi niż dotąd najnowsze rozwiązania zaczerpnięte z rozpraw habilitacyjnych i doktorskich nauczycieli akademickich, a niekiedy nawet z najlepszych prac dyplomowych naszych absolwentów.

W wydziałach, instytucjach i katedrach bez -
względnie wprowadzić i rozwijać zasadę seminaryj -
nej oceny prac naukowych wykonywanych przez dzia -
łające w ich ramach zespoły naukowo-badawcze.

W zakresie kształcenia i doskonalenia kadr
naukowych rok akademicki 1978/79 wymagać będzie
dalszej mobilizacji naszych sił, aby w pełni zrea -
lizować czekające nas poważne zadania.

Na studiach doktoranckich będziemy kształcić
blisko 200 oficerów, z których 28 - w tym 20 z aka -
demii - powinno zakończyć studia i obronić prace
doktorskie do końca roku akademickiego 1978/1979.
Uważamy też, że studia doktoranckie stają się głów -
nym źródłem dopływu doktorów.

Zasadniczego przełomu powinniśmy dokonać w za -
kresie habilitacji naszej kadry naukowej. Liczymy,
że jeszcze do końca br. 4 naszych pracowników dy -
daktyczno-naukowych powinno uzyskać stopień dokto -
ra habilitowanego nauk wojskowych. Ale nie to jest
najważniejsze. Rok akademicki 1978/1979 powinien
być punktem zwrotnym w zakresie zmiany stosunku w
Akademii Sztabu Generalnego WP do kształcenia i do -
skonalenia kadr naukowych. Powinniśmy wreszcie
przejsć z płaszczyzny postulatowej oraz traktowa -
nia problemu doktoryzacji i habilitacji jako wy -
łącznie indywidualnych poczynań oficerów na płasz -
czyznę konkretnej i planowej realizacji tego waż -
nego zadania oraz konsekwentnego traktowania go ja -
ko przedsięwzięcia zdecydowanie o charakterze służ -
bowym. Dlatego też opracowaliśmy dokładny plan, we -

dług którego będą pracować wszyscy. Będziemy również wszystkich rozliczać z jego wykonania: doktorantów, habilitantów, promotorów i odpowiednich szefów komórek.

Jeszcze większy niż dotąd wysiłek powinniśmy skupić na rozpowszechnianiu dorobku naukowego Akademii Sztabu Generalnego WP. W związku z tym zobowiązani jesteśmy do zwiększenia ilości i podniesienia jakości naszych opracowań i artykułów publikowanych w czasopiśmie pozaakademickich i w prasie wojskowej oraz do bardziej aktywnego zaangażowania się w proces wdrożeń wyników prac badawczych naszych zespołów naukowych.

Niezmiernie ważne znaczenie ma także związana organicznie z upowszechnianiem dorobku popularyzacja osiągnięć naukowych naszej uczelni.

Wiele w tym względzie oczekuję od Wydziału Politycznego i Biblioteki Naukowej.

Nauka obok dydaktyki i wychowania spełnia w systemie działalności Akademii Sztabu Generalnego WP rolę zasadniczą.

Ponadto w wykonaniu zadań wynikających z Dyrektywy MCN nr 005 należy:

1/ W zakresie gotowości bojowej:

- doskonalic systematycznie proces osiagnania peknjej gotowosci bojowej, zwlaszcza sposobem skrytym;
- podniec sprawnosc alarmowania pododdzialow, kadry, sluzb wewnetrznych;
- doskonalic organizacje mobilizacyjnego rozwijania i czynnosci z tym zwiazanych;

- weryfikować i systematycznie doskonalić dokumentację oraz ugruntować pełną znajomość zadań, obowiązków indywidualnych i zbiorowych.

2/ W zakresie porządku wojskowego i dyscypliny:

- wymagać od żołnierzy wszechstronnej znajomości oraz konsekwentnego stosowania w życiu codziennym zasad nowo wprowadzonych regulaminów Sił Zbrojnych PRL;

- podnieść poziom musztry, w tym wiązać harmonijnie zajęcia praktyczne z regulaminów, musztry i wychowania fizycznego;

- nadać szczególną rangę służbie wartowniczej, wzmocnić wymagalność w stosunku do wszystkich służb wewnętrznych;

- realizować konsekwentnie "Program wzmacniania dyscypliny..." Zapewnić wysoką dyscyplinę wykonawczą, stanowiącą elementarną podstawę sprawności działania we wszystkich dziedzinach życia wojskowego;

- ujawniać i likwidować wszelkie nieprawidłowości w stosunkach międzyludzkich;

- zadbać zwłaszcza o właściwą adaptację młodego rocznika do służby wojskowej;

- uruchomić działalność społecznych komitetów przeciwalkoholowych;

- osiągnąć dalszą poprawę wyglądu zewnętrznego i zachowania się żołnierzy zwłaszcza w miejscach publicznych;

- ofensywnie przeciwdziałać przestępstwom i wypadkom nadzwyczajnym;

- doskonalic organizacje pracy, dowodzenie ,
eliminowac zbędna biurokracje;

- zrealizowac program zmechanizowania prac
gospodarczo-porzadkowych i sukcesywnie wyposazac w
odpowiedni sprzet pododdzialy zabezpieczenia.

3/ W zakresie ppoz:

- traktowac ochrone ppoz. jako integralna skla-
dowa stalej gotowosci bojowej;

- radykalnie usunac wszelkie nieprawidlowosci
powodujace stan zagrozenia pozarowego.

Ponadto podniec zdecydowanie kulture techni-
czna, zaszczepic wszystkim zolnierzom poczucie tro-
ski o powierzone uzbrojenie, sprzet techniczny.

4/ W zakresie ochrony tajemnicy:

- doskonalic system ochrony tajemnicy, zwiek -
szyc szczelnosc obiektow ASG WP, rygorystycznie
egzekwowac przestrzeganie przepisow o ochronie ta-
jemnicy;

- zapewnic niezawodne zabezpieczenie dokumen-
tow i map oraz scisla ochrone wiadomosci przetwa -
rzanych w systemach informatycznych;

- cala dzialalnosc profilaktyczna w zakresie
ochrony tajemnicy rozpatrywac w aspekcie zasadni -
czej, klasowej sprzecznosci dwuch systemow spoiecz-
no-politycznych.

Szanowni Towarzysze, przedstawilem ocene za 1977/78
rok i wyrznilam glowne kierunki naszej dzialalno-
sci w roku akademickim 1978/79. Będzie to rok trud-
ny i wyjatkowo odpowiedzialny w dalszym rozwoju Aka-

demii Sztabu Generalnego WP, od nas zależy jakość wykonania postawionych zadań.

Wierzę, że tak doświadczony, wysoce zaangażowany kolektyw akademicki zadania stojące przed naszą uczelnią wykona z partyjnym zaangażowaniem i żołnierską dokładnością.

Dziękuję moim zastępcom, członkom Rady Naukowej, komendantom wydziałów WL, WL i OPK, szefom oddziałów, szefowi Instytutu Dowodzenia, szefom katedr, szefom wydziałów, wszystkim oficerom - pracownikom naukowo-dydaktycznym, oficerom pionu zabezpieczenia, że sumiennym wykonywaniem obowiązków przyczynili się do pomyślnej realizacji zadań w kształceniu i wychowaniu słuchaczy.

Kilka słów chciałem poświęcić naszej działalności gospodarczej. Wiele w ciągu tego roku zrobiliśmy, wiele mamy jeszcze do zrobienia w dziedzinie realizacji naszych planów gospodarczych.

Pozwolę sobie z tego miejsca serdecznie podziękować kwatermistrzowi ASG WP płk. CNYSIAKOWI, jego zastępcy i całemu aparatowi kwatermistrzowskiemu, za ich pracę, zaangażowanie w polepszaniu warunków życia i pracy kadry i słuchaczy. Również podziękowanie kieruję pod adresem oficerów pionu technicznego i szefa oddziału tych służb płk. STEBNICKIEGO, oficerów służby zdrowia, wydziału finansów, pracowników klubu oficerskiego i kasyna za ich ofiarną służbę i pracę.

Życzę dużo zdrowia i pomyślności w wykonaniu wszystkich stojących przed nami trudnych i odpowiedzialnych zadań w nowym roku akademickim.

Płk prof. dr Kazimierz NOŻKO
Przewodniczący Zespołu
Kontrolno-Badawczego

SPRAWOZDANIE

Z PRZEPROWADZONYCH BADAŃ KONTROLNYCH DOTYCZĄCYCH .
STOPNIA UWZGLĘDNIANIA W PROCESIE STUDIÓW NA I, II i
III KURSACH, ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z DYREKTYW I WYTY-
CZNYCH W ZAKRESIE NAUCZANIA TAKTYKI OGÓLNEJ I SZTU-
KI OPERACYJNEJ W ROKU AKADEMICKIM 1977/1978

1. Zgodnie z zadaniem postawionym przez Zastę-
pcę Komendanta ASG WP ds. szkolenia w okresie od
listopada 1977 r. do czerwca 1978 r. na I, II i III
kursach WL i LO przeprowadzono badania kontrolne,
mające na celu określenie stopnia uwzględniania za-
dań wynikających z dyrektyw, rozkazów i wytycznych
w procesie nauczania taktyki ogólnej i sztuki ope-
racyjnej.

Do prowadzenia badań został powołany zespół w
składzie: płk prof. dr K. NOŻKO /jako kierownik ze-
społu/; płk dr St. CLEKSIŃSKI; płk dr W. LEWONOWSKI,

płk dr St. PIURO, płk dr A. KARPIŃSKI, płk doc. dr S. MICHALAK, płk dr T. NAROJCZYK, płk dr W. JAKUBIŚIAK, płk dr R. SIELECKI, płk dypl. H. KITKOWSKI, płk dypl. B. JABŁOŃSKI, płk dypl. Z. GRZEŃDA, płk dypl. W. KURAL, płk dypl. H. ZABŁOŃNI.

2. W badaniach kontrolnych stosowano różne metody, podstawę jednak stanowiły następujące:

- kontrola materiałów szkoleniowych, a przede wszystkim opracowań metodycznych ćwiczeń prowadzonych na poszczególnych kursach;

- kontrola wybranych wykładów, seminariów, zajęć grupowych ćwiczeń doskonalących;

- studiowanie wyników konferencji pedagogicznych;

- kontrola zajęć i materiałów w języku rosyjskim;

- rozmowy ze słuchaczami przede wszystkim I kursu WL odnośnie rezultatów prowadzonych zajęć informacyjno-pokazowych;

- rozmowy z niektórymi dowódcami kursów i grup oraz wykładowcami przedmiotów TO i sztuki operacyjnej;

- kontrola programowej nauki własnej słuchaczy.

Należy nadmienić, że praca zespołu zbiegła się w terminie z działalnością specjalnej komisji kontrolnej Szefa Sztabu Generalnego WP, która kontrolowała całokształt pracy w akademii.

3. W celu ukierunkowania pracy zespołu kontrolno-badawczego sprecyzowano 10 problemów, które

stanowiły główny przedmiot badań. Wyniki przeprowadzonych badań zostaną przedstawione według tych problemów.

Problem pierwszy

W jakim stopniu są realizowane wytyczne zawarte w Dyrektywie MON do działalności Sił Zbrojnych PRL w latach 1976-80, Rozkazie Szkoleniowym MON na 1978 r., wytycznych organizacyjnych do działalności ASG WP, a także wytycznych Komendanta ASG WP w zakresie problematyki taktycznej. Jak katedry realizują wymagania zawarte w tym zakresie w "Ramowym planie studiów" i "Programie nauczania".

Należy podkreślić, że we wszystkich kontrolowanych katedrach wymienione dokumenty stanowiły podstawę przygotowania nauczycieli akademickich do nowego roku akademickiego. Z przeprowadzonych badań wynika, że wykładowcy byli dobrze zapoznani z tymi dokumentami. Mimo ogólnej znajomości tych dokumentów, w czasie instruktaży do zajęć grupowych w małym jeszcze stopniu zadania, sprecyzowane w Dyrektywie MON do działalności Sił Zbrojnych PRL w latach 1976-1980 i Rozkazie Szkoleniowym MON na 1978 r., były przedmiotem ustaleń sposobów rozwiązywania tych zadań w praktyce ćwiczebnej. Przyczyną takiego stanu było m.in. to, że główne zagadnienia do ćwiczeń grupowych były precyzowane i opracowywane przed ukazaniem się rozkazu szkoleniowego i nie zostały po prostu ujęte w danych zajęciach. Natomiast w czasie instruktaży do ćwiczeń szkieletowych zadania dyrektywne i wynikające z rozkazu

szkoleniowego MON były zasadniczymi problemami szkoleniowymi.

Z tym, że w opracowaniach metodycznych brak odnotowania, że określone zagadnienia szkoleniowe wynikają z dyrektywy lub rozkazu szkoleniowego. Praktykę odnotowywania zadań dyrektywnych obok zagadnień szkoleniowych z powodzeniem zastosowano w ćwiczeniu "Lato-78".

Należy podkreślić, że treść zadań wynikających z dyrektywy i rozkazu szkoleniowego w zasadzie jest przez słuchaczy znana. Potwierdzeniem tego były prace dyplomowe słuchaczy, ich obrona oraz egzamin państwowy. Słuchacze nie tylko powoływali się na zadania dyrektywne, lecz wielu z nich przedstawiało rozwiązania tych zadań w swoich pracach. Słabe natomiast i niemal niezauważalne jest odbicie zadań dyrektywnych w pracach indywidualnych słuchaczy na I i II kursie. Sądzimy, że właśnie od pierwszego roku studiów należy uczyć oficerów sposobów rozwiązywania zadań wynikających z rozkazu szkoleniowego MON, wytycznych Komendanta i wniosków z ćwiczeń, w tym i ćwiczeń akademickich. Prace indywidualne są po temu doskonałą okazją.

Realizacja zadań wynikających z wytycznych organizacyjnych do działalności ASG WF, zwłaszcza w odniesieniu do opracowań teoretycznych w zakresie taktyki i sztuki operacyjnej, nie budzi zastrzeżeń. Kontrolowane terminy wykonania poszczególnych zadań były dotrzymywane. Do najslabiej opanowanych problemów taktyczno-operacyjnych wynikających zwi-

szcza z dyrektywy i rozkazu szkoleniowego Ministra Obrony Narodowej należy zaliczyć:

- osiąganie przez wojska pełnej gotowości bojowej i ich przegrupowanie do rejonu wyjściowego /ześrodkowania/;

- wejście pododdziałów i oddziałów do walki i związków taktycznych do bitwy zwłaszcza z marszu i ich wszechstronne zabezpieczenie;

- organizacja i kierowanie systemem ognia w natarciu.

Wnioski:

a/ W katedrach zapoznając kadrę dydaktyczno-naukową z zadaniami wynikającymi z dyrektywy i rozkazu szkoleniowego Ministra Obrony Narodowej należy równocześnie określić sposoby ich realizacji na:

- wykładach i seminariach;
- zajęciach grupowych;
- ćwiczeniach doskonalących;
- ćwiczeniach szkieletowych;
- w pracach indywidualnych słuchaczy i pracach dyplomowych.

b/ W czasie instruktaży prowadzonych przed opracowaniem ćwiczeń i przed zajęciami lub ćwiczeniami rozpatrywać należy sposoby realizacji zadań wynikających z wspomnianych dokumentów, wytycznych i ustaleń przełożonych.

c/ W każdym roku po wydaniu rozkazu szkoleniowego MON sprecyzować tematykę prac indywidualnych, która byłaby odzwierciedleniem sposobu wykona-

nia poszczególnych zadań ujętych w rozkazie na dany rok szkoleniowy; aktualizować tematykę już opracowaną.

d/ Wymienione problemy, które zostały najslabiej opanowane przez słuchaczy powinny być problemami, na które należy zwrócić szczególną uwagę w nowym roku akademickim.

Problem drugi

Na ile materiały szkoleniowe odzwierciedlają systemowy /kompleksowy/ sposób przekazywania wiedzy taktyczno-operacyjnej słuchaczom oraz uwzględniają wytyczne i zadania dyrektywne na rok 1978.

Problem ten ściśle wiąże się z problemem pierwszym i częściowo został omówiony. Stwierdza się, że zadania wynikające z dyrektywy i rozkazu szkoleniowego MON są ujmowane w materiałach szkoleniowych. Z tym, że w opracowaniach teoretycznych przypomina się postanowienia dyrektywne cytując jego brzmienie /treść/. Mniej natomiast podaje się informacji o sposobie jego rozwiązania z punktu widzenia teoretycznego. W opracowaniach metodycznych zaś przedstawia się sposób rozwiązania, lecz nie podaje, że jest to rozwiązanie określonego zadania wynikającego z dyrektywy lub rozkazu szkoleniowego.

Problem kompleksowości przekazywania wiedzy taktyczno-operacyjnej słuchaczom nie został głęboko przebadany. Głównym powodem było przyjęcie nieodpowiedniej metody pracy zespołu do zbadania tego problemu. Stąd wyniki badań tylko cząstkowe

i trudno o jednoznaczne uogólnienie. Dlatego też wnioski w tym względzie wymagają powtórnych badań. Ogólnie jednakże można stwierdzić, że jest to problem, który jest przedmiotem rozważań i ustaleń, widzi się jego wagę i znaczenie w procesie studiów.

Do najslabiej rozpracowanych w opracowaniach metodycznych problemów wynikających z zadań dyrektywy i rozkazu szkoleniowego MON należy zaliczyć:

- osiągnięcie wyższych stanów gotowości bojowej przez wojska;
- przegrupowanie /marsz/ wojsk;
- wszechstronne zabezpieczenie wejścia do walki i bitwy wojsk po ich przegrupowaniu na dużą odległość oraz wejście do walki, bitwy drugich rzu - tów;
- organizacja i wykorzystanie systemu ognia zwłaszcza w natarciu.

Należy nadmienić, że w br. problematyka powyższa została dość szeroko opracowana teoretycznie oraz ujęta /jako zajęcia lub problemy główne w ćwiczeniach/ w programach szkolenia na 1978/79 r.

Wnioski:

a/ W opracowaniach metodycznych przy opracowywaniu zagadnień szkoleniowych za podstawę przyjmować rozwiązanie zadań dyrektywnych i wynikających z rozkazu szkoleniowego Ministra Obrony Narodowej na dany rok szkoleniowy. Należy przy tym wykorzystać doświadczenie z ćwiczenia "Latc-78" i naszego ćwiczenia szkieletowego z III kursami, odno-

towując obok problemu szkoleniowego punkt z dyrektywy lub rozkazu szkoleniowego.

b/ Problemy taktyczno-operacyjne, które zostały wymienione i zaliczone do najsłabiej opracowanych powinny być przedmiotem szerszego omówienia w wykładach i opracowaniach metodycznych; wymaga ją one szczególnie wnikliwego potraktowania w czasie instruktaży do zajęć.

Słabe opracowania, problem niedopracowany lub powierzchownie potraktowany uzewnętrznia się w faktycznej wiedzy słuchaczy.

Ponadto wymienione problemy jako słabiej opracowane i opracowane powinny stanowić tematykę prac indywidualnych, dyplomowych, a nawet doktorskich. Ujmować je należy głębiej w wykładach i seminariach. Na przykład w ćwiczeniu "Lato-78", sztab 6A z POW opracował specjalny dokument "Plan wprowadzenia do bitwy drugiego rzutu". Dokument ten w zasadzie został zaakceptowany, a słuchacze nasi z istotą tego problemu i z dokumentem tym - w postaci schematu - zostaną zapoznani w czasie wykładu "Operacja zaczepna armii".

Problem trzeci

Jaki jest poziom przygotowania zamiarów, założeń, metodycznych opracowań do ćwiczeń doskonałych i specjalistycznych.

Jednolite zamiary do ćwiczeń zostały w roku 1977/78 opracowane od nowa, uwzględniają one doświadczenia i wnioski z realizacji poprzednich zamiarów.

Zaletą obecnych jednolitych zamiarów jest to, że w czasie opracowywania ćwiczeń istnieje możliwość ich aktualizacji i wzbogacenia o nowe problemy lub nowe ustalenia metodyczne, dyrektywne i z rozkazu szkoleniowego MON. W zasadzie opracowane jednolite tło do ćwiczeń głównych i doskonalących poza granicami naszego kraju są zgodne z tłem do ćwiczenia "Lato-78". Niemniej jednak podobnie jak i pozostałe tła wymagać będą odpowiedniej aktualizacji i wniesienia nowych zagadnień wynikających z wniosków i doświadczeń ćwiczenia "Lato-78", zadań, które zostaną sprecyzowane w rozkazie szkoleniowym MON na 1979 r. oraz ustaleń Komendanta ASG WP na nowy rok akademicki. W opracowaniach metodycznych stwierdza się stosunkowo rzadkie nawiązywanie do wniosków i doświadczeń z ćwiczeń, zwłaszcza prowadzonych w wojskach i z wojskami. Nawiązuje się przede wszystkim do ćwiczeń prowadzonych na szczeblu centralnym zwłaszcza typu "Lato", "Tarcza", "Sojuz". W opracowaniach metodycznych brak też jest najnowszych danych dotyczących techniki bojowej, sprzętu i organizacji wojsk NATO. Częściowo niedostatek ten jest uzupełniony poprzez przekazywanie niezbędnych brakujących informacji w czasie instruktaży do zajęć i ćwiczeń. Większość wykładowców na III kursie WL i LO informacje te przekazuje jako dane uzupełniające do założeń w czasie prowadzenia zajęć. Podkreślić należy, że umiejętnie opracowana i przekazana słuchaczom taka informacja w czasie zajęć jako uzupełnienie uzyskanych nowych danych

z rozpoznania, zdobycia sprzętu i nowych wzorów broni bardzo poważnie ożywia zajęcie, wnosi do niego nowe aktualne wartości i zmusza słuchaczy do bezzwłocznego odpowiednio do sytuacji reagowania /ocena nowych możliwości, zmiana uprzedniej oceny, nowe wnioski, uwzględnienie w zadaniach bojowych lub postawienie dodatkowych zadań, meldowanie przełożonym itp./.

Wnioski:

a/ W nowym roku akademickim do istniejących opracowań metodycznych należy wprowadzić nowe treści wynikające zwłaszcza z nowych ustaleń dyrektywnych, wniosków i doświadczeń ćwiczenia "Lato-78" oraz wytycznych Komendanta ASG WP na 1978/79 rok. Nowe dane należy opracowywać w postaci "arkusza uzupełniającego zajęcie nr..." określając równocześnie metodę doprowadzenia tych informacji do słuchaczy.

b/ W czasie instruktaży do zajęć określać najbardziej skuteczny sposób przekazania /w formie ćwiczebnej/ słuchaczom nowych ustaleń lub nowych informacji. Wskazane też byłoby, aby po przeprowadzonym zajęciu dokonywać, w ramach zespołów, zakładów i katedr uogólnień uzyskanych doświadczeń metodycznych w tym zakresie.

c/ W nowych opracowaniach metodycznych jako zasadę przyjąć nawiązywania do wniosków i doświadczeń wynikających z różnych ćwiczeń, zwłaszcza tych, które wzbogacają, rozwijają lub wysuwają nowe problemy taktyczno-operacyjne.

Problem czwarty

W jakim stopniu słuchacze I kursów przyswoili sobie obowiązującą wiedzę podstawową z przedmiotów taktycznych.

Na podstawie ocen uzyskanych przez słuchaczy z kolokwium przeprowadzonego po zakończeniu cyklu "Natarcie" można stwierdzić, że przyswoili oni wiedzę taktyczną w stopniu dobrym. Np. 18,5% słuchaczy grup ogólnowojskowych uzyskało oceny b. dobre, oceny dobre - 50%, oceny dostateczne - 30% i ocenę niedostateczną tylko jeden oficer.

Pozytywnie również ocenia się wprowadzenie do programu I kursu ćwiczenia informacyjno-pokazowego, którego treść pozwala pełniej zrozumieć miejsce i zadanie pułku w natarciu, określić jego rolę i konieczność ścisłego współdziałania w czasie wykonywania zadań bojowych.

Słuchacze w czasie przeprowadzonej z nimi specjalnej dyskusji - sprawdzianu akcentując pozytywną funkcję tego ćwiczenia podkreślali również dużą wartość otrzymania opracowań wzorowych rozwiązań poszczególnych problemów taktyczno-operacyjnych. Na ten temat przeprowadzono również specjalną ankietę ze wszystkimi słuchaczami. Wyniki ankiety - pozytywne w stosunku do ćwiczenia. Słuchacze zgłosili szereg uwag pod adresem metodyki stosowanej w czasie zajęć przez niektórych wykładowców. Uwagi te zostały omówione z zainteresowanymi. Pewnym brakiem było również to, że przed ćwiczeniem informacyjno-pokazowym nie przeprowadzono wykładu nt. "Ope-

racja zaczepna armii". W br. wykład ten został wprowadzony do programu I kursu.

Przebadano również m.in. wykorzystanie czasu przeznaczonego na ćwiczenia taktyczne podczas obozu zimowego. Stwierdza się, że z ogólnego bilansu czasu przeznaczonego na obóz zimowy jego podział i wykorzystanie kształtuje się następująco:

- praca na punktach w terenie 12 godzin;
- planowana praca w pomieszczeniach 37,5 godz.;
- przejazdy i domarsze do punktów pracy w terenie 18,5 godz.;
- prelekcje w klasie /i częściowo w terenie/ 7,5 godz.;
- zajęcia rekreacyjne 6,5 godz.

Podobny podział czasu znajduje się również w opracowaniu metodycznym nr 03077.

Wnioski:

a/ W dalszym ciągu należy doskonalić metodykę przeprowadzenia ćwiczenia informacyjno-pokazowego oraz wnieść niezbędne poprawki do treści rozwiązań, które przekazuje się słuchaczom jako wzorcowe rozwiązania. Wykorzystać doświadczenia w tym zakresie do opracowania wzorcowych rozwiązań w ćwiczeniach pozostałych, zwłaszcza tych zagadnień, których nie omawia się na zajęciu lub omawia ogólnie-zapoznawczo.

b/ Wydaje się konieczne rozważenie celowości innego wykorzystania czasu na obóz zimowy I kursu.

Problem piąty

Jak w praktyce realizuje się zasadę zmuszania

słuchaczy przy rozwiązywaniu zadań taktyczno-operacyjnych do wykorzystania uprzednio nabytej wiedzy, rozwijania twórczej inicjatywy, inwencji, kształtowania ambicji i dawania satysfakcji przy trafnych i prawidłowych decyzjach.

Problem ten napotkał najwięcej trudności w prowadzeniu badań i określeniu odpowiednich wniosków. Wykładowcy stosują bardzo różnorodne formy i sposoby przy rozwiązywaniu zadań, w czasie którego maksymalnie zostałaaby wykorzystana uprzednio nabyta wiedza i rozwijane byłyby cechy osobowe słuchaczy.

Jest to problem wymagający bardzo indywidualnego podejścia - każdego nauczyciela akademickiego, polegającego przede wszystkim na:

- bardzo dokładnej znajomości poszczególnych słuchaczy, ich wiedzy i cech osobowych;
- stosowanie pewnych zabiegów metodycznych indywidualnie w stosunku do poszczególnych słuchaczy;
- stosowanie szerokiej wymiany doświadczeń zwłaszcza w zakresie osiągniętych wyników w zależności od stosowanych metod pracy i działalności danego wykładowcy w stosunku do konkretnego słuchacza. Należy podkreślić, że słuchacze napotykają trudności w stosowaniu wiedzy teoretycznej przy rozwiązywaniu konkretnych sytuacji taktyczno-operacyjnych. Występują poważne trudności w uzasadnianiu powziętych decyzji i rozwiązań taktycznych. Stwierdza się, że część słuchaczy do zajęć praktycznych nie przygotowuje się głęboko pod względem teorety-

cznym. Wielu słuchaczy nie zna elementarnych danych taktyczno-technicznych sprzętu bojowego własnego a także npla. Niepokojący jest między innymi fakt, że słuchacz II. kursu np. kpt. Turkiewicz /4 grupa/ nie znał podstawowych obowiązujących na pierwszym roku, zasad taktyki. Stwierdza się słabą, a najczęściej powierzchowną znajomość Regulaminu Walki.

Premiowanie oryginalnych i uzasadnionych decyzji zwłaszcza odbiegających od rozwiązań metodycznych nie jest jeszcze powszechne, chociaż poczyniono w tym względzie liczące się postępy. Istnieją - jak się wydaje - w tym względzie duże rezerwy. Problem ten wymaga jednak dalszego doskonalenia merytorycznego i metodycznego.

Wnioski:

a/ W czasie instruktaży do zajęć jeden z punktów powinien dotyczyć:

- w jaki sposób przygotować i sprawdzić słu-
chaczy z ich przygotowania się do danego problemu /zagadnień/ pod względem teoretycznym;

- znajomość których w danym zajęciu paragra-
fów Regulaminu sprawdzić u słuchaczy w grupach ogólnowojskowych i RW, oraz które przedstawić jako rozwiązanie konkretnego przykładu zgodnie z regu-
laminem w ćwiczeniu głównym i dlaczego zastosowano odstępstwo w ćwiczeniu doskonalącym - w jaki spo-
sób tym słuchaczom, którzy wykażą inicjatywę i po-
trafią uzasadnić oryginalne rozwiązanie dać satys-
fakcję poprzez odpowiednie wyróżnienie.

Problem szósty

Czy jest właściwy dobór literatury do problematyki, którą słuchacz obowiązany jest studiować samodzielnie.

Dobór literatury do problematyki, którą słuchacze powinni studiować samodzielnie zbadano jedynie na I i III kursie WL i LO oraz na II LO. Stwierdza się, że dobór literatury jest w zasadzie właściwy i pełny. Zastrzeżenia budzą jedynie te pozycje ujęte w wykazie, które są egzemplarzami pojedynczymi lub znajdują się w niewielkiej ilości. Słuchacze podejmują również problem, że ilość zleconej literatury do przestudiowania w ciągu roku jest zbyt wielka i nie mogą jej przestudiować. Badania jednak wykazują, że czytelność wśród słuchaczy nie jest na właściwym poziomie. Wykazują oni słabe, a niekiedy bardzo słabe odczytanie. Z dużym uznaniem słuchacze odnoszą się do podręczników.

Wnioski:

a/ W dalszym ciągu stosować szeroki dobór literatury taktyczno-operacyjnej, stosując jej podział na obowiązkową i zalecaną do przestudiowania. Regulamin Walki powinien być pozycją zasadniczą dla wszystkich grup słuchaczy.

b/ Wprowadzić również praktykę zróżnicowanego zalecenia do indywidualnego przestudiowania przez słuchaczy odpowiednich pozycji z literatury przedmiotu. Rozwinąć także praktykę obowiązkowego zapoznawania się słuchaczy z wybranymi artykułami zawartymi zwłaszcza w Myśli Wojskowej, Wojennej Myśli, Przeglądzie Wojsk Lądowych i Wojennym Wiestniku.

Problem siódmy

Jaki jest poziom prowadzonych zajęć w języku rosyjskim z przedmiotów taktyczno-operacyjnych. Stan opracowań metodycznych, założeń i dokumentów w języku rosyjskim.

Poziom prowadzonych zajęć w języku rosyjskim jest stosunkowo zróżnicowany. Są bowiem wykładowcy, którzy prowadzą te zajęcia na wysokim poziomie, w większości jednak wykładowcy są słabo przygotowani, stąd też i poziom jest niski. Słuchacze również bardzo słabo są przygotowani do posługiwania się językiem rosyjskim, szczególnie zaś w przedstawianiu meldunków ocen i stawianiu zadań.

Wnioski:

a/ Materiały szkoleniowe w języku rosyjskim, które otrzymują słuchacze powinny prezentować wysoki poziom. W tym celu ich opracowanie powierzać tylko tym oficerom, którzy są do tego odpowiednio przygotowani.

Rozważyć możliwość włączania do opracowania materiałów szkoleniowych w języku rosyjskim pracowników z lektoratu języków obcych.

b/ Zajęcia ze słuchaczami w języku rosyjskim powinni prowadzić tylko wykładowcy, którzy posiadają do tego niezbędne kwalifikacje.

c/ Upowszechnić praktykę informacji taktyczno-operacyjnych w grupach prowadzonych przez słuchaczy, którym kierownik grupy wskazuje do przestudiowania odpowiednie artykuły zwłaszcza z Wojennej Myśli, Wojennego Wiestnika i Wojennego Zarubieżnika. Tematy-

ka artykułów powinna być związana z aktualnie omawianą problematyką taktyczno-operacyjną.

Problem ósmy

Jaki jest poziom systemowego rozwiązywania przez słuchaczy problemów taktyczno-operacyjnych /system rozpoznania, system ognia, system zabezpieczenia działań bojowych/.

W rozwiązywaniu tego problemu nastąpiła znaczna poprawa, jednak w dalszym ciągu brakuje występują przede wszystkim w organizacji systemu ognia i jego kierowaniu w działaniach zaczepnych.

W tym zakresie zostały podjęte określone przedsięwzięcia zarówno w zakresie teoretycznego opracowania problemu, jak i jego praktycznego rozwiązania.

Wniosek:

Konsekwentnie i w sposób ciągły należy realizować dotychczasowe ustalenia wzbogacone o wnioski i doświadczenia z ćwiczenia "Lato-78". Upowszechnić wśród kadry i słuchaczy teoretyczne opracowania w tym zakresie.

Problem dziewiąty

Określenie poziomu dokonywanych przez słuchaczy głębokich ocen taktyczno-operacyjnych oraz przewidywania rozwoju sytuacji na polu walki szczególnie w ćwiczeniach doskonalących i specjalistycznych.

W czasie badań stwierdzono, że nastąpiła znaczna poprawa w dokonywaniu ocen taktyczno-operacyjnych przez słuchaczy. Niemniej jednak u części słuchaczy występuje szereg braków polegających głównie na:

- dążeniu do "fotografowania" przedstawionej na mapie i ujętej w założeniu sytuacji oraz poprawnego jej opisu;

- trudnościach w zwięzłym i precyzyjnym przedstawianiu oceny sytuacji, składaniu meldunków i stawianiu zadań bojowych oraz organizowaniu współdziałania;

- wiązaniu konkretnej sytuacji z konkretnymi warunkami terenowymi.

Wniosek:

Konsekwentnie realizować dotychczasowe ustalenia metodyczne w tym zakresie, wzbogacając je o wzorce właściwych rozwiązań /ocen/.

Problem dziesiąty

Jakie jest wykorzystanie przez słuchaczy czasu przeznaczonego na programowe samokształcenie. Czas przeznaczony na programowe samokształcenie jest w zasadzie właściwie przez słuchaczy wykorzystywany. Słuchacze przede wszystkim wykorzystują go zgodnie z ustaleniami kierowników grup i wykładowców. Zdarzają się jednak wypadki zwłaszcza w okresach dużego nasilenia zajęć, że słuchacze wykorzystują ten czas do bezpośredniego przygotowania się do tych zajęć. Programowe samokształcenie jest pozytywnie ocenione zarówno przez wykładowców, jak i samych słuchaczy.

W zakończeniu należy stwierdzić, że oceny wykonujące z przeprowadzonych przez zespół kontrolno-badawczy są bardziej krytyczne od ocen komisji kontrolnej Sztabu Generalnego i ocen zawartych w

protokóle Państwowej Komisji Egzaminacyjnej. Dążyliśmy bowiem do takiej oceny, z której wnioski dadzą możliwość dokonania dalszych usprawnień i dalszego doskonalenia procesu kształcenia słuchaczy w zakresie taktyki i sztuki operacyjnej.

Ze względu na to, że w skład zespołu kontrolno-badawczego wchodziłi oficerowie niemal ze wszystkich katedr, szereg uwag i spostrzeżeń przekazywano zainteresowanym bezpośrednio po ich ustaleniu, część z nich została uwzględniona w programach na 1978/79 rok akademicki.

Płk prof. dr hab. Jerzy ZAKRZEWSKI
Płk doc. dr hab. Kazimierz GOCYLA

WNIOSKI Z KONTROLI REALIZACJI ZADAŃ
W ZAKRESIE PRACY INSTRUKTORSKO-METODYCZNEJ

Na podstawie zarządzenia nr Pf-4 z dnia 10.01.1977 r. Zastępcy Komendanta ASG WP do spraw szkolenia zespół oficerów pod kierownictwem płk. Jerzego ZAKRZEWSKIEGO przeprowadził w katedrach badania kontrolne realizacji wytycznych i zadań w zakresie pracy instruktorsko-metodycznej sformułowanych przez Komendę ASG WP na ubiegłorocznej Konferencji Dydaktyczno-Metodycznej.

Głównym celem badań kontrolnych było stwierdzenie stopnia przemian w porównaniu z ubiegłymi latami w stylu i treści pracy instruktorsko-metodycznej katedr oraz jej długofalowego ukierunkowania odpowiadającego rozwojowi uczelni i nowej koncepcji studiów.

W pierwszej kolejności badaniami kontrolnymi objęto dokumentację katedr obrazującą planowanie i

realizację pracy instruktorsko-metodycznej. Stwierdzono, że planowanie działalności instruktorsko-metodycznej katedr w zasadzie obrazują następujące dokumenty:

- roczne plany pracy instruktorsko-metodycznej;
- miesięczne plany pracy, zawierające m.in. główne zamierzenia metodyczne wynikające z zadań dydaktycznych realizowanych w danym miesiącu;
- plany kontroli i hospitacji zajęć;
- zeszyty pracy instruktorsko-metodycznej prowadzone przez kierowników zespołów;
- książki odpraw i omówień katedralnych materiałów dydaktycznych;
- katedralne programy szkolenia młodych stażem wykładowców na Poddyplomowym Studium Specjalistycznym z zakresu pedagogiki wojskowej, oczywiście w katedrach, których oficerowie są uczestnikami wspomnianego Studium.

Forma i treść planów działalności instruktorsko-metodycznej katedr w zasadzie odpowiadają założeń wzorom. Niektóre katedry, w oparciu o własne doświadczenia, wprowadzają do planów korzystne modyfikacje w celu skrócenia, wydaje się, zbyt rozbudowanych wzorów planów.

Ta strona działalności instruktorsko-metodycznej katedr, nazwijmy ją formalno-planistyczną, zasługuje na ocenę w pełni pozytywną. Dodatni wpływ na poziom dokumentacji niewątpliwie wywarła przeprowadzona w marcu br. przez komisję Sztabu Gene-

ralnego WP kontrola m.in. tego odcinka działalności akademii.

Natomiast merytoryczna strona planów jak też ich realizacja w świetle wytycznych i zadań sformułowanych na ubiegłorocznej Konferencji Dydaktyczno-Metodycznej - szczególnie w referacie Zastępcy Komendanta ASG WP ds. szkolenia może budzić szereg uwag. Wydaje się, że wiele wytkniętych przed rokiem braków w pracy instruktorsko-metodycznej jest nadal aktualnych. W planach wielu katedr dość trudno doszukać się długofalowości, ukierunkowanego i planowego działania wyraźnie uwzględniającego wyrastające nowe problemy dydaktyczno-metodyczne związane z rozwojem naszej uczelni, z nową formalnie już wprowadzoną koncepcją studiów. Trudno doszukać się w szerszym wydaniu przykładów dostrzegania przez te katedry nowych problemów, brania ich na warsztat obróbki metodycznej i dążenia - jak to w formie zadania dla katedr wyraził przed rokiem w swoim referacie Zastępca Komendanta Akademii ds. szkolenia - do - cytuję - "wypracowania takich modelowych rozwiązań sposobów prowadzenia zajęć, które pozwalałyby, a nawet powodowały konieczność wprowadzenia do nauczania słuchaczy nowych metod, form i treści".

Zespół kontrolny przeprowadził ponad 20 hospitacji zajęć, uczestniczył w 12 instruktażach do zajęć. W zasadzie nie jest to zbyt duża ilość przyśladków, aby można sformułować pełniejsze uogólnienie dotyczące metodyki instruktażu, organizacji i prowadzenia zajęć. Niemniej przez konfrontację uży-

skanych przez członków zespołu wyników, rzeczową wymianę poglądów z wykładowcami uczestniczącymi w instruktażach czy prowadzącymi zajęcia, zespół wyrobił sobie pewien pogląd na przedmiot kontroli, w rezultacie czego przytacza poniżej odpowiednie oceny i wnioski.

Instruktaże do zajęć

Mimo szerokiego wachlarza form i metod pracy instruktorsko-metodycznej pokazanych w katedralnych planach - jak:

- instruktaże do zajęć /ćwiczeń/;
- omawianie w terenie przebiegu ćwiczeń;
- omawianie materiałów dydaktycznych;
- omawianie wyników kontroli i hospitacji zajęć;

- pokazowe zajęcia;

- kursy instruktorsko-metodyczne -

podstawowym przedsięwzięciem instruktorsko-metodycznym jest nadal tylko instruktaż. Inna rzecz, że zawiera on w sobie najmniej formalizmu a jednocześnie zaspakaja autentyczne, najpilniejsze potrzeby dydaktyczne. Prowadzone często przez szefów katedr Taktyki Ogólnej i Sztuki Operacyjnej w pozostałych katedrach głównie przez kierowników zespołów - instruktaże, przede wszystkim przed rozpoczęciem poważniejszych ćwiczeń w salach bądź w terenie, dobrze służą doskonaleniu form i metod szkolenia, stwarzają okazję do wymiany poglądów i doświadczeń z dorobku metodycznego wielu nauczycieli akademickich, wielu komórek dydaktycznych - zwłaszcza, jeśli jest to

instruktaż międzykatedralny, organizowany przez katedry wiodące, a więc Katedry Sztuki Operacyjnej i Taktyki Ogólnej. Tego typu instruktaże, uwzględniając ich reprezentatywność, w określonym stopniu spełniają pożądaną funkcję integracyjną, doprowadzającą do systemowego, interdyscyplinarnego ujmowania problematyki szkoleniowej i samego procesu studiów.

W instruktażach, ujmując rzecz teoretycznie, stwarzających pełne możliwości wyczerpującego omówienia merytorycznej, jak i metodycznej strony zajęć, mimo wszystko nadal główną uwagę poświęca się zapoznaniu wykładowców z ogólną treścią oraz organizacyjną stroną zajęć, z uwagi na konieczność uwzględniania obiektywnych uwarunkowań co do miejsca i czasu zajęć względnie transportowych lub innych. Zbyt mało natomiast uwagi poświęca się stronie metodycznej zajęć. Takie rozwiązanie w jakimś stopniu odpowiada starszej kadrze wykładowczej, szczególnie jeżeli dane ćwiczenie w zasadzie w stanie nie zmienionym idzie od dłuższego czasu i w szczegółach jest jej znane. Nie może jednak ono odpowiadać potrzebom młodym stażem wykładowcom stojącym niejednokrotnie po raz pierwszy przed poważniejszym zadaniem samodzielnego przeprowadzenia zajęć, tym bardziej całego ich cyklu.

Nie eksponując na instruktażach metodycznej strony zajęć, nie poddając pod dyskusję kolektywu konkretnych, nowych rozwiązań metodycznych proponowanych do danego zajęcia - obniża się skuteczność

osiągania jego celów. Przykład tego może stanowić zajęcie grupowe z organizacji współdziałania przeprowadzone w ramach ćwiczenia z wykorzystaniem pościgu, na którym obserwowano jedno zajęcie w trzech grupach szkoleniowych nie zakończyło się podaniem wzorcowego rozwiązania, nie mówiąc już o jakichś oryginalnych, twórczych podejściach metodycznych. A przebież każde zajęcie grupowe, tym bardziej w terenie, powinno się kończyć przedstawieniem przez wykładowcę właściwego, przykładowego dla danej sytuacji rozwiązania. Wydaje się jednak, że w ćwiczeniach w terenie nie jest to zbyt szeroko praktykowane, bowiem na skutek słabej na ogół umiejętności słuchaczy w pracy z mapą w polu, główną uwagę poświęca się orientacji w terenie i związanym z nią zagadnieniom.

We wspomnianym zajęciu kierownik taktyczny grupy mógł ten cel osiągnąć przygotowując się sam do wystąpienia w roli dowódcy dywizji podczas organizacji współdziałania lub, co chyba jest też do przyjęcia, mógł w przeddzień przygotować do tej roli jednego czy kilku słuchaczy, jako swoich asystentów wolontariuszy. Temu elementowi metodycznemu kierownik ćwiczenia podczas instruktażu do zajęć widocznie nie poświęcił dostatecznej uwagi, stąd też ich metodyczna strona opierała się głównie na inwencji wykładowców z różnym skutkiem prezentowanej.

Mimo poważniejszych tu czy ówdzie niedociągnięć w praktyce instruktażowo-metodycznej w Kate -

drze Taktyki Ogólnej i w zasadzie w innych kate - drach, instruktaże spełniają w całokształcie dział - łości dydaktycznej bardzo ważną i pożyteczną ro - łą.

W Katedrze Sztuki Operacyjnej przed rozpoczę - ciem na I kursie ćwiczenia informacyjno-pokazowego z operacji zaczepnej armii przeprowadzono szereg instruktaży w połączeniu z rzeczowym omawianiem opracowań metodycznych do ćwiczeń, a następnie do - świadczeń z ich przeprowadzenia. Główną uwagę po - święcono opracowaniu takich metod prowadzenia za - jęć, które rozbudziłyby wśród słuchaczy najgłębsze zainteresowanie problematyką operacyjną, zachęcały - by ich do samodzielnego studiowania literatury źró - dłowej.

Mimo tak dużej pracy na odcinku metodycznym ćwiczenia informacyjno-pokazowego - nie doprowa - dzono w pełni do właściwej, jednolitej interpreta - cji celów ćwiczenia. W rezultacie tego po zakończe - niu ćwiczenia u części słuchaczy I kursu wytworzy - ło się mylne przekonanie, że zasadniczym celem przeprowadzenia ćwiczenia było egzekwowanie od nich wiedzy szczebla operacyjnego. Tymczasem chodziło przede wszystkim o zapewnienie słuchaczom możliwo - ści głębszego zrozumienia na tle konkretnej opera - cji armijnej roli i zadań oddziałów i związków tak - tycznych.

Członkowie komisji hospitujący na I kursie za - jęcia z przedmiotów taktycznych nie natrafili na wyraźniejsze próby ze strony wykładowców nawiązy -

wania do treści uprzednio przeprowadzonego ćwiczenia operacyjnego. Wynika z tego, że podczas instruktaży do zajęć taktycznych szczebla pułkowego nie podniesiono wyraźniej kwestii potrzeby wiązania tych zajęć z przeprowadzonym uprzednio ćwiczeniem informacyjno-pokazowym poruszającym problematykę operacyjną.

Wydaje się, że zarysowała się wyraźnie potrzeba prowadzenia instruktaży kompleksowych, obejmujących problematykę kilku powiązanych ze sobą tematów na danym kursie, a być może na dwóch kursach. Takie instruktaże nosiłyby cechy długofalowości, wychodziłyby poza bieżące potrzeby procesu dydaktycznego dotyczące zazwyczaj najbliższego zajęcia, stwarzałyby możliwości dokonywania przez wykładowców indywidualnych przemyśleń nad wzbogacaniem metodycznych rozwiązań danego czy danych zajęć.

W kontrolowanych zajęciach w grupach słuchaczy III kursu WL stwierdzono rezultaty dobrze przeprowadzonego instruktażu do zajęć i w ogóle dojrzałość metodyczną wykładowców. Na zajęciach panowała atmosfera porządku, spokoju i rzetelnej pracy. Wykładowcy zgodnie z zasadami metodyki reagowali na nieprawidłowości w rozwiązaniach słuchaczy. Każde rozwiązanie było poddawane wszechstronnej, krytycznej analizie. Drogą dyskusji dokonywano wyboru rozwiązania optymalnego, można powiedzieć "wzorcowego". W kontrolowanych jednocześnie dwóch grupach były eksponowane te same problemy, widoczny był jednakowy układ organizacyjno-merytoryczny. Elementy te

świadczyły o dobrze przeprowadzonym instruktażu, dużej dyscyplinie wykładowców, o ich fachowej dojrzałości.

Dobry poziom pracy metodycznej stwierdzono między innymi w Katedrze Wojsk Łączności gdzie obok instruktaży do zajęć, przed ważniejszymi ćwiczeniami organizowane są dla kadry zajęcia pokazowe połączone z dyskusją i ustaleniami instruktażowymi do zastosowania podczas zajęć ze słuchaczami.

W Katedrze Wojsk Inżynieryjnych sięgnięto do ciekawego rozwiązania, w praktyce akademickiej prawie że "innovacyjnego", jeśli wziąć pod uwagę rzadkość takiego zdarzenia. Mianowicie w dniu 8.02.br. w katedrze odbył się wzorcowy instruktaż do zajęć z ćwiczenia głównego I kursu. Natomiast 10.05.br. w tejże Katedrze Wojsk Inżynieryjnych zorganizowano dla wykładowców zajęcia metodyczne w terenie, poświęcone przeprowadzeniu ćwiczenia doskonalącego. Zakończono je dyskusją i konkretnymi ustaleniami natury metodycznej. Takie przykładowe czy pokazowe instruktaże prowadzone przez kierownictwo katedry, służą między innymi wymianie doświadczeń poszczególnych zespołów katedr, które często w odosobnieniu, zgodnie ze swoimi zawężonymi potrzebami wypracowują własne rozwiązania metodyczne. A w takich okolicznościach w katedralnych przedsięwzięciach metodycznych, zespoły mają okazję, a nawet konieczność swoje osiągnięcia ujawniać. Praktyki prowadzenia instruktaży katedralnych z udziałem wszystkich oficerów, a więc i zespołów katedr powinny być co-

raz szerzej stosowane. Wydaje się, że przeszkodą na drodze organizacji instruktaży do zajęć o większym rozmachu, z udziałem wszystkich oficerów danej komórki dydaktycznej, pozwalających na szerszą dyskusję szczególnie dotyczącą aspektów metodycznych, stanowią między innymi opóźnienia w opracowywaniu ćwiczeń i wydawaniu odpowiednich materiałów dydaktycznych. Materiały opracowane i wydane zbyt późno nie sprzyjają doskonaleniu metodycznej strony zajęć. Zespoły wykładowców otrzymujące materiały do zajęć niejednokrotnie tuż przed dniem ich rozpoczęcia skupiają uwagę głównie na poznanie rzeczowej strony ćwiczenia. Na głębsze przemyślenie metody jego przeprowadzenia - tym bardziej w szerszych zespołach - po prostu brak czasu. Stąd zajęcia stają się nieciekawe, przebiegają wg utartych schematów, po prostu są powielane na wzór zajęć poprzednich.

W obecnych warunkach, przy wzmożonym napływie młodej kadry wykładowczej tę praktykę należałoby chyba zmienić. Do opracowywania ćwiczeń trzeba by przystępować znacznie wcześniej i już na etapie pracy zespołów autorskich organizować szersze dyskusje nie tylko nad stroną merytoryczną, ale również nad propozycjami nowych rozwiązań metodycznych.

Inne formy pracy instruktorsko-metodycznej katedr

Opracowanie i omawianie materiałów dydaktycznych w zasadzie zamykają się w kręgu zespołów autorskich bądź w zespołach katedralnych. W Katedrze

Taktyki Ogólnej w największym stopniu nasyconej młodą kadrami wykładowczą prawie we wszystkich zespołach autorskich uczestniczą młodzi nauczyciele akademicy. Zapoznają się z doświadczeniem kadry starszej wnosząc zarazem świeżość spojrzenia na treść i konstrukcję ćwiczeń, w części i na ich rozwiązania metodyczne.

Dobry tego przykład może stanowić opracowanie i zorganizowane ćwiczenie grupowe z wykorzystaniem pociągu prowadzone w maju dla II kursu WL. Młody zespół autorski dobrze wywiązał się z zadania.

W katedrach specjalistycznych opracowania ćwiczeń spoczywają w zasadzie w ręku starszej stażem kadry wykładowczej. Młodzi wykładowcy, wydaje się, zbyt mało są angażowani do tych prac; na dłuższą metę praktyka ta może okazać się szkodliwa.

Opracowanie ćwiczeń i innych materiałów dydaktycznych oraz ich omawianie prowadzone najczęściej wyłącznie w zespołach nie zawsze służy rozwojowi metodyki, nie zapewnia bowiem kompleksowego ujmowania materiałów szkoleniowych i samego procesu dydaktycznego. I tu, podobnie jak poprzednio, powinien wyraźnie uwidocznić się udział kierownictwa katedr.

Kontrole i hospitacje zajęć są w katedrach prowadzone w zasadzie regularnie, a ich wyniki są omawiane bezpośrednio po kontroli z wykładowcą prowadzącym zajęcia, a następnie - w formie uogólnionej ze sformułowaniem określonych ustaleń - na odprawach katedralnych. Z dokumentacji katedralnej nie wyni-

ka jednak, aby kontrole i hospitacje zajęć stano -
wiły spirającą kłamrę w całym ciągu pracy instruk-
torsko-metodycznej, aby świadczyły o długofalowo -
ści i planowości tych przedsięwzięć. Można powie -
dzieć, że kontrole i hospitacje zajęć są przedsię-
wzięciami raczej przypadkowymi, uzależnionymi od
wolnego czasu kierownictwa katedr i potrzeb chwili.

Z tą formą pracy metodycznej wiąże się praca
z młodymi wykładowcami dokształcającymi się na Po-
dypłomowym Studium Specjalistycznym w zakresie pe-
dagogiki wojskowej. Katedry zobowiązane są zreali-
zować odpowiedni indywidualny program kształcenia
podyplomowego swojego oficera. Z kontroli tego od-
cinka pracy metodycznej katedr, a jednocześnie z
doświadczeń oficerów prowadzących zajęcia w ramach
Studium wynika, że istnieje poważna rozbieżność
między planami a praktyką. Nie dość, że ostrożnie
mówiąc katedralne plany nie są w pełni realizowa -
ne, to ponadto stwierdza się dużą absencję ofice -
rów uczestników Studium na programowych zaję-
ciach. Oficerowie ci są anagżowani do różnych prac
katedralnych na równi z innymi wykładowcami.

Na realizację przedsięwzięć przewidzianych pro-
gramem Studium pozostaje niewiele czasu, obecność
na zajęciach w większej mierze zależy od przypadku
i wytrwałości uczestnika Studium, niż od planowego
działania kierownictwa katedr. Stosunek kierownic-
twa katedr do szkolenia pedagogicznego młodej ka -
dry, wydaje się, powinien ulec wyraźniejszej zmia-
nie.

Poważną pozycję wśród wielu form pracy instruktorsko-metodycznej, stanowią kursy instruktorsko-metodyczne. Waga tego przedsięwzięcia, mimo że trwa tylko kilka dni, i to raz w roku, wynika z uczestnictwa w nim całego stanu osobowego kadry, oraz z odpowiednio dobranej tematyki rzutującej zazwyczaj na całoroczny proces dydaktyczny. W ubiegłym roku przebiegały one pod znakiem wprowadzenia w życie nowych koncepcji studiów. Zgodnie z ogólną ideą kursów instruktorsko-metodycznych w katedrach, a szczególnie w katedrach wiodących Taktyki Ogólnej i Sztuki Operacyjnej, główny wysiłek skierowano na uaktualnienie i ujednoczenie poglądów w problematyce szkoleniowej oraz udoskonalenie metodyki prowadzenia zajęć. Tak np. w Katedrze Taktyki Ogólnej, podobnie jak w innych, podjęto próby ujednoczenia pod względem merytorycznym i metodycznym prowadzonych w terenie takich zajęć, jak rekonesans dowódcy i organizacja współdziałania. Ustalone i zademonstrowane pokazowo rozwiązania obowiązywały i były stosowane w ubiegłym roku szkoleniowym na zajęciach ze słuchaczami. Wydaje się jednak, że cel ich ujednoczenia, właściwego rozumienia i praktycznego rozwiązywania tych dwóch tematów taktycznych w aspektach merytorycznych i metodycznym nie w pełni został osiągnięty. Po zajęciach metodycznych wśród poważnej części kadry uczestniczącej w zajęciach zrodziła się wątpliwość co do trafności ustaleń tych dwóch tematów. Głównie chodziło o to, że ustalenia w poważnej mierze zatarły różni-

cę między rozkazem bojowym dowódcy a organizacją przez niego współdziałania, bowiem jedno jak i drugie przedsięwzięcie było prowadzone m.in. w trybie imperatywnym, poruszało w zasadzie prawie ten sam zakres zadań podwładnych. Te pozornie małe, nie do głębi wyjaśnione i przedyskutowane problemy dawały znać o sobie przez cały rok szkolny. Wspomniane zajęcia w terenie na temat "Organizacja współdziałania przez dowódcę dywizji w natarciu" prowadzone w ramach ćwiczenia z wykorzystaniem pociągu, obok wspomnianych już wcześniej niedociągnięć natury metodycznej, ujawniło również niepełne zrozumienie przez słuchaczy celów, formy i metody prowadzenia przez dowódcę dywizji organizacji współdziałania. Niemalże wpływ na ten stan rzeczy musiały mieć chyba wątpliwości samego wykładowcy prowadzącego te zajęcia, co do słuszności obowiązujących go ustaleń natury merytorycznej, jak i metodycznej.

Jeszcze jedna forma pracy instruktorsko-metodycznej zasługuje na uwagę, a mianowicie wymiana doświadczeń z zakresu merytorycznej i metodycznej działalności katedr i współpracujących z nimi jednostek wojskowych bądź przedstawicieli instytucji centralnych. Tę formę działalności bardzo wyraźnie widać w katedrach Wojsk Rakietowych i Artylerii, Łączności i Inżynieryjnych.

W Katedrze Wojsk Rakietowych i Artylerii w ubiegłym roku szkolnym gościli przedstawiciele szefostwa WRiArt., WOSWRiArt., szefostwa WRiArt. POW. Podczas tych spotkań dyskutowano nad problemami

taktyczno-operacyjnymi WRiArt., nad problematyką szkolenia ich wojsk i sztabów, intensyfikacji praktyk słuchaczy w jednostkach raketowo-artyleryjskich, uzgadnianio współpracę na odcinku naukowo-badawczym, wiązanie tematyki prac dyplomowych z potrzebami jednostek itp. Spotkania takie stanowią niezmiernie cenną formę pracy katedr, bowiem wzbogacają oficerów o sumę cennych doświadczeń pozwalających doskonalić swą wiedzę i praktykę dydaktyczną, widzieć ją w kontekście zadań i potrzeb wojsk.

Katedra Wojsk Łączności podobną współpracę nawiązała i owocnie rozwija z szefostwem Wojsk Łączności i z 1 WDP. We współpracy ze swoimi kontrahentami opracowała zbiory wzorów dokumentów łączności na szczeblu pułku i dywizji. Wypracowała skuteczne formy i metody szkolenia słuchaczy kursów łączności w oparciu o środki batalionu łączności 1 WDP.

Pozwalając sobie na małą dygresję - zespół kontrolny wyraża sugestię, aby każda katedra w miarę możliwości czuła się w obowiązku nawiązania współpracy z jednostkami wojskowymi, które w określonym stopniu mogłyby spełniać funkcje filii naszej uczelni. W ten sposób będzie można rozwiązać wiele problemów w zakresie doskonalenia metodycznego kadry z pożytkiem dla całego procesu dydaktycznego akademii.

x

x

x

Praca instruktorsko-metodyczna katedr rozumiana jako zespół przedsięwzięć organizacyjnych i szkoleniowych realizowanych planowo i systematycznie, ma-

jących na celu teoretyczne i praktyczne doszkala-
nie kadry w działalności dydaktycznej w ocenie ze-
społu kontrolnego - zgodnej zresztą z wnioskami kon-
trolującego ten odcinek pracy komisji Sztabu Gene-
ralnego - jest prowadzona dobrze i wywiera kons-
truktynny wpływ na proces dydaktyczno-wychowawczy
ASG WP.

Stwierdzono jednak, że katedry nie w pełni zre-
alizowały wytyczne i zadania w zakresie pracy ins-
truktorsko-metodycznej sformułowane przez Komendan-
ta akademii na ubiegłorocznej Konferencji Dydakty-
czno-Metodycznej.

Do ważniejszych niedociągnięć można zaliczyć:
po pierwsze - nadal słabe wiązanie działalności in-
struktorsko-metodycznej z długofalowymi zadaniami
dydaktyczno-wychowawczymi wynikającymi z rozwoju
uczelni, zmian koncepcyjnych studiów, ograniczając
się w tej dziedzinie w istocie rzeczy do zaspokojenia
bieżących potrzeb dydaktycznych i to widzianych
w zawężonym zakresie pojedynczych katedr;
po drugie - brak operatywności i intensywności w
poszukiwaniach oryginalnych, innowacyjnych rozwią-
zań metodycznych ożywiających i zwiększających efek-
tywność procesu studiów.

Długofalowa koncepcja pracy instruktorsko-me-
todycznej wydziałów i katedr powinna wynikać z me-
rytorycznej koncepcji studiów i celów kształcenia w
ASG WP. W związku z tym w nowym roku akademickim,
obok dopełnienia obowiązku zrealizowania zadań z
zakresu pracy instruktorsko-metodycznej sformułowa-

nych na ubiegłorocznej konferencji, wydziały i katedry powinny zwrócić większą uwagę na opracowanie takich założeń działalności instruktorsko-metodycznej, które w pełni odpowiadałyby długofalowym potrzebom studiów i bieżącym celom nauczania.

Ponadto rezultaty kontroli wskazują, że w działalności instruktorsko-metodycznej należałoby w szczególności zwrócić uwagę na:

po pierwsze - znalezienie bardziej skutecznych sposobów przekazywania słuchaczom wiedzy w układzie systemowym i interdyscyplinarnym. Może się to wyrazić w wypracowaniu i doskonaleniu właściwych form i metod nauczania na I i II kursach przedmiotów taktycznych w ścisłym powiązaniu i z odwoływaniem się do tła operacyjnego demonstrowanego słuchaczom I kursu w ćwiczeniu informacyjno-pokazowym,

po drugie - w szerszym nawiązywaniu podczas zajęć z przedmiotów taktyczno-operacyjnych do problematyki podejmowanej w przedmiotach marksizmu-leninizmu, teorii zarządzania i kierowania, dydaktyki i psychologii wojskowej oraz historii sztuki wojennej - i odwrotnie: Katedry Nauk Społeczno-Politycznych, Historii Sztuki Wojennej czy Instytut Dydaktyki Wojskowej podczas swoich zajęć powinny jak najściślej wiązać prezentowaną tematykę z problemami taktyki i sztuki operacyjnej, osadzać ją mocno w realiach i potrzebach pola walki, życia i działania wojsk w garnizonach, na placach ćwiczeń i poligonach;

po trzecie - w doskonaleniu metodyki prowadze-

nia tzw. ćwiczeń metodologicznych mających na celu przekazanie słuchaczowi wiedzy i ukształtowanie w nim umiejętności stosowania optymalnych metod pracy dowództw i sztabów.

Główną rolę w dalszym doskonaleniu pracy instruktorsko-metodycznej, integrującą wysiłek wszystkich katedr wokół najważniejszych w tej dziedzi nie celów i zadań należy obecnie przypisać wydziałom: WL i WL i OPK.

Wydziały powinny ująć całą działalność instruktorsko-metodyczną w jeden spójny system wiążący cele i zadania procesu dydaktycznego z celami i zadaniami pracy instruktorsko-metodycznej. Uwzględniając wyraźnie rysujące się etapy pracy metodycznej bezpośrednio związane z procesem dydaktycznym - a mianowicie: opracowanie materiałów dydaktycznych; przygotowanie się wykładowców do zajęć; prowadzenie zajęć; ocena i podsumowanie wniosków, szczególnie w odniesieniu do metodycznej strony zajęć - plan takiego działania wydziałów powinien przewidywać podział zadań w zakresie pracy instruktorsko-metodycznej na zadania wydziałowe i katedralne. Przez zadania wydziałowe należałoby rozumieć przedsięwzięcia instruktorsko-metodyczne organizowane i prowadzone na szczeblu wydziału nacelowane na długofalowe, ogólne doskonalenie metodyczne kadry oraz na zabezpieczenie głównych przedsięwzięć dydaktycznych prowadzonych przy współudziale wszystkich katedr.

Dalsze rozwinięcie tego systemu powinna sta -

nowić działalność w katedrach, obejmująca pracę instruktorsko-metodyczną nastawioną na rozwiązywanie szczegółowych, specyficznych dla danej katedry, dla jej kadry - problemów metodycznych.

Łącząc tak widziany system z przedsięwzięciami ogólnoakademickimi, na przykład z Konferencją Dydaktyczno-Metodyczną, uzyskamy w Akademii kompleksowy system działalności instruktorsko-metodycznej nacełowanej na długofalową, planową działalność zgodną z ogólnymi celami i zadaniami dydaktyczno-wychowawczymi naszej uczelni.

Gen. bryg. Zbigniew KAMIŃSKI
Płk dr Wiesław WÓJTOWICZ.

ZMIANY W NAUCZANIU PROBLEMATYKI TYŁÓW WOJSK LĄDOWYCH

Zgodnie z decyzją Szefa Sztabu Generalnego WP wyrażoną w piśmie nr 087 z dnia 10.04.1978 r. do Komendanta ASG WP od roku akademickiego 1978/79 w Akademii Sztabu Generalnego WP przechodzi się do nauczania problematyki zabezpieczenia tyłowego wojsk w działaniach bojowych w oparciu o istniejącą w Wojsku Polskim strukturę organizacyjną tyłowych organów dowodzenia. Od roku akademickiego 1970/71, w zasadzie tylko w ASG WP, wprowadzono do procesu studiów tak zwaną "zintegrowaną" strukturę kierowania zabezpieczeniem tyłowym wojsk w działaniach bojowych, która przewidywała jednego zastępcę dowódcy w dziedzinie zabezpieczenia tyłowego /na szczeblach taktycznych w osobie zastępcy dowódcy do spraw techniki i zaopatrzenia i na szczeblach operacyjnych - szefa tyłów/, a więc teoretycznie - w

strukturach tyłowych organów dowodzenia oddziałów, ZT i ZO nastąpiło połączenie dwóch istniejących i działających odrębnie pionów: kwatermistrzowskiego i technicznego.

Eksperymentalnie wprowadzone w wojskach lądowych /w wybranych oddziałach i związkach taktycznych/ struktury tyłów zintegrowanych nie uzyskały aprobaty kierownictwa MON i w konsekwencji zaniechano dalszych prób i poszukiwań w tym kierunku. Dalszą konsekwencją tego jest cytowane przeze mnie na wstępie zarządzenie Szefa Sztabu Generalnego WP, nakazujące powrót w nauczaniu słuchaczy ASG WP do istniejącego w Wojsku Polskim systemu kierowania zabezpieczeniem tyłowym wojsk w działaniach bojowych. Zgodnie z zatwierdzonym przez Komendanta ASG WP planem, słuchacze I i II kursów wszystkich specjalności i profilów nauczania oraz słuchacze innych krótkoterminowych kursów w roku szkolnym 1978/79 będą szkoleni według "niezintegrowanej" struktury tyłowych organów dowodzenia, zaś w zajęciach ze słuchaczami III kursu w dalszym ciągu utrzymujemy dotychczas obowiązującą w ASG WP "zintegrowaną" strukturę organów dowodzenia tyłami zawartą w treści materiałów szkoleniowych, a więc w podręcznikach, skryptach, założeniach i opracowaniach metodycznych ćwiczeń grupowych głównych i doskonalących. Z tym jednak, że we wszystkich ćwiczeniach zespołowych /ćwiczeniach dowódczo-sztabowych, szkieletowych/ również i na III kursie wprowadzana będzie struktura tyłów "niezintegrowanych". Chodzi o to,

ażeby dąć kończącym studia słuchaczom minimum wie -
dzy i nawyków do działania w takich strukturach or -
ganów dowodzenia tyłami, jakie obowiązują aktual -
nie w wojskach.

1. Zmiany w strukturach organów kierowania zabez -
pieczeniem tyłowym wojsk w działaniach bojowych

Ogólnie rzecz biorąc zmiany dotyczą tylko nie -
których komórek dowodzenia tyłami, i tak:

- zostaje zniesione stanowisko szefa tyłów na
szczeblach operacyjnych /front i armia ogólnowoj -
skowa/ oraz stanowisko zastępcy dowódcy do spraw
techniki i zaopatrzenia w dywizji i w pułku;
- jednolite komórki sztabowe tyłów /sztab tyłów -
na szczeblach operacyjnych oraz sekcja organiza -
cji i planowania - w dywizji i starszy pomocnik
do spraw organizacji i planowania w pułku/ zosta -
ją rozdzielone i utworzone są odpowiednie samo -
dzielne komórki typu sztabowego, i tak:
 - a/ w pionie kwatermistrzowskim:
 - na szczeblach operacyjnych - sztab kwater -
mistrzostwa zamiast sztab tyłów;
 - na szczeblu dywizji - zastępca kwatermistrza
do spraw organizacji i planowania zamiast
sekcji organizacji i planowania;
 - b/ w pionie technicznym:
 - na szczeblu frontu - sztab służb technicz -
nych;
 - na szczeblu armii - wydział koordynacji
służb technicznych;
 - na szczeblu dywizji - starszy inżynier koor -
dynacji.

UWAGA: w obowiązującej strukturze na szczeblu pułku zarówno w pionie kwatermistrzowskim, jak i technicznym nie ma etatowej osoby sprawującej funkcje sztabowe.

Pozostają niezmienione, co do swojej struktury organizacyjnej oraz zakresu zadań i obowiązków, służby zabezpieczenia materiałowego, technicznego, medycznego i komunikacyjnego. Tak jak dotychczas, służby: czołgowo-samochodowa oraz uzbrojenia i elektroniki podlegają bezpośrednio szefowi służb technicznych - z-cy dowódcy. Inne nieco niż w poprzedniej strukturze organizacyjnej jest podporządkowanie służb pionu kwatermistrzowskiego.

Kwatermistrzowi - zastępcy dowódcy podlegają bezpośrednio: służba MPS, tak jak dotychczas, żywnościowa i mundurowa, a ponadto:

- na szczeblach operacyjnych - służba zdrowia i służba komunikacji wojskowej;
- na szczeblu dywizji - służba zdrowia;
- w pułku starszy lekarz podlega bezpośrednio dowódcy.

Zmieniły się, i to w znacznym stopniu, zakresy zadań i obowiązków szefa służb technicznych, a szczególnie kwatermistrza.

Obydwaj są zastępcami dowódcy: pierwszy z nich w zakresie realizacji zadań związanych z zabezpieczeniem materiałowo-technicznym wojsk w działaniach bojowych, drugi z nich - całokształtowo w zakresie zabezpieczenia tyłowego, z wyjątkiem zabezpieczenia technicznego.

Szef Sztabu Generalnego WP Wiceminister Obrony Narodowej gen. broni Florian Siwicki w swym wystąpieniu na odprawie szkoleniowej Kierowniczej Kadry Sił Zbrojnych PRL w dniu 28 października 1977 r. stwierdził: "W przyjmowanej przez nas strukturze tyłów, w których należne miejsce wyznacza się ogniwom technicznym, nie zacierają się role kwatermistrza jako ogólnego organizatora tyłów, odpowiedzialnego za ich rozmieszczenie i przemieszczenie, łączności, organizację dowozu i ewakuacji, ochrony i obrony" /str. 52/. Tak więc obecnie kwatermistrz nie tylko kieruje służbami zaopatrywania i obsługi, które bezpośrednio jemu podlegają, lecz także jest:

- 1/ organizatorem tyłów /odpowiedzialnym za ugrupowanie i przegrupowanie pododdziałów, oddziałów i związków tyłowych, za wyznaczenie sieci komunikacyjnej i jej utrzymanie oraz za zorganizowanie i kierowanie ruchem pojazdów na drogach, za zorganizowanie obrony i ochrony tyłów, utrzymanie dyscypliny i porządku wojskowego w rejonach tyłowych i na sieci komunikacyjnej/;
- 2/ organizatorem systemu łączności tyłów i dowódcą KSD;
- 3/ organizatorem dowozu wszystkich środków materiałowych zarówno w zakresie służb jemu podległych, jak i służb pionu technicznego /z wyjątkiem dowozu rakiet typu ziemia-ziemia i częściowo rakiet ziemia-powietrze/.

W obowiązującej od nadchodzącego roku szkolnego ASG WP strukturze organizacyjnej tyłów niezmiernie

istotnym problemem jest organizowanie i utrzymanie ścisłego i ciągłego współdziałania oraz współpracy na dwóch zasadniczych poziomach:

1/ pomiędzy kwatermistrzem i szefem służb technicznych, szczególnie w czasie realizowania takich m.in. wspólnych zadań, jak: ugrupowanie i przegrupowanie tyłów, ich obrona i ochrona, wykorzystanie sieci komunikacyjnej i kierowania ruchem transportów zaopatrzeniowych i ewakuacyjnych, organizowanie zaopatrywania i dowozu amunicji oraz materiałów i sprzętu służb technicznych.

Tak więc pamiętać należy o wiodącej roli kwatermistrza przy rozstrzyganiu takich zagadnień, jak: organizowanie tyłów /określenie rejonów rozmieszczenia oddziałów i związków tyłowych i ich przemieszczenie w toku działań bojowych, wyznaczanie dróg dowozu i ewakuacji i organizowanie na nich ruchu transportów zaopatrzeniowych i ewakuacyjnych, organizowanie obrony i ochrony tyłów/, organizowanie dowozu wszystkich środków materiałowych oraz organizowanie łączności dowodzenia tyłami.

2/ pomiędzy służbami zaopatrywania i obsługi pionu kwatermistrzowskiego i pionu technicznego oraz szefami rodzajów wojsk /inż., chem. i łączności/. Współdziałanie i współpraca na tym poziomie dotyczy tych samych zagadnień, o których wspomniałem wyżej.

Wymiana informacji w "zintegrowanej" strukturze organizacyjnej tyłowych organów dowodzenia do-

konywana była w ramach jednolitego systemu kierowania zabezpieczeniem tyłowym wojsk, posiadającego jednego zwierzchnika na KSD /szefa tyłów, z-cę d-cy ds. techniki i zaopatrzenia/ oraz jedną komórkę typu sztabowego. W obecnej natomiast strukturze wymiana informacji realizowana jest pomiędzy dwoma samodzielnymi i oddzielnymi pionami: kwatermistrzowskim i technicznym. Mimo to jednak, powinna być nadal zachowana jednolitość działania tyłów, zgodnie z podjętą przez dowódcę decyzją o użyciu wojsk i tyłów w walce i operacji. Naruszenie tej podstawowej zasady, jak wskazują na to doświadczenia niektórych ćwiczeń, doprowadzą w konsekwencji do niepełnej lub nieterminowej realizacji zadań zabezpieczenia tyłowego wojsk w działaniach bojowych.

2. Niektóre problemy teoretyczne i terminologiczne

Zmiana struktury tyłowych organów dowodzenia nie powinna wpłynąć na rewizję dotychczas obowiązujących podstawowych pojęć teorii tyłów. Nadal pod pojęciem zabezpieczenie tyłowe wojsk w walce i operacji rozumiemy, stosownie do charakteru i treści zadania operacyjnego/bojowego/, warunków terenowych i atmosferycznych - odpowiednio: zorganizowanie tyłów, a więc ugrupowanie, rozmieszczenie i przesunięcie pododdziałów, oddziałów i związków tyłowych, zapewnienie im odpowiedniej obrony i ochrony, wyznaczenie dróg dowozu i ewakuacji oraz sprawne kierowanie ruchem transportów; zabezpieczenie materiałowe; za-

bezpieczenie techniczne; zabezpieczenie medyczne; zabezpieczenie komunikacyjne; obsługę wojsk oraz zabezpieczenie w rakiety. Przez zabezpieczenie materiałowe wojsk rozumiemy całokształt przedsięwzięć mających na celu zaspokajanie potrzeb wojsk w zakresie środków materiałowych niezbędnych do życia i działań bojowych. Elementami zabezpieczenia materiałowego wojsk są: zaopatrywanie, dowóz, czynności produkcyjno-usługowe oraz ewakuacja materiałowa. Z kolei zaopatrywanie jest podstawową funkcją służb tyłowych /zaopatrujących/ i obejmuje czynności związane z określeniem potrzeb materiałowych i źródeł ich pokrycia, przyjmowanie, przechowywanie i wydawanie środków materiałowych oraz prowadzenia ewidencji i sprawozdawczości materiałowej. Przez dowóz rozumie się następujący zespół czynności: załadowanie /przeładowanie/, przewóz i wyładowanie /przeładowanie/ środków materiałowych oraz zabezpieczenie ładunków w całym cyklu przewozowym przed zniszczeniem, uszkodzeniami, zepsuciem oraz utratą.

Treścią zabezpieczenia technicznego wojsk jest kompleksowo ujmowany całokształt przedsięwzięć mających na celu utrzymanie stałej sprawności technicznej uzbrojenia i sprzętu technicznego, a w razie zaistnienia niesprawności lub uszkodzenia operatywne i terminowe przeprowadzenie ewakuacji i dokonanie remontu.

Z treści powyższej definicji wynikają podstawowe zadania realizowane w ramach zabezpieczenia technicznego wojsk w działaniach bojowych, a mianowicie:

- organizacja prawidłowej eksploatacji i obsługi - wania technicznego oraz przygotowanie sprzętu do przewidywanego charakterem działań bojowych;
- ewakuacja uszkodzonego uzbrojenia i sprzętu technicznego spod ognia przeciwnika w celu wykonania remontu na miejscu uszkodzenia, ewentualnie skierowanie go do urządzeń remontowych;
- organizowanie i wykonywanie remontu.

Odpowiednio do treści zadań wykonywanych przez tyły są zorganizowane oddziały /pododdziały/ i związki tyłowe w następujących grupach:

- zabezpieczenia materiałowego /oddziały i pododdziały zaopatrzenia na szczeblach taktycznych oraz bazy i składy materiałowe na szczeblach operacyjnych/;
- zabezpieczenia technicznego /oddziały i pododdziały remontowe na szczeblach taktycznych oraz bazy remontowe na szczeblach operacyjnych/;
- zabezpieczenia medycznego /oddziały i pododdziały medyczne na szczeblach taktycznych oraz bazy szpitalne, oddziały ewakuacyjne i inne specjalistyczne na szczeblach operacyjnych/;
- zabezpieczenia komunikacyjnego /wyłączenie na szczeblach operacyjnych oddziały i związki transportowe, drogowo-eksploatacyjne, kolejowe i inne tego rodzaju jednostki specjalistyczne/;
- obsługi /wyłącznie na szczeblach operacyjnych urządzenia WPH oraz oddziały zabezpieczenia KSD i baz tyłowych/;
- zabezpieczenia w rakiety /wyłącznie na szczeblach operacyjnych- polową techniczną bazą raketową w rakiety/.

Zabezpieczenie tyłowe wojsk jest współorganizowane i kierowane przez odpowiednie służby tyłowe. Ogólnie można powiedzieć, że organa kierowania zabezpieczeniem tyłowym występują w trzech pionach:

- kwatermistrzowskim,
- technicznym,
- rodzajów wojsk i służb.

Struktura organów dowodzenia tyłami nie jest utworzona wg układu przedstawicznych grup jednostek tyłowych /tzn. zabezpieczenia materiałowego, technicznego, medycznego, komunikacyjnego, w rakiety oraz obsługi wojsk/, lecz ukształtowała się w rezultacie historycznego rozwoju wojska, w tym i tyłów. Najdłuższe w tym względzie tradycje posiada kwatermistrzostwo. Rozwój sprzętu technicznego w okresie wojen maszynowych/a w pełnym zakresie dopiero w II wojnie światowej/ spowodował konieczność utworzenia służb technicznych i odpowiednich komórek zabezpieczenia rodzajów wojsk i służb. Dążność do tego, ażeby każda ze służb zabezpieczenia i obsługi rozwiązywała w możliwie pełnym zakresie wszystkie zadania związane z zabezpieczeniem tyłowym danego rodzaju wojska okazała się niecelowa. W konsekwencji każda służba zarówno pionu kwatermistrzowskiego, jak i pionu technicznego współuczestniczy w rozwiązywaniu i realizacji wszystkich lub podstawowych zadań zabezpieczenia tyłowego wojsk /tak jak przedstawiono to na schemacie/ z tym, że niektóre z tych zadań są podstawowymi dla danej służby, np. dla służby zdrowia podstawowym zadaniem

jest zabezpieczenie leczniczo-ewakuacyjne wojsk w działaniach bojowych, chociaż służba ta również w ograniczonym zakresie realizuje także zadania zabezpieczenia materiałowego /zaopatrywanie w lekarstwa, krew, sprzęt medyczny/, technicznego /remont specjalistycznego sprzętu medycznego/ itp. Istnieją jednak służby, np. służby uzbrojenia i elektroniki, które realizują nie jedno, a dwa podstawowe zadania: zabezpieczenie materiałowe /zaopatrywanie w rakiety i amunicję oraz materiał i sprzęt uzbrojenia i elektroniki/ oraz zabezpieczenie techniczne /remont i ewakuacja uszkodzonego i niesprawnego sprzętu uzbrojenia i elektroniki/. Dlatego też w literaturze fachowej, szczególnie opracowanej przez oficerów pionu technicznego, spotykamy bardzo często pojęcie "zabezpieczenie materiałowo-techniczne". Pojęcie to jest słuszne, jeżeli omawiamy zadania jakiejś służby, np. służby uzbrojenia i elektroniki lub ogólnie służb pionu technicznego i wskazuje, że podstawowym zadaniem tej służby czy też pionu jest zarówno zabezpieczenie materiałowe, jak i zabezpieczenie techniczne. Błędem jednak byłoby używanie pojęcia: "zabezpieczenie materiałowo-techniczne" jako jednego z rodzajów zabezpieczenia tyłowego wojsk.

Reasumując należy podkreślić, że z pełną konsekwencją zostały utworzone oddziały /pododdziały/ i związki tyłowe, zaś według zupełnie innych zasad zostały powołane i działają tyłowe organa dowodzenia. Także i z tego powodu istnieje konieczność ścisłego współdziałania poszczególnych pionów /kwater-

mistrzowskiego, technicznego oraz rodzajów wojsk i służb/ w procesie realizacji wspólnych i wzajemnie uwarunkowanych zadań, w ramach jednolitego systemu zabezpieczenia tyłowego wojsk.

3. Wybrane problemy kierowania zabezpieczeniem tyłowym wojsk lądowych w działaniach bojowych

Kierowanie zabezpieczeniem tyłowym wojsk stanowi integralną część dowodzenia wojskami i polega na ciągłym kierowaniu działalnością służb oraz oddziałów /pododdziałów/ i związków tyłowych w celu pełnego i terminowego zabezpieczenia tyłowego wojsk we wszystkich warunkach i sytuacjach bojowych.

Podstawą kierowania zabezpieczeniem tyłowym wojsk jest decyzja dowódcy. Ponosi on pełną odpowiedzialność zarówno za działalność bojową, jak i za wszechstronne zabezpieczenie wojsk w tym również pod względem tyłowym.

Sztab ogólnowojskowy organizuje wszechstronne zabezpieczenie wojsk, dlatego powinien również uwzględniać zabezpieczenie tyłowe.

W tym względzie powinien:

- terminowo przekazywać organom dowodzenia tyłami decyzje, zarządzenia i wytyczne dowódcy;
- terminowo informować tyłowe organa dowodzenia na KSD o zmianach w składzie bojowym oraz o zadaniach wojsk i o sytuacji bojowej /operacyjnej/;
- organizować i zapewniać łączność dla potrzeb kierowania zabezpieczeniem tyłowym;
- zapewnić odpowiednie rejony terenu dla rozmieszczenia jednostek tyłowych;

- zapewnić, zgodnie z decyzją dowódcy, siły i środki do obrony tyłów;
- organizować i zapewnić współpracę pomiędzy tyłowymi organami kierowania a szefami rodzajów wojsk oraz współdziałanie wojsk i tyłów w procesie zabezpieczenia tyłowego.

Zarówno kwatermistrz, jak i szef służb technicznych jako zastępcy dowódcy mają prawo wydawania zarządzeń nie tylko podległym im służbom oraz oddziałom /pododdziałom/ i związkom tyłowym, ale również wszystkim dowódcom niższych szczebli w zakresie powierzonych im dziedzin odpowiedzialności, o których już mówiłem.

Kwatermistrz oraz szef służb technicznych kierują zabezpieczeniem tyłowym /odpowiednio do zakresu swoich obowiązków/ oraz dowodzą oddziałami/pododdziałami/ związkami tyłowymi na podstawie decyzji dowódcy, rozkazu /zarządzeń/ tyłowego szczebla nadrzędnego oraz posiadanych informacji o położeniu oraz stanie i możliwościach tyłów.

Każda decyzja tyłowa kwatermistrza i szefa służb technicznych musi być oparta na przeprowadzonej przez nich /oddzielnie i w ścisłym współdziałaniu pomiędzy sobą/ analizie zadania i ocenie sytuacji tyłowej. Wnioski z analizy i oceny sytuacji tyłów są tworzywem do opracowania i przedstawienia dowódcy, w celu akceptacji, decyzji tyłowej i decyzji zabezpieczenia technicznego. W oparciu o podjęte przez dowódcę decyzje do zabezpieczenia tyłowego działań bojowych kwatermistrz opracowuje projekt

rozkazu tyłowego /szef służby technicznych przesyła kwatermistrzowi dane do rozkazu tyłowego w zakresie zabezpieczenia materiałowego i technicznego realizowanego przez służby pionu technicznego/. Kwatermistrz opracowuje plan zabezpieczenia tyłowego działań bojowych wojsk, zaś szef służb technicznych - plan zabezpieczenia technicznego działań bojowych wojsk. /Patrz model kierowania zabezpieczeniem tyłowym wojsk lądowych w działaniach bojowych/.

Kierowanie zabezpieczeniem tyłowym wojsk dokonuje się z kwatermistrzowskiego stanowiska dowodzenia /KSD/, wchodzącego w jednolity system stanowisk dowodzenia /SD, ZSD i KSD/. KSD jest miejscem pracy kwatermistrzostwa, służb technicznych oraz niektórych komórek sztabu i dowództwa ZO i ZT, takich m.in., jak: org. i uzupełn., kadry, prokuratury, sądu, organów politycznych i innych - zgodnie z decyzją dowódcy. Wszyscy szefowie /cały stan osobowy/ pracujący na KSD obowiązani są do ścisłego przestrzegania wydanych zarządzeń, poleceń kwatermistrza w zakresie organizacyjno-porządkowym. Sztab kwatermistrzostwa organizuje dla kwatermistrzostwa oraz dla wszystkich pozostałych komórek pracujących na KSD orientowanie operacyjno-tyłowe, w ramach którego kwatermistrz lub w jego imieniu szef sztabu kwatermistrzostwa zapoznaje oficerów KSD z położeniem wojsk, zadaniem operacyjnym /bojowym/, jakie stoi do wykonania przed danym ZO, ZT, oddziałem, ponadto informuje ich: o terminach i sposobach wykonania takich zadań, jak przesunięcie i osiągnię-

cie wyznaczonych rejonów rozmieszczenia przez oddziały /pododdziały/ i związki tyłowe, o dokonywanych zmianach w układzie sieci komunikacyjnej, o przyjętej organizacji ruchu na drogach dowozu i ewakuacji, organizacji dowozu środków materiałowych, organizacji obrony i ochrony tyłów. Informacje te posiadają charakter dyrektywny i stanowią wytyczne do pracy dla wszystkich komórek dowodzenia rozmieszczonych na KSD.

Wydrukowano w 50 egz.

Egz. nr 1-50 Bibl.Gł. OZS
wyk.: Zespół oficerów
druk: PK, dnia 26.10.78
nr ks. pf 545/pf 2459/WW.
Kor. Zespół

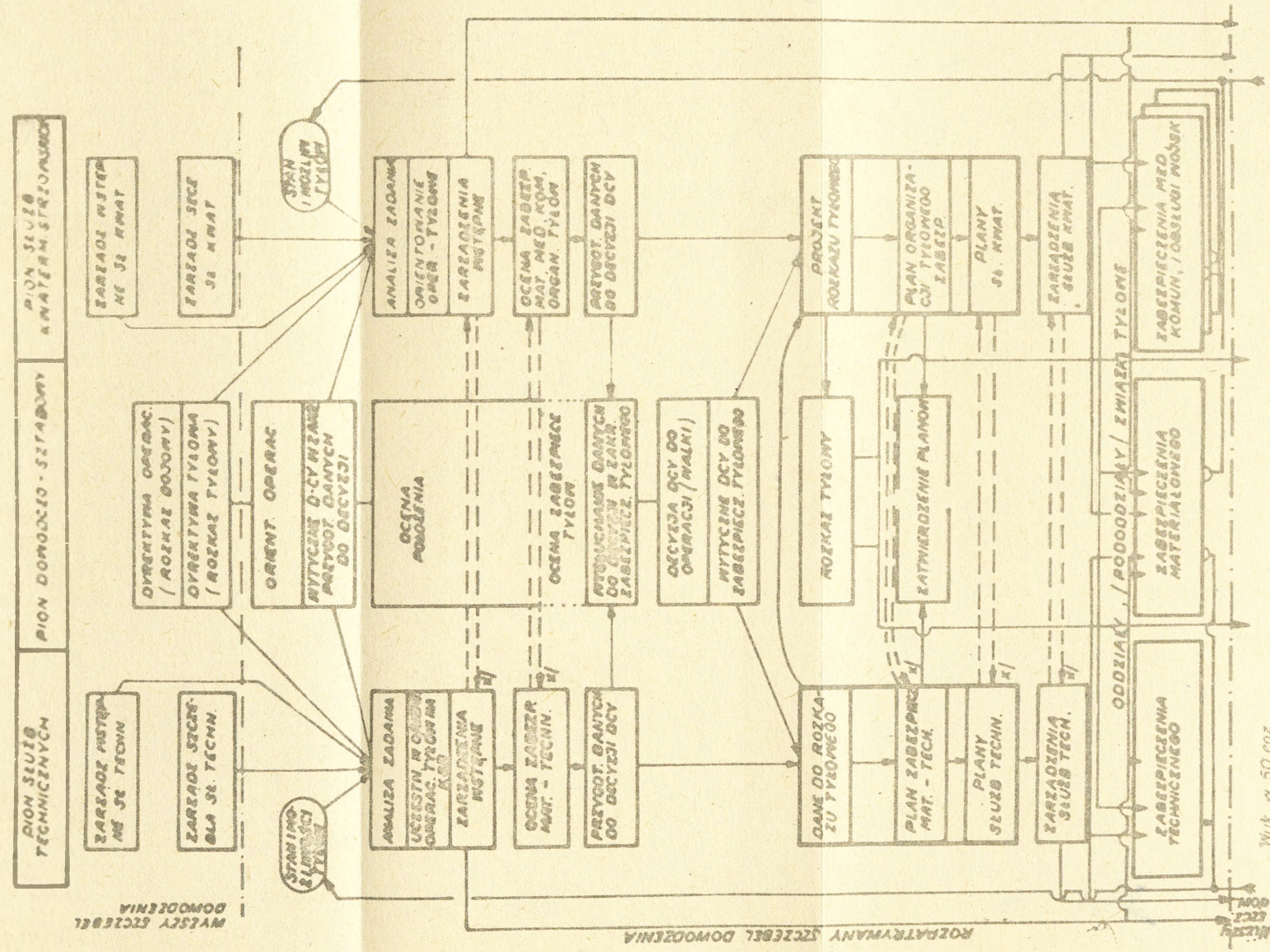
Zadanie nr 1
Egz. nr. ...

PODSTAWOWE ZADANIA ZABEZPIECZENIA TYŁOWEGO WOJSK LĄDOWYCH ORAZ ORGANA KIEROWANIA
ZABEZPIECZENIEM TYŁOWYM WSPÓŁUCZESTNICZĄCE W REALIZACJI TYCH ZADAŃ

WYKONANIE ZADANIA		ZABEZPIECZENIE TYŁOWE						UWA- GI
		ORGAN TYŁOW	ZAB. MAT	ZAB. TECH	ZAB. MED	ZAB. KOMUN	OBŚLUGA	
ORGANA KIEROWANIA ZABEZPIECZENIEM TYŁOWYM KWAT. ORG. KIEROW. ZAB. TYŁOW.	komórki sztab.							
	st. MPS							
	st. żywn.							
	st. mund.							
	st. zdrowia							
	st. KN							
	st. WPH							
ORGANA KIEROWANIA ZABEZPIECZENIEM TYŁOWYM TECHN. ORG. KIER. ZAB. TYŁOW.	komórki sztab.							
	st. czotg. - sam.							
	st. U i E							
	W. Inz.							
ORG. KIER. ZAB. TYŁOW. WNI S.	W. łącz.							
	W. Chem							
	Polit.							
ZABEZPIECZENIE W RAKIETY								

Wyk. w 50 egz.
Egz. nr 1-50 Bibl. GŁOZS
Wyk. ptk Wójtcwicz
Nr pf - 2695/ww

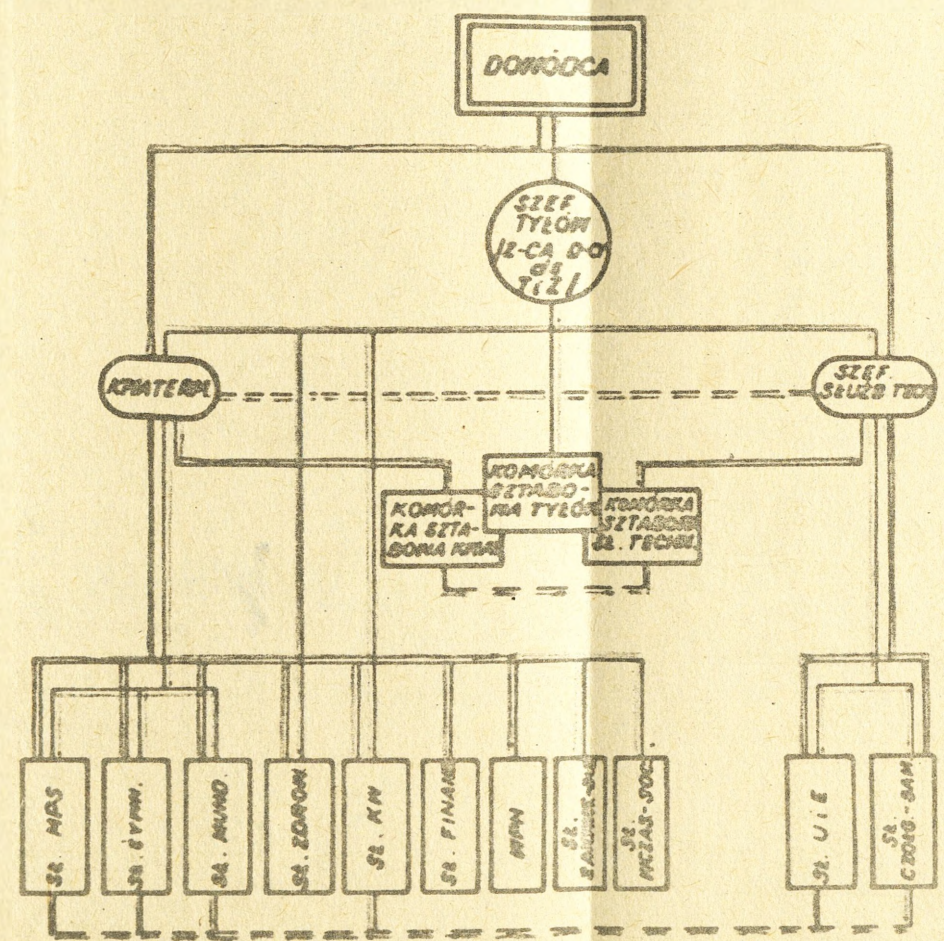
MODEL KIEROWANIA ZABEZPIECZENIEM TYŁOWYM WOJSK LĄDOWYCH W DZIAŁANIACH BOJOWYCH

Wyd. w 50 egz
 Egz. nr 1-50 Bibli. Gł. OZS
 Wyd. płk Wojtowicz
 Nr. pl. 2696/nw

Załącznik nr 3
 POUFNE
 Egz. nr. 1

MODEL OBOWIĄZUJĄCEJ I POPRZEDNIEJ STRUKTURY ORGANIZACYJNEJ ORGANÓW
 KIEROWANIA ZABEZPIECZENIEM TYŁOWYM WOJSK

Legenda:

- WIEZI ORGANIZACYJNE W STRUKTURZE TYŁOW ZINTEGROWANYCH
- WIEZI ORGANIZACYJNE W STRUKTURZE TYŁOW NIEZINTEGROWANYCH
- WIEZI ORGANIZACYJNE WYSTĘPUJĄCE TYLKO W OKR. „P”
- WSPÓŁDZIAŁANIE I WSPÓŁPRACA

Wyk. w 50 egz.
 Egz. nr 1-50 Bibl. Gł. OZS
 Nyk. płk Wójciewicz
 Nr pf - 2697/jww

